

Wiadomości Uniwersyteckie

**UMCS
wyróżniony**

ABSOLUTORIA 2013

Fot. Maciej Bielec

Na zakończenie roku akademickiego 2012/2013 na Wydziałach naszego Uniwersytetu odbyły się uroczystości absolutoryjne organizowane przez Fundację Absolwentów UMCS. W absolutoriach, które odbywały się w Auli Uniwersyteckiej, udział wzięły władze rektorskie i dziekańskie, promotorzy, wykładowcy, studenci/absolwenci oraz zaproszeni przez nich goście. Wyróżnieni przez władze dziekańskie studenci z poszczególnych Wydziałów otrzymali pamiątkowe książki – biografie Marii Curie-Skłodowskiej. Uroczystości miały charakter podniosły i przepełnione były radością, dumą oraz chwilami wzruszeń. Wszyscy absolwenci, którzy wzięli udział w Absolutoriach, otrzymali pamiątkowe karty absolutoryjne, birety oraz płyty ze zdjęciami i filmami.

Arkadiusz Wronowski

Wydawca: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Adres redakcji:
pl. Marii Curie-Skłodowskiej 5,
p. 1313, 20-031 Lublin
tel. 81 537 54 19

e-mail: wiadomosci@umcs.lublin.pl
www.wiadomosci.umcs.lublin.pl

Redakcja: Ewa Kawalko-Marczuk (redaktor naczelny), Aneta Adamska, Agnieszka Gałczyńska, Magdalena Kozak-Siemieńska

Współpracownicy: Tomasz Bielecki, Karolina Bronisz, Rafał Czekaj, Monika Gabryś-Sławińska, Jolanta Jarzyńska, Jerzy Kasprzak, Eliza Kosieradzka,

Wacław Kostko, Beata Kozłowska, Paweł Kucharski, Piotr Majewski, Monika Mielko-Remiszewska, Maria Młynarska, Przemysław Mroczek, Monika Pańczyk, Sylwester Spasiewicz, Iwona Wieleba

Okladka: UMCS – Uczelnią Liderów; Fot. Aneta Adamska

Druk: Petit

Nakład: 600 egz.

Projekt graficzny i skład: Idealit & Grzegorz Zychowicz, idealit@idealit.pl, www.idealit.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i korekty nadesłanych tekstów. Ma również prawo do wyboru tekstów do publikacji.

SPIS TREŚCI

Wydarzenia

Z życia Uczelni.....	4
Na Wydziałach.....	19

Kartka z kalendarza

Jubileusz prof. Alicji Wójcik	27
Ulepiły mnie zdolne Anioły.....	28
50-lecie rusycystyki na UMCS	30
Grażyna Rosińska	32

Nauka i ludzie

Dzielnica rzeźbą pisana...	
O pomnikach lubelskiego	
kampusu	36
Welcome to Silicon Valley.....	40
Lato Polonijne 2013	44
Zarządzanie jakością	46
MakeLearn Conference	47
Rada Młodych Naukowców	48
Seminarium dla nauczycieli	
j. rosyjskiego	49
Stypendium im. Leopolda	
Ungera	50
Norweska szansa lubelskiej	
archeologii	52
Wieczór z poezją Ewy Bechyne-	
-Henkiel	53
Tradycja i wartości	53

(Nie)obecność kobiet w przestrzeni	
publicznej	54
Forum – Innowacyjne Materiały ..	55
Symposium w jodłowskim	
kościelce	55
Media mniejszości, mniejszości	
w mediach	56
Pierwszy Honorowy Profesor UMCS	
– Doktorem „Honoris Causa”.....	57

Sprawy studenckie

Fascynujący Świat Roślin	58
40-lecie wyprawy SKNG UMCS	
na Bliski Wschód	60
Wyprawa naukowa SKNG	
w Lublinie na Bliski Wschód	61
Wielbark Archaeological	
Field School	63
VIII Warsztaty Młodych	
Geomorfologów w Lublinie.....	64
Aktywność Studenckiego	
Koła Dziennikarskiego	65
Goście z Briańska w Lublinie	66
Cel: awansować do ekstraklasy ...	67

W świecie książek

Nowości wydawnicze	
Wydawnictwa UMCS	68

Szanowni Państwo,
W październiku bieżącego roku rozpoczynają się uroczyste obchody 70-lecia naszego Uniwersytetu. Z tej okazji będzie się ukazywał w „Wiadomościach Uniwersyteckich” cykl historyczny, w którym w ciągu roku akademickiego 2013/2014 chcemy zaprezentować zarówno historię Uczelni, ludzi z nią związanych oraz ważne miejsca i wydarzenia.

Zachęcamy Państwa do aktywnego włączenia się w tworzenie tego cyklu i nadsyłania tekstów (wraz z materiałem ilu-

stracyjnym) lub zgłaszania pomysłów / propozycji. Będziemy wdzięczni za wszystkie sugestie. Redakcja zastrzega sobie prawo wyboru tekstów oraz dokonywania skrótów i uzupełnień.

Gotowe materiały (teksty wraz z materiałem ilustracyjnym) prosimy nadsyłać na adres wiadomości@poczta.umcs.lublin.pl lub dostarczyć na pendrive lub płycie CD na adres redakcji (pl. M. Skłodowskiej-Curie 5, 20-031 Lublin, Rektorat, p. 1313, piętro XIII).

Redakcja

Fot. Agnieszka Gałczyńska

DZIEŃ DZIECKA

 3 czerwca w Ogrodzie Botanicznym odbył się Dzień Dziecka z UMCS, zorganizowany przez Biuro Promocji. Impreza od wielu lat cieszy się ogromnym zainteresowaniem zarówno wśród dzieci pracowników Uczelni, jak i maluchów z lubelskich przedszkoli. W programie znalazły się m.in.: gry i zabawy, konkursy z nagrodami, dmuchańce, pokazy ratownictwa medycznego, spotkanie z Policją i Misiem Poli oraz poczęstunek.

Fot. Agnieszka Gałczyńska

Z ŻYCIA

Uroczystości na Politechnice Lubelskiej

3 czerwca nadano tytuły: doktora *honoris causa* Politechniki Lubelskiej prof. dr. hab. Markowi Cyprianowi Chmielewskiemu oraz honorowego profesora Politechniki Lubelskiej prof. Zhohongowi Cao. W uroczystościach udział wzięli prorektor Ryszard Mojak.

Konferencja nt. samorządów

W dniach 5–6 czerwca Katedra Samorządu Terytorialnego i Polityki Lokalnej KUL zorganizowała

międzynarodową konferencję naukowo-praktyczną „15 lat samorządu powiatowego i wojewódzkiego w Polsce. Doświadczenia i perspektywy”, w której udział wzięli rektor Stanisław Michałowski.

Gala Finałowa „Business Excellence”

5 czerwca rektor Stanisław Michałowski wzięli udział w Gali Finałowej Programu Promocji Firm i Gmin „Business Excellence”, którego celem jest wyróżnienie firm i samorządów wywierających istotny wpływ na rozwój regionu lubel-

Otwarcie konferencji

Fot. Katarzyna Link

PRAWA SPOŁECZNE CZŁOWIEKA W MULTICENTRYCZNYM SYSTEMIE PRAWA

 6 czerwca w Muzeum Lubelskim odbyła się konferencja „Prawa społeczne człowieka w multicentrycznym systemie prawa”. Spotkanie, w którym uczestniczył rektor Stanisław Michałowski, zostało podzielone na dwa panele: sytuacja rodziny w Polsce z punktu widzenia prawa oraz wybrane problemy związane

z pracą i zabezpieczeniem społecznym. Podczas konferencji poruszono także kwestie dotyczące prawa pracy, ekonomizacji spraw społecznych czy obowiązków państwa w zakresie zabezpieczenia społecznego. Organizatorzy: Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej i Katolicki Uniwersytet Lubelski.

UCZELNI

Opracowała Ewa Kawałko-Marczuk

skiego, propagowanie przedsiębiorczości i identyfikacja gmin innowacyjnych.

Studencka „Kumulacja”

W dniach 7–9 czerwca odbyła się w Lublinie „Kumulacja, czyli studenckie forum kultury i demokracji”, które otworzyła prorektor Urszula Bobryk. Kumulacja to ogólnopolskie wydarzenie organizowane przez grupę ParaFraza. Tematem jest stworzenie realnej przestrzeni do dialogu, wymiany doświadczeń i wypracowania wspólnych rozwiązań oraz rekomendacji dla samorządu, władz uczelni i decydentów w kraju, szczególnie w aspekcie bezrobocia wśród młodych ludzi z naciśkiem na tych, którzy poszukują pracy w szeroko rozumianym sektorze kultury.

20-lecie WFOŚiGW

Prorektor Ryszard Dębicki wziął udział w uroczystości z okazji 20-lecia Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie, która odbyła się 11 czerwca w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie.

Rada Naukowa Centrum Europy Wschodniej

11 czerwca w Centrum Europy Wschodniej UMCS odbyło się pierwsze posiedzenie Rady Naukowej CEW nowej kadencji. W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele Wydziałów UMCS, dyrektor CEW oraz przewodnicząca Rady prorektor Barbara Hlibowicka-Węglarz. Podczas spotkania członkowie Rady wysłuchali sprawozdania dyrektora z działalności Centrum w ostatnim okresie oraz wyrazili aprobatę dla planów naukowo-roz-

wojowych. Ponadto, Rada Naukowa wyraziła pozytywną opinię w sprawie przyznania nagród dla osób, których działalność przyczyniła się do rozwoju CEW: prof. dr. hab. Stanisławowi Chibowskiemu i Martinowi Panasiukowi. Nagrodą honorową Centrum Europy Wschodniej UMCS jest medal św. św. Braci Cyryla i Metodego Nauczycieli Słowian.

Kształcenie praktyczne w szkołach wyższych

„Jakość w kształceniu praktycznym na poziomie wyższym – europejskie przykłady i możliwości dla Polski” – pod takim hasłem odbyła się konferencja zorganizowana 12 czerwca w Warszawie przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Bank Światowy. Celem spotkania, podczas którego nasz Uniwersytet reprezentowała prorektor Barbara Hlibowicka-Węglarz, było m.in. przedstawienie rozwiązań kształcenia zawodowego wprowadzonych w innych krajach oraz pokazanie jego roli w systemie szkolnictwa wyższego.

Dzień UMCS w Kraśniku

14 czerwca w Centrum Kultury i Promocji w Kraśniku odbył się „Dzień UMCS”, którego celem było przybliżenie oferty edukacyjnej oraz kulturalnej Uniwersytetu uczniom szkół gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych z terenu Kraśnika i okolic.

Spotkanie rozpoczęło się od powitania gości przez prorektor Barbarę Hlibowicką-Węglarz oraz burmistrza Kraśnika Mirosława Włodarczyka. Wykładu inauguracyjnego nt. historii miasta Kraśnik, który ▶

Fot. Aneta Adamska

Wręczenie nagród i odznaczeń

JUBILEUSZ KSZTAŁCENIA ARTYSTYCZNEGO NA UMCS

W dniach 6–7 czerwca zorganizowano uroczyste obchody 40-lecia kształcenia artystycznego w naszej Uczelni, w ramach których odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa „Sztuka i Edukacja”. W uroczystościach udział wzięli rektor Stanisław Michałowski i prorektor Urszula Bobryk. Patronat honorowy nad wydarzeniami objęli: Wojewoda Lubelski Jolanta Szołno-Koguc, Marszałek Województwa Lubelskiego Krzysztof Hetman, Prezydent Miasta Lublin Krzysztof Żuk oraz Rektor UMCS Stanisław Michałowski. Szczegółowe informacje można znaleźć na stronie: www.art.umcs.lublin.pl.

Fot. Aneta Adamska

Wręczenie nagród i odznaczeń

Fot. Aneta Adamska

WSPÓŁPRACA Z MIEJSKIM URZĘDEM PRACY W LUBLINIE

6 czerwca w Sali Senatu UMCS podpisano list intencyjny pomiędzy naszym Uniwersytetem a Miejskim Urzędem Pracy w Lublinie. Wychodząc naprzeciw potrzebom absolwentów UMCS, sygnatariusze listu, rektor Stanisław Michałowski i dyrektor MUP w Lublinie Katarzyna Kępa, zainicjowali współpracę mającą na celu przygotowanie i wdrożenie programu wsparcia dla absolwentów UMCS pozostających bez pracy. W spotkaniu udział wzięła prorektor Barbara Hlibowicka-Węglarz.

Tego dnia sformalizowano już istniejącą współpracę oraz rozszerzono ją o nowy, pionierski program stażowy dla absolwentów, który w Polsce realizowany będzie po raz pierwszy. Uczelnia chce nie tylko badać losy zawodowe swoich absol-

wentów, ale pragnie również wspierać tych, którzy nie do końca radzą sobie na trudnym rynku pracy. Jednocześnie poprzez wdrażanie takich projektów wspólnie z MUP w Lublinie UMCS będzie zachęcać swoich studentów do pozostania w mieście i podejmowania pierwszych kroków zawodowych właśnie na rynku lubelskim.

Dzięki działaniom (szkolenia oraz opieka doradcza ze strony Biura ds. Kształcenia Ustawicznego oraz Biura Karier) Uczelnia chce również na bieżąco weryfikować umiejętności i kompetencje zdobyte przez naszych studentów. Uzyskane informacje mogą być wykorzystane w celu polepszania programów kształcenia. Zostanie także powołany zespół koordynacyjny, który będzie opracowywał założenia programu stażowego.

Fot. Aneta Adamska

Dyrektor Katarzyna Kępa i rektor Stanisław Michałowski

wyłosił dr Paweł Jusiak, wysłuchało ponad 450 uczniów.

Kolejnym elementem były panele dotyczące nowych kierunków studiów, które zostaną uruchomione od roku akademickiego 2013/2014. Dla uczniów szkół gimnazjalnych mgr Magdalena Boczkowska przygotowała warsztat „Jak wybory podejmowane w gimnazjum wpływają na Twoją przyszłość?”. Przedstawiciele z organizacji studenckich udzielali informacji na temat oferty dydaktycznej, kulturalnej i sportowej w namiocie UMCS rozstawionym przed wejściem do CKiP.

W programie znalazła się także część artystyczna, w której wystąpili: Orkiestra Świętego Mikołaja, Zespół Tańca Towarzyskiego „Impetus” oraz teatr improwizacji „No Potatoes”. W Galerii Odnowa otwarto także wystawę prac wykładowców Wydziału Artystycznego. Na zakończenie „Dnia UMCS” odbył się mecz towarzyski AZS UMCS – Stal Kraśnik, który zwycięsko zakończyła nasza drużyna wynikiem 3:1.

Spotkanie z Ambasadorem Ekwadoru w RP

20 czerwca prorektor Ryszard Dębicki, na zaproszenie Fabiana Valdivieso, Ambasadora Republiki Ekwadoru w Polsce, wziął udział w spotkaniu z okazji Dnia Narodowego Ekwadoru. Odbyło się ono w Muzeum Kolekcji im. Jana Pawła II przy pl. Bankowym w Warszawie, a uświetnił je koncert gitarzysty ekwadorskiego Julio Almeida.

I Polsko-Węgierskie Forum Gospodarcze w Kraśniku

W dniach 21–22 czerwca zorganizowano w Kraśniku I Polsko-Węgierskie Forum Gospodarcze. Inicjatorami przedsięwzięcia byli burmistrz Kraśnika oraz władze węgierskiego miasta partnerskiego Hajdúböszörmény. W Forum udział wzięli przedsiębiorcy, naukowcy z UMCS, samorządowcy oraz politycy z Polski i Węgier, którzy roz-

mawiali o możliwościach rozwoju gospodarczego obu krajów w kontekście współpracy lokalnego biznesu i administracji. W otwarciu spotkania udział wzięł prorektor Ryszard Dębicki.

Współorganizatorzy: starosta kraśnicki i Kraśnicka Izba Gospodarcza. Patroni honorowi: Minister Spraw Zagranicznych RP Radosław Sikorski, Minister Spraw Zagranicznych Węgier Janos Martonyi, Ambasador Węgier w Polsce dr Ivan Gursyanik, Minister Gospodarki Janusz Piechociński, Minister Rolnictwa Stanisław Kalemba, Marszałek Województwa Lubelskiego Krzysztof Hetman. Partner naukowy: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej.

Kolokwia Psychologiczne

W dniach 20–22 czerwca w Kazimierzu Dolnym odbyły się XXII Kolokwia Psychologiczne, zorganizowane przez Instytuty Psychologii KUL i UMCS pod hasłem „Pogranicza psychologii”. W jednym ze spotkań w ramach konferencji udział wzięł prorektor Ryszard Dębicki.

30-lecie sądownictwa administracyjnego na Lubelszczyźnie

24 czerwca na Zamku Lubelskim odbyła się konferencja z okazji 30-lecia sądownictwa administracyjnego na Lubelszczyźnie, w której udział wzięł prorektor Ryszard Mojak.

Wizyta prezydenta Armenii

W ramach oficjalnej wizyty państwowej 26 czerwca województwo lubelskie odwiedził prezydent Republiki Armenii Serż Sarkisjan wraz z delegacją. Jednym z punktów wizyty było spotkanie w Trybunale Koronnym w Lublinie z przedstawicielami władz województwa i miasta oraz lubelskich uczelni wyższych, podczas którego nasz Uniwersytet reprezentował prorektor Ryszard Mojak.

Fot. Danylo Tkanko

Otwarcie Honorowego Centrum UMCS w Chinach

WSPÓŁPRACA UMCS Z CHINAMI

Są już pierwsze efekty porozumienia podpisanego w październiku ubiegłego roku między UMCS a Międzynarodowym Centrum Sztuki (He Shuifa Art. Museum) w Hangzhou w Chinach.

W czerwcu podczas wizyty władz Uczelni – rektora Stanisława Michałowskiego i prorektora Urszuli Bobryk – w Hangzhou uściślono zasady współpracy. 13 czerwca w He Shuifa Art. Museum zostało otwarte Honorowe Centrum UMCS, które będzie odpowiadać za współpracę naukową oraz artystyczną, a także zajmować się promocją Uczelni oraz szerzeniem idei współpracy międzynarodowej. Porozumienie przewiduje również m.in. podejmowanie wspólnych działań rekrutacyjnych, mających na celu zaproszenie chińskiej młodzieży do studiowania w Lublinie.

Podczas uroczystego otwarcia placówki odbył się cieszący się olbrzymim zainteresowaniem wernisaż prac wykładowców Wydziału Artystycznego UMCS. W przyszłości nasza Uczelnia zamierza przybliżyć lubelskiej społeczności sztukę He Shuifa, profesora Chińskiej Akademii Sztuk na Wydziale Kreacji Artystycznej, należącego m.in. do Chińskiego Stowarzyszenia Artystów i uznawanego obec-

nie za jednego z najwybitniejszych artystów w tym kraju.

Podczas wizyty w Chinach rektor Stanisław Michałowski rozmawiał również z rektorem Uniwersytetu Technicznego Zhejiang dr. Zhang Libin na temat przyszłej współpracy naukowej między uczelniami. Rektor UMCS spotkał się ponadto m.in. z prezydentem miasta Hangzhou oraz Konsulem Generalnym RP w Szanghaju, a także z przedstawicielami świata kultury.

Fot. Danylo Tkanko

Otwarcie Honorowego Centrum UMCS w Chinach

WSPÓŁPRACA Z URZĘDEM MARSZAŁKOWSKIM I URZĘDEM MIASTA

19 czerwca rektor Stanisław Michałowski, prezydent Lublina Krzysztof Żuk, marszałek województwa lubelskiego Krzysztof Hetman oraz wicemarszałek województwa lubelskiego Sławomir Sosnowski podpisali porozumienia o wieloletniej współpracy.

Celem porozumień jest podejmowanie wspólnych działań na rzecz stwarzania dogodnych warunków dla transferu wiedzy, technologii i innowacyjnych rozwiązań, służących podnoszeniu konkurencyjności i rozwojowi przedsiębiorstw przy wykorzystaniu potencjału naukowo-badawczego UMCS. Cele te będą realizowane m.in. poprzez:

- włączenie się UMCS we wdrażanie postanowień dokumentów strategicznych, w szczególności Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Lubelskiego oraz Strategii Lublin 2020,
- prowadzenie działalności informacyjnej i promocyjnej w zakresie możliwości wykorzystania poten-

cjału naukowo-badawczego UMCS w realizacji zadań jednostek samorządu terytorialnego województwa lubelskiego i Miasta Lublin,

- wzajemną współpracę w zakresie opracowywania projektów dokumentów strategicznych oraz programów i planów,

- współpracę w zakresie nawiązywania i utrzymywania kontaktów z inwestorami,

- organizację praktyk i staży oraz wszelkich innych działań promocyjnych.

„Transfer wiedzy, budowa gospodarki opartej na wiedzy, innowacyjna gospodarka, pobudzenie regionu, stworzenie właściwych warunków dla rozwoju i życia mieszkańców – w to wszystko wpisują się działania podejmowane na Uni-

wersytecie” – powiedział na wstępie prorektor Ryszard Dębicki. Podpisując porozumienie, rektor Stanisław Michałowski podkreślił, że jest ono kontynuacją dobrej współpracy z władzami Miasta i Zarządzeniem Województwa. Widać już pierwsze efekty, m.in. na polu naukowym i kulturalnym. Marszałek województwa lubelskiego Krzysztof Hetman dodał, że „Czas gry indywidualnej się skończył i jeśli chcemy efektywnie wydać 2 mld euro z unijnych środków i sięgnąć po kolejne fundusze, musimy działać wspólnie”. Zdaniem prezydenta Krzysztofa Żuka „Lublin znakomicie promuje się poprzez środowisko akademickie i władze Miasta zrobią wszystko, aby to wzmacniać”. Zazaczył też, że status akademickiego miasta zobowiązuje do budowania tych obszarów współpracy, w których potencjał uniwersytecki można w pełni wykorzystać: „To, że jesteśmy partnerami świadczy o tym, że myślimy poważnie o rozwoju Lublina”.

Inicjatorem podpisania porozumień była dr Dagmara Kociuba z Centrum Innowacji i Komercjalizacji Badań UMCS. Ze strony Urzędu Marszałkowskiego w podpisaniu porozumień zaangażowani byli Elwira Rycaj i Radosław Dudziński z Departamentu Gospodarki i Innowacji, a ze strony Urzędu Miasta – dr Mariusz Sagan i Maciej Zaporski z Wydziału Strategii i Obsługi Inwestorów.

Od lewej: prorektor R. Dębicki, prezydent K. Żuk, rektor S. Michałowski, marszałek K. Hetman, wicemarszałek S. Sosnowski

Fot. Magdalena Korak-Siemiatka

Posiedzenie Senatu

– 26 czerwca

Obradom przewodniczył rektor Stanisław Michałowski. Posiedzenie rozpoczęło się od wręczenia nagród jubileuszowych: ad. II st. Janowi Ferencowi, prof. nadzw., dr hab. Annie Waszczuk, prof. dr hab. Marii Chodkowskiej, dr hab. Halinie Rarot, prof. dr hab. Zofii Kawczyńskiej-Butrym i dr hab. Wiesławie Kaczor, prof. nadzw.

Rektor przekazał Senatorom informację o działalności Kolegium Rektorskiego od ostatniego posiedzenia Senatu, w której znalazły się m.in. następujące kwestie: podwyżki dla pracowników, rekrutacja, porozumienia o współpracy, jakie UMCS zawarł z Urzędem Miasta Lublin i Urzędem Marszałkowskim Województwa Lubelskiego, Miejskim Urzędem Pracy w Lublinie, Zakładami Azotowymi „Puławy” S.A. oraz TVP Lublin; nagrody: srebrny certyfikat „Uczelnia Liderów”, wyróżnienie „Aurea Praxis” oraz tytuł „Dobra uczelnia – dobra praca 2013”, a także tytuł laureata konkursu „Najbardziej innowacyjna i kreatywna uczelnia w Polsce w tworzeniu perspektyw zawodowych”; wizyta w Chinach; „Dzień UMCS” w Kraśniku.

Następnie Senatorzy przyjęli: sprawozdanie z realizacji przedsięwzięć naukowo-badawczych w 2012 r., plan rzeczowo-finansowy na rok 2013 oraz uchwały: w sprawie zmian w Statucie UMCS, w sprawie zasad polityki zatrudniania w grupie nauczycieli akademickich, w sprawach szczegółowych zasad: ustalania, pobierania oraz trybu i warunków zwalniania z opłat za usługi edukacyjne na studiach podyplomowych oraz kursach kształcących; pobierania oraz trybu i warunków zwalniania z opłat za usługi edukacyjne na studiach wyższych i doktoranckich, w sprawie regulaminu tworzenia spółek spin-off z udziałem UMCS, w sprawie stwierdzenia zgodności uchwały zmieniającej regulamin Samorządu Studentów UMCS z Ustawą i Statutem, w spra-

wie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości przy ul. Grabowej 8 w Lublinie, ul. Grabowej 22 oraz w miejscowości Równia, gmina Ustrzyki Dolne, likwidacji Międzykierunkowych Indywidualnych Studiów Matematyczno-Przyrodniczych. Uzupełniono także składy komisji senackich i dyscyplinarnych o przedstawicieli studentów.

Senatorzy zgłosili również Krzysztofa Nakoniecznego jako kandydata UMCS w konkursie na członków rad nadzorczych Telewizji Polskiej S.A. i Polskiego Radia S.A. rozpisany przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji, a także Bogusława Wróblewskiego jako kandydata UMCS w konkursie na członków rady nadzorczej Radia Lublin S.A.

Senat rozpatrywał ponadto trzy odwołania od oceny okresowej nauczycieli akademickich. W dwóch przypadkach Senatorowie przychylił się do odwołań pracowników, w jednym zaś podtrzymali ocenę negatywną.

Następnie Senat jednogłośnie wyraził pozytywną opinię w sprawie likwidacji czterech Kolegiów Licencjackich UMCS: w Biłgoraju, Białej Podlaskiej, Radomiu i Kazimierzu Dolnym, która nastąpi dopiero po zakończeniu cyklu kształcenia studentów obecnie się w nich uczących.

W dalszej kolejności Senat poparł wnioski i uchwały Rady Wydziałów: Humanistycznego w sprawie przekształcenia Zakładu Kultury Literackiej i Obyczaju w Zakład Badań nad Dziedzictwem Kulturowym oraz Pedagogiki i Psychologii w sprawie zatrudnienia dr. hab. Mariusza Korczyńskiego na stanowisku profesora nadzwyczajnego.

Wśród spraw bieżących znalazła się m.in. informacja na temat: książki Izy Pastuszko pt. *Architektura Dzielnicy Uniwersyteckiej w Lublinie*, programów, do których został zakwalifikowany UMCS, X Lubelskiego Festiwalu Nauki.

Magdalena Kozak-Siemieńska
Rzecznik Prasowy UMCS

UROCZYSTA PROMOCJA DOKTORÓW

19 czerwca w Auli Uniwersyteckiej Wydziału Prawa i Administracji UMCS odbyła się, z udziałem władz rektorskich i dziekańskich oraz promotorów i zaproszonych gości, uroczysta promocja 66 doktorów.

Uroczystości rozpoczęła pieśń *Gaude Mater Polonia* w wykonaniu Chóru Wydziału Artystycznego UMCS oraz Chóru Akademickiego im. Jadwigi Czerwińskiej pod dyrekcją Izabeli Urban. Rektor Stanisław Michałowski podkreślił szczególny charakter promocji – końcowego akcentu wieloletniego trudu doktorów, opieki naukowej promotorów oraz życzliwej troski wielu ogniw instytucjonalnych Uniwersytetu.

Zgodnie z tradycją akademicką uroczyste ślubowanie doktorskie odbyło się w języku łacińskim. Na koniec uroczystości Chóry wykonały *Gaudeamus Igitur*.

Fot. Małgorzata Chmielewska

WIZYTA W CENTRALI TELC

W dniach 19–20 czerwca prorektor Barbara Hlibowicka-Węglarz reprezentowała naszą Uczelnię podczas spotkania z dyrektorem generalnym telc GmbH dr. Jurgenem Keicherem, które odbyło się w siedzibie telc we Frankfurcie nad Menem. Rozmowy dotyczyły dalszej współpracy między instytucjami, a będą kontynuowane podczas najbliższej wizyty dyrektora telc w naszej Uczelni. Weźmie on udział w uroczystości 60-lecia Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych w listopadzie br.

Telc GmbH jest organizacją non-profit, będącą członkiem ALTE (*Association of Language Testers in Europe*) i posiadającą 40-letnie doświadczenie w tworzeniu i przeprowadzaniu egzaminów językowych. System egzaminacyjny telc został stworzony w oparciu o wytyczne Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ), a egzaminy można zdawać w CNIJO UMCS z 9 języków: angielskiego, niemieckiego, hiszpańskiego, francuskiego, włoskiego, portugalskiego, rosyjskiego, czeskiego i tureckiego, zarówno z języka ogólnego, jak i specjalistycznego, m.in. biznesowego, technicznego czy z branży hotelarskiej. UMCS jest od ponad 10 lat jednym z trzech ośrodków partnerskich telc w Polsce. **Ewa Orłowska**

Kiko Argüello doktorem *honoris causa* KUL

26 czerwca w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II tytuł doktora *honoris causa* KUL nadano Kiko Argüello, twórcy drogi neokatechumenalnej. Podczas uroczystości nasz Uniwersytet reprezentowała prorektor Urszula Bobryk.

Statystyka w nauce i gospodarce

Fot. Magdalena Kozak-Siemńska

Otwarcie spotkania

„Statystyka w nauce i gospodarce” – pod takim hasłem 27 czerwca odbyła się na Wydziale Ekonomicznym UMCS konferencja naukowa, nad którą honorowy patronat objął prof. dr hab. Janusz Witkowski, prezes Głównego Urzędu Statystycznego.

W spotkaniu uczestniczyli m.in. prof. dr hab. Eugeniusz Gatnar, członek Zarządu Narodowego Banku Polskiego, który przedstawił rolę NBP w systemie statystyki publicznej w Polsce, oraz dr Marian Cichosz, wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli, który mówił o obszarach współpracy pomiędzy NIK a statystyką publiczną. Uroczystego otwarcia konferencji dokonali: prorektor Ryszard Dębicki, dziekan Wydziału Ekonomicznego Zbigniew Pastuszak, zastępca prezydenta Lublina Grzegorz Siemiński, doradca wojewody lubelskiego Marzena Strok-Sadło oraz dyrektor Urzędu Statystycznego w Lublinie Krzysztof Markowski.

Posiedzenie Konwentu UMCS

O komercjalizacji badań naukowych oraz potencjale UMCS rozmawiali członkowie Konwentu UMCS na

ostatnim przed wakacjami posiedzeniu w dniu 28 czerwca. Obrady, z udziałem władz rektorskich, prowadził przewodniczący Konwentu UMCS prof. Marian Harasimiuk. Rektor Stanisław Michałowski przedstawił zebrany informację m.in. na temat wysokości środków finansowych przeznaczanych w UMCS na badania statutowe oraz stałej tendencji wzrostowej dotyczącej liczby studentów zagranicznych, a także umów i porozumień podpisanych dotąd ze społeczno-gospodarczym otoczeniem UMCS.

Prorektor Ryszard Dębicki przekonywał zebranych, że ECOTECH-COMPLEX jest szansą dla rozwoju inteligentnych specjalizacji województwa. Potencjał naukowo-badawczy Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej przedstawił dziekan Radosław Dobrowolski. O komercjalizacji badań naukowych mówiła dr Dagmara Kociuba z Centrum Innowacji i Komercjalizacji Badań UMCS. Przedstawiła następujące formy współpracy B+R: działalność badawczo-rozwojowa, realizacja wspólnych tematów badawczych, zlecenia jednorazowe, zlecenia długoterminowe, cykliczne, inicjowanie i prowadzenie konferencji tematycznych, organizacja i prowadzenie szkoleń branżowych, staże pracownicze i praktyki studenckie, prace dyplomowe, studia podyplomowe, spółki spin-off, konsorcja naukowo-przemysłowe oraz klastry i inne zrzeszenia.

Do 31 maja UMCS miał 20 chronionych wynalazków oraz trzy znaki towarowe. W toku procedury jest 17 wynalazków oraz cztery wzory użytkowe. W bieżącym roku Uczelnia zrealizowała już 57 zadań badawczych dla podmiotów zewnętrznych.

W dyskusji, która wywiązała się po wystąpieniach, dr Jerzy Kwieciński, wiceprzewodniczący Konwentu UMCS i wiceprezes Zarządu Europejskiego Centrum Przedsiębiorczości podkreślił m.in. konieczność poszukiwania partnerów dla ECOTECH-COMPLEX także poza granicami regionu i Polski, aby w ten

sposób wzmocnić potencjał tego ośrodka. Pochwalił stworzenie studiów inżynierskich w UMCS, a także nawiązanie współpracy z wyższymi szkołami zawodowymi. Przytoczył też dane statystyczne, z których wynika, że wielkość środków przeznaczanych w Polsce na badania jest znacznie niższa niż w innych krajach.

Paweł Prokop, prezes Zarządu Fundacji Inicjatyw Menedżerskich wsparł ideę powołania przez Centrum Innowacji i Komercejalizacji Badań tzw. brokerów na poszczególne wydziały. Dr Katarzyna Mieczkowska-Czerniak, zastępca prezydenta Lublina i sekretarz Konwentu zaznaczyła, że atutem każdego projektu jest jego innowacyjność oraz umiędzynarodowienie.

Podczas obrad rektor Stanisław Michałowski przedstawił także zebrany plan przygotowań do obchodów jubileuszu 70-lecia UMCS.

Było to drugie posiedzenie Konwentu powołanego przez Senat UMCS na kadencję 2012–2016.

Posiedzenie Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej

W dniach 27–28 czerwca w Krakowie odbyło się posiedzenie Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej, w którym uczestniczyła prorektor Barbara Hlibowicka-Węglarz. Podczas spotkania UKA: przyjęła informację z ostatniego posiedzenia KRUP oraz z konferencji *European Universities Continuing Education Network (EUCEN) – Transferring Knowledge in a Globalised World: a ULLL Responsibility*; zatwierdziła standardy akredytacji dla: laboratoriów studenckich, kierunku chemia, kierunku technologia chemiczna oraz inżynieria chemiczna i procesowa; podjęła pozytywną decyzję dotyczącą podpisania umowy z *European Chemistry Thematic Network Association (ECTNA)*; przyjęła sprawozdanie dotyczące kwalifikacji na Program MOST na semestr zimowy i cały rok akademicki 2013/2014; wysłuchała sprawozdania z wizyty promującej Program MOST na Uniwersytecie Jagielloń-

skim oraz zapoznała się z działaniami promocyjnymi na październik oraz listopad 2013; zapoznała się z zagadnieniami jakości e-learningu w szkole wyższej jako narzędzia ewaluacji i wsparcia.

Zmarł dr hab. S. Baczewski

Zmarł śp. dr hab. Sławomir Baczewski. Urodzony 12 grudnia 1973 r. w Lublinie. Absolwent Wydziału Humanistycznego UMCS. Związany zawodowo z Uniwersytetem już od studiów doktoranckich. W 2002 r. uzyskał stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie historii, a w 2011 r. stopień naukowy doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie literaturoznawstwa – kultura polska. Od 2002 r. pracował na stanowisku adiunkta w Zakładzie Literatury Staropolskiej. Uroczystości pogrzebowe odbyły się 16 lipca na cmentarzu na Majdanku.

Uniwersytecka Komisja Nauki

W dniach 4–6 lipca w Uniwersytecie Zielonogórskim odbyło się posiedzenie Uniwersyteckiej Komisji Nauki, której przewodniczącym jest prorektor Ryszard Dębicki. Podczas spotkania rozmawiano m.in. na temat rankingu naukowego uczelni polskich, wynagrodzeń w projektach badawczych oraz obsługi tych projektów.

Wizyta archiwistów z Kancelarii Prezydenta RP i Kancelarii Senatu

5 lipca nasze Archiwum i Muzeum UMCS gościło delegację archiwistów z Warszawy. Odwiedzili nas Janusz Kuligowski – dyrektor Archiwum Kancelarii Prezydenta RP oraz kierownictwo Archiwum Senatu – Robert Kubaś i Justyna Orysiak-Kalbarczyk z Biura Analiz i Dokumentacji Senatu RP. Spotkanie było poświęcone omówieniu dotychczasowej współpracy w projekcie „Archiwa Przełomu 1989–1991” oraz nakreśleniu kierunków na przyszłość. Goście zostali także ▶

Fot. Magdalena Korak-Stemińska

WSPÓŁPRACA Z ZAKŁADAMI AZOTOWYMI „PUŁAWY”

Nasz Uniwersytet będzie współpracować z puławskimi „Azotami”. Porozumienie w tej sprawie 21 czerwca w Puławach podpisali rektor Stanisław Michałowski, Marian Rybak, wiceprezes Zarządu Grupy Azoty – Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. oraz Zenon Pokojski, członek Zarządu. W spotkaniu uczestniczyli również: prorektor Ryszard Dębicki, Cezary Możeński, przewodniczący Rady Nadzorczej ZA „Puławy” i Ryszard Bartczak, dyrektor Pionu Personalnego.

Na mocy zawartego porozumienia Uczelnia i Zakład będą współpracować w zakresie m.in.: organizacji i prowadzenia studiów inżynierskich na kierunku Chemia techniczna w Puławach, a także studiów podyplomowych dla pracowników puławskich „Azotów”; praktyk dla studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych; staży wakacyjnych dla najlepszych studentów UMCS; realizacji prac dyplomowych i doktorskich, związanych z zakresem funkcjonowania Zakładu; współpracy badawczej oraz związanej z komercjalizacją wyników badań naukowych; utworzenia centrum kompetencji w zakresie upowszechniania zastosowania produktów Zakładu; upowszechniania i promocji wspólnych przedsięwzięć.

Fot. Magdalena Kozak-Siemńska

UROCZYSTOŚCI W 72. ROCZNICĘ MORDU NA PROFESORACH LWOWSKICH

 30 czerwca w Lublinie, w 72. rocznicę mordu na profesorach lwowskich odbyły się uroczystości upamiętniające te tragiczne wydarzenia. Latem 1941 r. wojska niemieckie zamordowały we Lwowie wybitnych naukowców – polskich profesorów wyższych uczelni. Wśród nich był m.in. były premier rządu RP, profesor Politechniki Lwowskiej Kazimierz Bartel. Po wojnie uczniowie i wychowankowie pomordowanych tworzyli kadre Uniwersytetu we Wrocławiu oraz Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

W intencji ofiar w Kościele Akademickim KUL odprawiono mszę św. Następnie uczestnicy uroczystości złożyli wieńce i wiązanki kwiatów przed pomnikiem przy Bibliotece Głównej UMCS, przypominającym o tej tragedii.

W uroczystościach, zorganizowanych przez Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich, wziął udział prorektor Ryszard Mojak.

Przedstawiciele władz rektorskich uczestniczyli także w uroczystościach upamiętniających pomordowanych na Wołyniu i Kresach Wschodnich. 30 czerwca w mszy św. w Kościele Akademickim KUL, której przewodniczył bp dr hab. Artur Miziński, wzięła udział prorektor Urszula Bobryk.

przyjęci przez prorektora Ryszarda Mojaka oraz Bogusława Kasperka, dyrektora Biblioteki Głównej.

Projekt „Archiwa Przełomu”, zainicjowany przez Kancelarię Prezydenta i Kancelarię Senatu RP, jest realizowany przez liczne już grono partnerów, wśród których jest również Archiwum i Muzeum UMCS. Założenia i zasadnicze cele projektu zostały omówione na łamach „Wiadomości Uniwersyteckich” nr 9 (189) z 2009 r. **Anna Łosowska**

Nowe inwestycje w puławskich „Azotach”

8 lipca w Grupie Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” oddano do użytku trzy ważne inwestycje: instalację do odsiarczania spalin, linię do produkcji nawozów płynnych z siarką oraz nowe centrum logistyczne dla nawozów granulowanych, o łącznej wartości blisko 460 mln zł. W uroczystościach udział wzięły prorektor Urszula Bobryk oraz prodziekan Wydziału Chemii Dorota Kołodyńska.

Nowy budynek weterynarii UP

10 lipca prorektor Ryszard Mojak uczestniczył w uroczystości wmurowania kamienia węgielnego pod budowę Innowacyjnego Centrum Patologii i Terapii Zwierząt Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

„Study in Poland” – narada uczelni

11 lipca w Centrum Szkoleniowo-Konferencyjnym Uniwersytetu Łódzkiego odbyła się narada uczelni uczestniczących w programie „Study in Poland”. Z ramienia władz UMCS w spotkaniu uczestniczyła prorektor Urszula Bobryk.

Podczas narady: podsumowano realizację programu „Study in Poland” w mijającym roku akademickim, przyjęto zasady i plan działań w roku akademickim 2013/2014, omówiono priorytety na lata 2014–2016, dyskutowano o doświadczeniach w zakresie promocji polskich uczelni za granicą i pozyskiwania

studentów zagranicznych oraz zaprezentowano doświadczenia pilotażowego etapu certyfikacji agencji rekrutacyjnych na Ukrainie.

Obrady wspólnie prowadzili: prof. Włodzimierz Nykiel, przewodniczący Komisji ds. Międzynarodowych KRASP, rektor Uniwersytetu Łódzkiego, i Waldemar Siwiński, prezes Fundacji Edukacyjnej „Perspektywy”.

Sesja nt. ludobójstwa na Wołyniu

W dniach 15–16 lipca w KUL odbyła się sesja „Nie zabijaj. Kościół wobec ludobójstwa”, której celem była ocena moralno-etyczna zbrodni wołyńskiej, przypomnienie martyrologium Kościoła na Wschodzie, weryfikacja postaw chrześcijan wobec nacjonalizmu w przeszłości i obecnie. W otwarciu konferencji udział wzięł prorektor Ryszard Mojak.

„Emocje Maratończyka”

15 lipca w Inkubatorze Medialno-Artystycznym UMCS odbyło się rozstrzygnięcie konkursu fotograficznego „Emocje Maratończyka – Lublin 2013”, połączone z otwarciem wystawy pokonkursowej w ACK UMCS „Chatka Żaka”, którego dokonała prorektor Urszula Bobryk.

Jury, spośród prawie 100 nadesłanych prac, wybrało do ścisłego finału 20, które zostały zaprezentowane publiczności.

Laureaci: I miejsce – Joanna Sztopmka, zdjęcie „Orzeźwienie”, II miejsce – Tomasz Chmielewski, zdjęcie „W paśniku”, III miejsce – Marcin Butryn, zdjęcie bez tytułu.

Skład jury: Artur Popek – dziekan Wydziału Artystycznego UMCS, Danuta Kuciak – Wydział Artystyczny UMCS, Barbara Wybacz – dyrektor ACK UMCS „Chatka Żaka”, Małgorzata Stachyra – sponsor nagród, Jacek Babicz – fotoreporter, Tomasz Rakowski – dyrektor TVP Lublin, Aleksander Kurczewski – dyrektor Maratonu Lubelskiego.

Organizatorzy: UMCS, ACK UMCS „Chatka Żaka”, Maraton Lubelski.

Fot. Katarzyna Link

Otwarcie spotkania

WSPÓŁPRACA UMCS I TVP LUBLIN

UMCS będzie współpracować z Oddziałem Terenowym TVP w Lublinie. 25 czerwca rektor Stanisław Michałowski i dyrektor TVP S.A. Oddział w Lublinie Tomasz Rakowski podpisali porozumienie w tej sprawie.

Przewiduje ono:

- realizację wspólnych projektów multimedialnych, służących rozwojowi Lublina i województwa lubelskiego, wpisujących się w misję TVP oraz UMCS (w tym warsztatów medialnych i artystycznych, wykładów, debat, pokazów oraz koncertów),
- stworzenie wspólnej redakcji w ramach Inkubatora Medialno-Artystycznego UMCS (produkcję programów telewizyjnych, emitowanych na antenie TVP, związanych z tema-

tyką szkolnictwa wyższego i życia studenckiego, promujących rozwój nauki, kultury i sztuki oraz kształtujących postawy obywatelskie),

- realizację projektów o charakterze szkoleniowo-edukacyjnym, praktyk dziennikarskich oraz staży,
- rozwój wzajemnych kontaktów międzynarodowych i współpracę w dziedzinie nauki, kultury i edukacji, a także sportu, działanie na rzecz społeczności lokalnych i regionalnych.

Porozumienie podpisano podczas konferencji w Inkubatorze Medialno-Artystycznym UMCS pt. „Rola Oddziałów Terenowych TVP S.A. w rozwoju społeczeństwa informacyjnego”, organizowanej przez TVP i UMCS. Wzięli w niej udział m.in. rektor Stanisław Michałowski, prorektor Urszula Bobryk, Marek Pasiuta, dyrektor Ośrodka Programów Regionalnych TVP S.A., Wiesław Łodzikowski, dyrektor Ośrodka TVP Technologie, Katarzyna Mieczkowska-Czerniak, zastępca prezydenta Lublina oraz medioznawcy, przedstawiciele środowiska naukowego, władz wojewódzkich i samorządowych oraz Rady Programowej TVP Lublin. Podczas konferencji odbyła się debata „Media publiczne a lokalność” z udziałem m.in. władz UMCS, dyrektorów TVP, a także prof. Iwony Hofman i prof. Pawła Mikołajczaka z UMCS oraz prof. Jacka Dąbały i prof. Karola Klauzy z KUL.

Fot. Katarzyna Link

Rektor Stanisław Michałowski i dyr. Tomasz Rakowski

Fot. Katarzyna Link

Panel dyskusyjny

7 sierpnia umowę o współpracy podpisali rektor Stanisław Michałowski, Michał Jastrzębski, prezes Klubu SPR Lublin oraz Dariusz Gawęł, prezes Klubu Uczelnianego AZS UMCS. Pierwszoligowa drużyna piłki ręcznej kobiet będzie teraz występować pod szyldem MKS AZS UMCS Lublin. Kadrę meczową stanowić będą dotychczasowi zawodnicy AZS UMCS, które wzmocnione zostaną kilkoma zawodnikami MKS Lublin.

Fot. Aneta Adamska

Od lewej: prezes AZS UMCS Dariusz Gawęł, rektor Stanisław Michałowski i prezes SPR Lublin Michał Jastrzębski

WSPÓŁPRACA AZS UMCS Z LUBELSKIMI KLUBAMI SPORTOWYMI

tima Lublin. Porozumienie, które podpisali Dariusz Gawęł, prezes KU AZS UMCS oraz Marcin Pawlak, prezes KTS Optima, zakłada zgłoszenie drużyny do rozgrywek ekstraklasy kobiet w tenisie stołowym pod wspólną nazwą AZS UMCS KTS Optima Lublin. W konferencji uczestniczyły również autorki awansu do ekstraklasy: Renata Gumuła, Kinga Jabłońska i Sylwia Pawlak. Zespół AZS UMCS KTS Optima będzie rozgrywał swoje mecze w hali AOS UMCS przy ul. Langiewicza 22.

Drużyna MKS Lublin (kontynuator tradycji MKS MONTEX Lublin, ostatnio występująca pod szyldem SPR Lublin) jest obecnym Mistrzem Polski w piłce ręcznej kobiet. W nadchodzącym sezonie reprezentować będzie Polskę w rozgrywkach elitarnej Ligi Mistrzów, w której zmierzy się z Buducnost Podgorica z Czarnogóry, FC Midtjylland z Danii oraz zwycięzca turnieju kwalifikacyjnego. Klub Uczelniany AZS UMCS to brązowy medalista sezonu 2012/2013 Akademickich Mistrzostw Polski klasyfikacji generalnej uniwersytetów.

20 sierpnia AZS UMCS zawarł umowę o współpracy z KTS Op-

Fot. Aneta Adamska

Od lewej: prezes AZS UMCS Dariusz Gawęł i prezes KTS Optima Marcin Pawlak

Fot. Katarzyna Link

PROF. HANS-JÖRG ALBRECHT HONOROWYM PROFESOREM UMCS

Jeden z najwybitniejszych badaczy i specjalistów w dziedzinie prawa karnego oraz kryminologii, prof. dr Hans-Jörg Albrecht z Instytutu Maxa Plancka we Freiburgu został Honorowym Profesorem UMCS. Tytuł ten stanowi formę szczególnego wyróżnienia i jest nadawany przez Senat UMCS osobom zasłużonym dla Uniwersytetu w dziedzinie dydaktyki, kształcenia kadry oraz współpracy w zakresie nauki i sztuki.

Uroczystość odbyła się 26 czerwca w Auli Wydziału Prawa i Administracji UMCS. Wzięli w niej udział: przedstawiciele władz rektorskich i Senatu, sądownictwa, uczelni wyższych i ośrodków naukowych, środowiska przedsiębiorców, a także wojska. Gości przywitał i uroczystość poprowadził rektor Stanisław Michałowski. Sylwetkę prof. Albrechta przedstawił prof. Tadeusz Bojarski z Katedry Prawa Karnego i Kryminologii.

Prof. Hans-Jörg Albrecht z Instytutu Maxa Plancka we Freiburgu jest jednym z najwybitniejszych badaczy i specjalistów w dziedzinie prawa karnego oraz kryminologii. Jego zainteresowania z zakresu prawa karnego dotyczą głównie systemu sankcji prawno-karnych, wymiaru kary, a także problematyki prawnej środków odurzających, natomiast z zakresu kryminologii: przestępczości nieletnich, przestępczości godzącej

w środowisko naturalne, przestępczości zorganizowanej oraz reform prawa karnego w społecznościach przejściowych.

Od 1997 r. prof. Albrecht jest Dyrektorem Instytutu Maxa Plancka ds. Międzynarodowego i Zagranicznego Prawa Karnego we Freiburgu oraz profesorem honorowym i członkiem Wydziału Prawa na Uniwersytecie Alberta Ludwika we Freiburgu. W 2005 r. uzyskał tytuł doktora honorowego Wydziału Prawa na Uniwersytecie Péc's na Węgrzech.

Profesor Albrecht posiada status profesora wykładającego gościnnie w wielu jednostkach naukowych: Instytucie Prawa Karnego Chińskiego Uniwersytetu Polityki i Prawa w Pe-

kinie (Beijing), na Wydziale Prawa Uniwersytetu Hainan, Uniwersytetu Renmin, Uniwersytetu Wuhan oraz Uniwersytetu Pekin (Beijing Normal University, VR Chiny).

Jest współzałożycielem czasopism o tematyce kryminologicznej i karnej oraz członkiem wielu organizacji, m.in.: zarządu Instytutu do Badań Międzydiscyplinarnych Konfliktów i Przemocy w Bielefeld, jak również rady nadzorczej Fundacji Narodu Niemieckiego przyznającej stypendia na studia.

Profesor Hans-Jörg Albrecht współpracuje z Wydziałem Prawa i Administracji UMCS od 30 lat. Wielokrotnie prezentował wy-

kłady na posiedzeniach naukowych w UMCS. Miały one ważne znaczenie poznawcze oraz informacyjne dla rozwoju nauki prawa karnego, rozwiązań legislacyjnych oraz praktyki wymiaru sprawiedliwości. Ponadto, w sposób znaczący przyczynił się do rozwoju

kadry naukowej UMCS w dziedzinie nauk penalnych. Na jego zaproszenie oraz dzięki stypendium otrzymanemu z Instytutu Maxa Plancka, pracownicy naukowcy Instytutu Prawa Karnego UMCS mieli możliwość prowadzenia badań i pisania prac naukowych, korzystając z biblioteki oraz zbiorów Instytutu we Freiburgu. Wśród znacznej liczby prac naukowych Profesora są także publikacje w języku polskim.

Fot. Katarzyna Link

Prof. Hans-Jörg Albrecht

Fot. Katarzyna Link

NASZE SUKCESY

Fot. Fundacja Rozwoju Edukacji i Szkolnictwa Wyższego

Prorektor Ryszard Dębicki

UMCS UCZELNIĄ LIDERÓW 2013

UMCS już po raz trzeci został laureatem Ogólnopolskiego Programu Szkół Wyższych „Uczelnia Liderów”, otrzymując tym samym srebrny certyfikat oraz po raz pierwszy dodatkowe wyróżnienie „Aurea Praxis”.

W imieniu rektora Stanisława Michałowskiego podczas gali finałowej we Wrocławiu 12 czerwca wyróżnienia odebrał prorektor Ryszard Dębicki.

Tytuł „Aurea Praxis” otrzymują rektorzy wykazujący się szczególnym, osobistym zaangażowaniem na rzecz rozwoju i promowania w swoich uczelniach idei edukacji dla rynku pracy i praktyki gospodarczej. Dzięki

swojej postawie, nowoczesnemu zarządzaniu uczelniami i rozumieniu roli edukacji praktycznej we współczesnym świecie, przyczyniają się do kształcenia absolwentów poszukiwanych na rynku pracy i przygotowanych do skutecznego podejmowania wyzwań zawodowych.

Wnioski certyfikacyjne oceniali wybitni przedstawiciele polskiej nauki, pracownicy naukowi mający wiedzę, doświadczenie i niekwestionowany dorobek w dziedzinie edukacji i zarządzania szkolnictwem wyższym. Uzyskanie srebrnego certyfikatu „Uczelnia Liderów” oznacza, że szkoła wyższa uczestnicząca w konkursie:

- stara się kształcić liderów – ludzi kreatywnych, twórczych, innowacyjnych oraz wyróżnia się na tle innych uczelni jako inwestująca w kształcenie dla rynku pracy i otoczenia gospodarczego;

- w sposób szczególny dba o praktyczną edukację swoich studentów oraz przygotowuje ich do skutecznego i efektywnego osiągania sukcesów na rynku pracy;

- stara się wcielać w życie idee uczelni przedsiębiorczej i społecznie odpowiedzialnej;

- inwestuje we współpracę ze swoim otoczeniem społecznym;

- inwestuje w innowacje edukacyjne;

- aktywnie wspiera swoich studentów i absolwentów w podejmowaniu wyzwań zawodowych i realizacji celów na rynku pracy;

- jest miejscem, w którym warto się kształcić i inwestować we własny rozwój zawodowy;

- podejmuje działania w kierunku rozwijania wśród studentów postaw przedsiębiorczych.

Projekt został zrealizowany pod honorowym patronatem prof. Jerzego Buzka, Przewodniczącego Parlamentu Europejskiego w latach 2009–2012.

Nominacje profesorskie

17 czerwca Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Bronisław Komorowski wręczył akty nominacyjne nauczycielom akademickim oraz pracownikom nauki i sztuki. Wśród osób, które otrzymały nominacje profesorskie, znaleźli się: Bożena Dziemidok-Olszewska, profesor nauk humanistycznych z Wydziału Politologii, Marek Mądzik, profesor nauk humanistycznych z Wydziału Humanistycznego i Hans-Jörg Schwenk, profesor nauk humanistycznych z Wydziału Humanistycznego.

VII miejsce UMCS w rankingu wydziałów prawa

Nasz Uniwersytet zajął siódme miejsce w rankingu uczelni kształcących studentów na wydziałach prawa, przeprowadzanym przez dziennik „Rzeczpospolita”. Wydziały oceniane były w trzech kategoriach – pod kątem potencjału naukowego, jakości kształcenia oraz współpracy z zagranicą.

Zawodnik AZS UMCS Lublin w Kadrze Młodzieżowych Mistrzostw Europy

Mateusz Biegało, zawodnik AZS UMCS Lublin, został powołany do kadry narodowej na 9. Młodzieżowe Mistrzostwa Europy w Lekkiej Atletyce (U-23), które odbyły w Tampere (Finlandia) w dniach 10–14 lipca. Mateusz Biegało został powołany do sztafety 4x100 po zakończonych 30 czerwca w Bydgoszczy Młodzieżowych Mistrzostwach Polski, na których zajął odpowiednio 4. miejsce w biegu na 100 m i 5. miejsce w biegu na 200 m. Warto dodać, że w zakończonych Młodzieżowych Mistrzostwach Polski AZS UMCS Lublin zajął w punktacji klubowej 13. miejsce na 99 sklasyfikowanych zespołów.

Doktoranci Instytutu Fizyki lauretami Etiudy I

Narodowe Centrum Nauki rozstrzygnęło pierwszą edycję konkursu na stypendia doktorskie – Etiuda I, w której stu badaczy otrzyma stypendia o łącznej wartości ponad 8 mln zł na okres przygotowywania rozprawy doktorskiej. Wśród stypendystów są mgr Anna Nakonieczna oraz mgr Łukasz Nakonieczny, doktoranci Instytutu Fizyki. Promotorem ich prac jest prof. dr hab. Marek Rogatko.

Warszawskie kadry w lubelskich laboratoriach

Dr Katarzyna Gieczewska z Wydziału Biologii Uniwersytetu Warszawskiego wybrała Zakład Biofizyki w Instytucie Fizyki UMCS, kierowany przez prof. dr. hab. Wiesława Gruszeckiego, na miejsce realizacji projektu „Agregujące układy semi-lamellarne – model badań nad mechanizmem oddziaływań w błonach fotosyntetycznych”. Dwuletni projekt finansowany jest przez Narodowe Centrum Nauki w ramach prestiżowego programu Fuga.

Projekt z UMCS laureatem Programu Najwyższa Jakość Quality International 2013

Kapituła Programu Najwyższa Jakość Quality International 2013 jednogłośnie decyzją przyznała naszemu Uniwersytetowi tytuł laureata w kategorii QI Services za Projekt „UMCS dla rynku pracy i gospodarki opartej na wiedzy”.

Kapituła VII edycji Programu, odbywającego się pod patronatem Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości i Klubu Polskie Forum ISO 9000, bardzo wysoko oceniła zgłoszenie UMCS (jedna z najwyższych not w kategorii Usługi, Podmioty zatrudniające powyżej 500 pracowników) i nagrodziła działania związane z wdrażaniem i promowaniem idei jakości we wszystkich aspektach działalności, zwłaszcza

w zakresie usług, będących przedmiotem konkursowego zgłoszenia.

„Najwyższa Jakość” jest przedsięwzięciem skierowanym do działających na terytorium Polski instytucji, producentów i usługodawców o czytelnej polityce jakości w odniesieniu do produktu, usługi lub systemu zarządzania. Celem Programu jest promowanie w firmach i instytucjach skutecznych metod zarządzania jakością oraz wskazanie i promocja tych firm i instytucji, które reprezentują najwyższe standardy, gwarantując klientom i konsumentom otrzymanie produktu lub usługi na najwyższym poziomie. Organizatorem Programu konkursowego Najwyższa Jakość Quality International jest Media Press.

„UMCS dla rynku pracy i gospodarki opartej na wiedzy” to projekt, który jest największym przedsięwzięciem edukacyjnym realizowanym we wschodniej Polsce. Jego łączna wartości to prawie 22 mln zł. Współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007–2013, Priorytet IV, Poddziałanie 4.1.1 „Wzmocnienie potencjału dydaktycznego uczelni”.

UMCS wraz z partnerami: Gminą Lublin, Francuską Izbą Przemysłowo-Handlową w Polsce oraz Aleph Polska Sp. z o.o. opracował kompleksowy program wprowadzania studentów na rynek pracy przez uruchomienie m.in. innowacyjnych specjalności, nowego kierunku studiów, szkoleń, doradztwa, warsztatów. Założeniem programu jest poprawa jakości usługi edukacyjnej uczelni oraz dostosowanie jej do potrzeb współczesnej gospodarki. Projekt został wdrożony na Wydziałach: Humanistycznym, Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej oraz Politologii. Uruchomiono 16 specjalności na studiach I i II stopnia oraz na studiach I stopnia nowatorski kierunek Studia wschodnioeuropejskie. Dla osób spoza uczelni są organizowane kursy zdalne „Podstawy geoinformacji – Zarządzanie informacją przestrzenną”. Programy nauczania ▶

Fot. Akademickie Centrum Informacyjne

„DOBRA UCZELNIA – DOBRA PRACA 2013”

20 czerwca na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich odbył się finał ogólnopolskiego programu certyfikacji „Dobra Uczelnia – Dobra Praca 2013”, w którym nasz Uniwersytet został uhonorowany tym zaszczytnym tytułem. Nagrodę odebrał rektor Stanisław Michałowski.

Celem programu „Dobra Uczelnia – Dobra Praca” jest wyróżnienie oraz promowanie rzetelnych, tworzących perspektyw zawodowe uczelni, dostosowujących profil kształcenia do potrzeb rynku pracy. W dotychczasowych ośmiu edycjach prawo posługiwania się znakiem programu uzyskało ponad 130 szkół wyższych z całego kraju.

„Dobra Uczelnia – Dobra Praca” popularyzuje oraz wyróżnia dobre wzorce w sektorze szkolnictwa wyższego w zakresie innowacyjnych i kreatywnych działań na rzecz tworzenia perspektyw zawodowych. W toku przyznawania certyfikatu analizie poddano m.in.: działanie jednostek uczelnianych na rzecz absolwentów, dostosowanie programu nauczania do potrzeb rynku pracy, krajowe i zagraniczne programy stażowe.

Nasz Uniwersytet został również laureatem towarzyszącego programowi konkursu „Najbardziej innowacyjna i kreatywna Uczelnia w Polsce w tworzeniu perspektyw zawodowych”. W ocenie pod uwagę brano głównie to, w jaki sposób uczelnia zwiększa atrakcyjność swoich studentów i absolwentów na rynku pracy.

W ramach programu certyfikacji punkty przyznawane były w takich kategoriach jak tworzenie perspektyw zawodowych, nowoczesne technologie wykorzystane w dydaktyce, technologie ułatwiające studiowanie i dostęp do wiedzy oraz uczelnia widoczna w Internecie.

Fot. Magdalena Wiśniewska-Kraśńska

Prof. Wiesław I. Gruszecki (pierwszy z prawej) z zespołem

NAUKOWCY Z UMCS ODKRYLI MECHANIZM POCHŁANIA I ROZPRASZANIA ENERGII PRZEZ ROŚLINY

Badacze z UMCS, pracujący pod kierunkiem prof. Wiesława Gruszeckiego, laureata programu Team Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, odkryli mechanizmy molekularne leżące u podstaw procesów przystosowania fotosyntezy w roślinach do intensywności pochłanianego światła. Wyniki badań publikuje prestiżowy miesięcznik naukowy „The Plant Cell”, vol. 25: 1–16, June 2013 (doi:10.1105/tpc.113.113076).

Badania przeprowadzone przez lubelskich naukowców oraz ich partnerów z Wydziału Biologii Uniwersytetu Warszawskiego i z Politechniki Federalnej (EPFL) w Lozannie wskazują na istnienie uniwersalnego mechanizmu molekularnego o charakterze regulacyjnym, dzięki któremu, w zależności od intensywności światła, aparat fotosyntetyczny roślin może się przełączać pomiędzy stanami sprzyjającymi efektywnemu pochłanianiu energii albo rozpraszaniu jej nadmiaru.

Naukowców od dawna nurtowało pytanie, jak ta sama struktura – np. fotosyntetyczny kompleks antenowy LHCI – może uczestniczyć w dwóch przeciwstawnych procesach, czyli zarówno w pochłanianiu, jak i rozpraszaniu energii. Zespół biofizyków z UMCS w Lublinie podjął się próby wyjaśnienia tego fenomenu. Wyniki badań lubelskich naukowców mogą mieć wpływ na zwiększenie plonów. Bowiem pełne poznanie mechanizmów molekularnych odpowiedzialnych za gospodarkę energią w aparacie fotosyntetycznym roślin otworzy nowe możliwości sterowania fotosyntezą w zależności od jakości oraz intensywności promieniowania (np. oświetlenie naturalne vs. oświetlenie sztuczne).

na poszczególnych specjalizacjach wyróżniają się przede wszystkim tym, iż część podejmowanych działań jest uprzednio konsultowana z potencjalnymi pracodawcami, a zajęcia prowadzone są z wykorzystaniem najnowocześniejszego sprzętu zakupionego na potrzeby projektu. Zostały utworzone m.in. nowoczesne pracownie komputerowe, laboratorium tłumaczeniowe z kabinami do tłumaczenia symultanicznego czy studio telewizyjno-fotograficzne. Dopełnieniem specjalizacji są obowiązkowe praktyki, a dla najlepszych studentów płatne staże krajowe i zagraniczne. Wdrożono Uczelniany System Gromadzenia Danych od Pracodawców, którego zadaniem jest dopasowanie kompetencji studentów i absolwentów UMCS do potrzeb współczesnego rynku pracy i wymogów stawianych przez pracodawców.

Dr hab. Dariusz Słapek

„SREBRNY WAWRZYN OLIMPIJSKI” DLA DR. HAB. D. SŁAPKA

25 czerwca w siedzibie Polskiego Komitetu Olimpijskiego w Warszawie odbyło się uroczyste wręczenie „Wawrzynów Olimpijskich 2012”. Honorowym patronatem konkurs objął Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego. „Srebrny Wawrzyn Olimpijski” w kategorii dzieła naukowe (za lata 2009–2012) jury przyznało dr. hab. Dariuszowi Słapkowi z Zakładu Historii Starożytnej Instytutu Historii UMCS za monumentalną pracę *Sport i widowiska w świecie antycznym* (Kraków – Warszawa 2010, ss. 800). Dr hab. Dariusz Słapek jest inicjatorem powstania (we współpracy z władzami Lublina) Lubelskiego Centrum Dokumentacji Historii Sportu przy Instytucie Historii UMCS.

NA WYDZIAŁACH

WYDZIAŁ ARTYSTYCZNY

Konferencje

W dniach 7–11 sierpnia dr Krzysztof Stachyra brał udział w IX Europejskim Kongresie Muzykoterapii „Setting the tone: Cultures of relating and reflecting in music therap”, który odbył się w Oslo (Norwegia). Dr Stachyra wystąpił z plakatem „Music therapy in Poland in European perspective. The past, present and perspectives for the future development”, a także, jako redaktor międzynarodowego journalu muzykoterapeutów „Voices” uczestniczył w debacie pt. „Voices: A Word forum for music therapy. An accessible dialogue with a global perspective”.

WYDZIAŁ CHEMII

Habilitacje

Rada Wydziału Chemii na posiedzeniu 10 czerwca nadała stopień naukowy doktora habilitowanego nauk chemicznych dr Agnieszce Wiącek, adiunkt Zakładu Zjawisk Międzyfazowych. Temat rozprawy: „Wpływ wybranych substancji biologicznie czynnych, głównie fosfolipidów i (fosfo)lipaz na właściwości międzyfazowe w układach zdyspergowanych”. Recenzenci: prof. dr hab. Władysław Janusz (UMCS), prof. dr hab. Patrycja Dynarowicz-Łątka (UJ), prof. dr hab. Zbigniew Adamczyk (Instytut Ka-

talizy i Fizykochemii Powierzchni PAN, Kraków), prof. dr hab. Czesław Wawrzeńczyk (Uniwersytet Przyrodniczy, Wrocław).

Doktoraty

18 czerwca miała miejsce publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Urszuli Głazcz z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie pt. „Synteza i aktywność antyproliferacyjna i mikrobiocydalna nowych grup związków karbo- i heterocyklicznych”. Promotorem rozprawy była dr hab. Joanna Matysiak, prof. nadzw. UP, recenzentami zaś prof. dr hab. Katarzyna Kieć-Kononowicz (UJ), dr hab. n. farm. Dariusz Matosiuk, prof. nadzw. (UM Lublin).

20 czerwca miała miejsce publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Alicji Skrzypek z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie pt. „Synteza, aktywność biologiczna oraz analiza SAR 4-(1,3,4-tiadiazo-2-ilo) benzeno-1,3-dioli”. Promotorem rozprawy była dr hab. Joanna Matysiak, prof. nadzw. UP, recenzentami zaś dr hab. Irena Malinowska, prof. nadzw. (UMCS), prof. dr hab. inż. Adam Voelkel (Politechnika Poznańska).

25 czerwca miała miejsce publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Łukasza Szajneckiego, asystenta z Zakładu Chemii Polimerów pt. „Synteza i właściwości polimerów imprintowanych cząsteczkami wybranych pestycydów”. Promotorem rozprawy była prof. dr hab. Barbara Gawdzik, recenzentami zaś prof. dr hab. Bogusław Buszewski (UMK), dr hab. Anna Deryło-Marczewska, prof. nadzw. (UMCS).

Konferencje

W dniach 4–6 czerwca w Lublinie odbyło się kolejne Ogólnopolskie Sym-

pozjum „Nauka i przemysł – metody spektroskopowe w praktyce, nowe wyzwania i możliwości”. Organizatorem Sympozjum był Wydział Chemii UMCS, Polskie Towarzystwo Chemiczne oraz Instytut Nawozów Sztucznych (INS) w Puławach. Honorowy patronat nad konferencją objęła Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego prof. Barbara Kudrycka. W Sympozjum uczestniczyło ponad 190 osób z wyższych uczelni, instytutów naukowych, a także przedstawiciele laboratoriów przemysłowych i firm handlujących aparaturą naukowo-badawczą i odczynnikami.

Wyjazdy

Dr Dorota Gugała-Fekner oraz dr Joanna Lenik z Zakładu Chemii Analitycznej i Analizy Instrumentalnej w dniach 17–21 czerwca uczestniczyły w konferencji naukowej „Summer School on Electrochemistry for Environmental and Biomedical Applications”, w Cluj-Napoca, Rumunia.

Mgr Dorota Pietras-Ożga z Zakładu Chemii Teoretycznej w dniach 9–13 czerwca odbyła staż zagraniczny związany z związaniem z projektem badawczym Atrium SAS „Improvement of karbon fiber – acrylate matrix interactions in elektron beam-cured composites” na Uniwersytecie de Remis Champagne Ardenne, Francja.

Prof. dr hab. Emilian Chibowski z Zakładu Zjawisk Międzyfazowych w dniach 5–9 czerwca uczestniczył w spotkaniu naukowym dotyczącym dalszej współpracy Zakładu Zjawisk Międzyfazowych z Uniwersytetem w Grenadzie.

Prof. dr hab. Andrzej Patrykiewicz z Zakładu Modelowania Proce- ▶

sów Fizykochemicznych w dniach 1–30 czerwca uczestniczył w wymianie stypendialnej w ramach projektu STCSCMBS we Lwowie, Ukraina.

Prof. dr hab. Kazimierz Pietrusiewicz z Zakładu Chemii Organicznej w dniach 27 czerwca – 3 lipca uczestniczył w konferencji BIT's 4th Annual Global Congress of Catalysis – 2013 w Chinach w Dalian Hi-tech Industrial Zone.

Prof. dr hab. Andrzej L. Dawidowicz oraz mgr Małgorzata Olszowy z Zakładu Metod Chromatograficznych w dniach 19–26 czerwca uczestniczyli w konferencji naukowej International Food Marketing Research Symposium, Budapeszt, Węgry.

Dr hab. Jolanta Narkiewicz-Michałek, prof. nadzw. oraz dr Mateusz Drach z Zakładu Chemii Teoretycznej, dr hab. Marta Szymula z Zakładu Radiochemii i Chemii Koloidów, dr Aleksandra Szcześ oraz dr Małgorzata Jurak z Zakładu Zjawisk Międzyfazowych w dniach 30 czerwca – 6 lipca brali udział w IV International Conference on Colloid Chemistry and Physicochemical Mechanics w Russian Academy of Sciences, Moskwa.

Mgr Adam Kasperski z Zakładu Chemii Teoretycznej w dniach 29 czerwca – 4 lipca uczestniczył w konferencji naukowej „Programmable Self – Assembly of Master 2013” w Nowym Jorku, USA.

Dr Agnieszka Nosal-Wiercińska z Zakładu Chemii Analitycznej i Analizy Instrumentalnej, dr Konrad Terpiłowski z Zakładu Zjawisk Międzyfazowych, dr Elżbieta Grządka oraz dr hab. Małgorzata Wiśniewska z Zakładu Radiochemii i Chemii Koloidów w dniach 30 czerwca – 31 sierpnia brali udział w badaniach naukowych w Chuiko Institute of Surface Chemistry National Academy of Sciences of Ukraine.

Dr Liliana Mazur oraz dr Agnieszka Ostasz z Zakładu Chemii Ogólnej i Koordynacyjnej w dniach 8–13 czerwca uczestniczyły w konferencji naukowej „Multiple Crystal Forms: sword of Damocles or opportunity for the pharma industry?”, University of Bologna, Włochy.

Dr Marta Grochowicz, dr Marta Worzakowska, dr Magdalena Rogulska oraz dr Joanna Osypiuk-Tomasik z Zakładu Chemii Polimerów w dniach 23–27 czerwca uczestniczyły w konferencji naukowej „Joint Czech-Hungarian-Polish-Slovak Thermoanalytical Conference”, University of Pardubice, Czechy.

Dr Konrad Terpiłowski z Zakładu Zjawisk Międzyfazowych w dniach 16–21 czerwca uczestniczył w konferencji naukowej „Wetting and Evaporation: Droplets of Pure and Complex Fluids”, Aix-Marseille University, Francja.

Dr hab. Irena Choma z Zakładu Metod Chromatograficznych w dniach 29 czerwca – 4 lipca uczestniczyła w konferencji naukowej PBA 2013 w Bolonii, Włochy.

Dr Ewaryst Mendyk, mgr Weronika Sofińska-Chmiel oraz mgr Zofia Komosa z Laboratorium Analitycznego w dniach 25–30 czerwca uczestniczyli w konferencji naukowej w Muzeum Bursztynu w Kaliningradzie, Rosja.

Dr hab. Andrzej Machocki, prof. nadzw. oraz dr hab. Wojciech Gac z Zakładu Technologii Chemicznej w dniach 11–13 czerwca uczestniczyli w spotkaniu inauguracyjnym międzynarodowy projekt badawczy 7FP No 325358 „Development of a Portable Internal Reforming Methanol High Temperature PEM Fuel Cell System”, Patras Grecja.

Dr hab. Andrzej Machocki, prof. nadzw., mgr Witold Zawadzki oraz dr hab. Wojciech Gac z Za-

kładu Technologii Chemicznej w dniach 26–28 czerwca uczestniczyli w spotkaniu kończącym realizację międzynarodowego projektu badawczego 7FP No 245202 „Development of an Internal Reforming Alcohol High Temperature PEM Fuel Cell Stack”, Mainz, Niemcy.

Mgr Michał Rawski, Konrad Sypniewski z Laboratorium Analitycznego oraz mgr Grzegorz Słowik z Zakładu Technologii Chemicznej w dniach 16–22 czerwca uczestniczyli w konsultacjach szkoleniowych dotyczących zaawansowanej obsługi mikroskopu elektronowego Quanta przeznaczonego do badań nanomateriałów w Eindhoven, Holandia.

Dr hab. Patryk Oleszczuk, prof. nadzw. z Zakładu Chemii Środowskowej w dniach 1 czerwca – 31 października prowadzi badania naukowe w ramach programu „Research Fellowships” w zagranicznym ośrodku naukowym University of Queensland, Australia.

Dr Mariusz Barczak z Zakładu Chemii Teoretycznej w dniach 3–5 lipca brał udział w konsultacjach naukowych w National Centre for Sensor Research, Dublin City University, Irlandia.

Dr hab. Andrzej Machocki, prof. nadzw. z Zakładu Technologii Chemicznej w dniach 3–6 lipca uczestniczył w konsultacjach naukowych dotyczących badań katalizatorów reformingu parowego etanolu w Strasburgu, Francja.

Prof. dr hab. Andrzej Patrykiewicz z Zakładu Modelowania Procesów Fizykochemicznych w dniach 29 lipca – 1 sierpnia przebywał w Kongens Lyngby Technical University of Denmark w ramach współpracy naukowej.

Dr hab. Wojciech Rżysko z Zakładu Modelowania Procesów Fi-

zykochemicznych w dniach 9 lipca – 8 sierpnia uczestniczył w wymianie stypendialnej w ramach projektu STCSCMBS we Lwowie, Ukraina.

Prof. dr hab. Kazimierz Pietrusiewicz z Zakładu Chemii Organicznej w dniach 27 lipca – 3 sierpnia uczestniczył w konferencji OM-COS the Fort Collins Lincoln Center, USA.

Prof. dr hab. Stefan Sokołowski, dr Tomasz Zientarski, dr Tomasz Staszewski oraz dr hab. Wojciech Rżysko z Zakładu Modelowania Procesów Fizykochemicznych w dniach 31 sierpnia – 7 września uczestniczyli w konferencji ECIS 2013 w Sofii, Bułgaria.

Prof. dr hab. Barbara Gawdzik oraz dr Beata Podkościelna z Zakładu Chemii Polimerów i dr Oleh Demchuk z Zakładu Chemii Organicznej w dniach 11–16 sierpnia uczestniczyli w konferencji naukowej „44th IUPAC Word Chemistry Congress” Istanbul, Turkish Chemical Society.

Dr Dariusz Sternik z Zakładu Fizykochemii Powierzchni Ciała Stałego, dr Agnieszka Gładysz-Płaska z Zakładu Chemii Nieorganicznej oraz mgr Małgorzata Gil z Pracowni Technologii Światłowodów w dniach 26–30 sierpnia uczestniczyli w konferencji naukowej w Wilnie, Litwa.

Prof. dr hab. Andrzej Dąbrowski oraz dr Mariusz Barczak z Zakładu Chemii Teoretycznej w dniach 24–31 sierpnia uczestniczyli w konferencji naukowej „XVII International Sol-Gel Conference” Madryt, Hiszpania.

Dr Magdalena Greluk z Zakładu Technologii Chemicznej w dniach 31 sierpnia – 7 września uczestniczyła w konferencji naukowej „XI European Congress on Catalysis”, Lyon, Francja.

WYDZIAŁ EKONOMICZNY

Wyjazdy zagraniczne

Na zaproszenie prof. dr. Gerda-Michaela Hellsterna (Kassel Universität) w dniach 17 czerwca – 5 lipca 2013 r. dr Paweł Pasierbiak z Katedry Gospodarki Światowej i Integracji Europejskiej UMCS przebywał na Uniwersytecie w Kassel (Niemcy). Głównym celem pobytu było przeprowadzenie zajęć seminaryjnych z przedmiotu International Finance, który stanowi część szerszego kursu International Management Module (IMM), realizowanego na uczelni niemieckiej. Ponadto, jako koordynator programów międzynarodowych na Wydziale Ekonomicznym UMCS, dr P. Pasierbiak odbył szereg spotkań z władzami Wydziału Ekonomii i Zarządzania Kassel Universität, mających na celu pogłębienie współpracy między partnerskimi instytucjami.

WYDZIAŁ FILOZOFII I SOCJOLOGII

Konferencje

W dniach 21–23 maja w Supraślku, Białegostoku odbyła się ogólnopolska konferencja „Rynek pracy i polityka społeczna w XXI wieku. Aspekty makroekonomiczne i regionalne”, zorganizowana przez Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN, Instytut Pracy i Spraw Socjalnych oraz Wydział Ekonomii i Zarządzania Uniwersytetu w Białymstoku. W sympozjum wzięły udział: kierownik Zakładu Socjologii Gospodarki i Organi-

zacji IS prof. dr hab. Biruta Skrętowicz z referatem „Aktywność ekonomiczna ludności Polski w świetle NSP’ 2011” i adiunkt tego zakładu dr Izabela Łucjan z referatem „Strategie implementacji modelu flexicurity w Polsce i w Europie”.

WYDZIAŁ HUMANISTYCZNY

Habilitacje

17 czerwca dr Małgorzata Latoch-Zielińska (Instytut Filologii Polskiej) uzyskała tytuł doktora habilitowanego z zakresu literaturoznawstwa. Recenzenci: dr hab. Maria Kwiatkowska-Ratajczak (UAM, Poznań), dr hab. Grażyna Tomaszewska (Uniwersytet Gdański), dr hab. Aleksandra Chomiuk (UMCS).

Doktoraty

11 czerwca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Anny Bendrat. Temat: „„Prezydentura retoryczna» i «retoryka prezydencka»: dwie koncepcje analizy współczesnego dyskursu politycznego w Stanach Zjednoczonych”. Promotor: prof. dr hab. Jerzy Kutnik (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Jakub Z. Lichański (UW), dr hab. Ludmiła Gruszevska-Blaim (UMCS).

11 czerwca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr. Tomasza Lawendy. Temat: „Tragedia renesansowa „de Bibliis sumpta”: *Jephthes sive votum* George’a Buchanana a *Jeftes* Jana Zawickiego”. Promotor: dr hab. Dariusz Chemperek, prof. nadzw. (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Mirosława Hanusiewicz-Lavallee (KUL), prof. dr hab. Stefan Nieznanowski (UMCS).

13 czerwca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Wa- ▶

lenty Radziszewskiej. Temat: „Współczesne polskie i ukraińskie kazania w kościołach katolickich diecezji kijowsko-żytomierskiej – językowy plan porównawczy”. Promotor: prof. dr hab. Jan Mazur (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Stanisław Dubisz (UW), prof. dr hab. Maria Wojtak (UMCS). ❧

13 czerwca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Yulii Khadyნიuk. Temat: „Język polski mieszkańców Brześcia i okolic”. Promotor: prof. dr hab. Jan Mazur (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Halina Karaś (UW), prof. dr hab. Halina Pelc (UMCS). ❧

18 czerwca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Bartosza Wójcika. Temat: „Afro-Caribbean Poetry in English: Cultural Traditions”. Promotor: dr hab. Aleksandra Kędzierska, prof. nadzw. (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. David Malcolm (UG), dr hab. Jerzy Jarniewicz, prof. nadzw. (UW). ❧

3 lipca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Agnieszki Fedorowicz. Temat: „Kobieta w niemieckim obozie koncentracyjnym. Studium przetrwania i niezłomności na przykładzie Ravensbrück”. Promotor: prof. dr hab. Zbigniew Zaporowski (UMCS). Recenzenci: dr hab. Janusz Wrona, prof. nadzw. (UMCS), dr hab. Piotr A. Tusiński, prof. nadzw. (UTH w Radomiu). ❧

5 lipca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Macieja Kordasa. Temat: „Migracje i przemieszczenia chłopów do miast ziemi lubelskiej w XV–XVI wieku”. Promotor: dr hab. Grzegorz Jawor, prof. nadzw. (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Ryszard Szczygieł (UMCS), prof. dr hab. Zdzisław Noga (UP, Kraków). ❧

Konferencje

W dniach 13–14 maja dr Grażyna Piechota z Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej

wzięła udział w ogólnopolskiej konferencji naukowej „Jan Muszkowski: ludzie, epoka, książki. Polska bibliologia uniwersytecka w 60 lat od śmierci Profesora”, zorganizowanej przez Katedrę Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Łódzkiego. Dr G. Piechota wygłosiła referat „Bibliofilstwo w ujęciu Jana Muszkowskiego”. ❧

W dniach 16–19 maja dr Anita Has-Tokarz i dr Renata Melasa z Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej uczestniczyły w 2nd International Academic Conference, odbywającej się we Lwowie pod hasłem: „Information, Communication, Society 2013 [ICS-2013]”. Organizatorami sesji były Social Communication and Information Science Department oraz Information Systems and Networks Department Lviv Polytechnic National University. Dr A. Has-Tokarz zaprezentowała referat „Digital Libraries and Digital Book Collections for Children (Selected Examples in the World and in Europe)”, a dr R. Malesa – referat „Digital Libraries in Poland – the present state and the development perspectives”. ❧

W dniach 3–4 czerwca odbyła się ogólnopolska konferencja doktorantów „Literatura, historia i sztuka epok wczesnonowożytnych”, przygotowana przez Katedrę Literatury Staropolskiej KUL, Zakład Literatury Staropolskiej UMCS oraz Samorząd Doktorantów UMCS i Koło Doktorantów KUL. Wzięło w niej udział 26 doktorantów z UW, UJ, UP w Krakowie, UKSW, KUL i UMCS. W ocenie opiekunów naukowych konferencji: prof. Mirosławy Hanusiewicz-Lavalee (KUL) i dr hab. Dariusza Chempereka, prof. UMCS spotkanie stało na bardzo dobrym poziomie merytorycznym. Spośród przedstawicieli UMCS wyróżnili się: Robert Stępień, Rafał Pawłowski, Tomasz Lawenda, Paweł Ciechan. Dwaj ostatni byli, obok Marzeny Golan z KUL, organizatorami tej udanej i potrzebnej kon-

ferencji. Elementem integrującym doktorantów była wycieczka „Lubelskimi śladami Jana Kochanowskiego”, w której przewodnikiem był Tomasz Lawenda. ❧

Na zaproszenie Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Gdańskiego 5 czerwca prof. dr hab. Ryszard Tokarski (Instytut Filologii Polskiej) w ramach gdańskiego cyklu „Wykładów mistrzowskich” przedstawił wykład pt. „Semantyka leksykalna w interpretacji tekstów kreatywnych”. ❧

W dniach 11–12 czerwca dr Anita Has-Tokarz z Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej wzięła udział w I edycji programu Academic Leaders, organizowanego przez Collegium Wratislaviense. Podczas szkolenia podjęte zostały m.in. tematy: przywództwo, które skutkuje zmianą, zmiana paradygmatu edukacji wyższej, tworzenie innowacyjnych projektów edukacyjnych i naukowych metodą *design thinking* czy teoria ograniczeń we wdrażaniu zmiany edukacyjnej i kulturowej. ❧

18 czerwca w Muzeum Narodowym w Krakowie Marcin Wołoszyn (IA UR Rzeszów) oraz mgr Marcin Piotrowski z Instytutu Archeologii wygłosili wykład „Znaczenie Grodów Czerwieńskich wczoraj i dziś”, przygotowany w ramach cyklu spotkań naukowych towarzyszących ekspozycji „Czerwień – gród między Wschodem a Zachodem”. ❧

Dr Elżbieta-Flis-Czeraniak wzięła udział w seminarium naukowym „Czytać Tadeusza Micińskiego. 100 lat od wydania *Xiędza Fausta*”, zorganizowanym przez Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach 17 czerwca. Podczas seminarium zaprezentowała referat „Mahabharata Tatr. O motywach indyjskich w *Nietocie* Tadeusza Micińskiego”. ❧

W dniach 20–22 czerwca w Chełmie odbyła się międzynarodowa, in-

terdyscyplinarna konferencja „Płeć, ciało i seksualność w języku, edukacji, kulturze i sztuce”, zorganizowana przy współudziale pracowników Wydziału Humanistycznego UMCS oraz Instytutu Nauk Humanistycznych Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Chełmie: prof. dr. hab. Roberta Litwińskiego, prof. dr. hab. Małgorzaty Karwatowskiej, dr. hab. Adama Siwca i dr. Beaty Jarosz. W sesji wzięło udział 32 pracowników UMCS z Wydziałów: Humanistycznego, Filozofii i Socjologii, Pedagogiki i Psychologii oraz Politologii, a także 40 referentów z innych ośrodków akademickich w kraju i za granicą (Węgry, Ukraina). ❧

W dniach 20–23 czerwca dr Anita Has-Tokarz z Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej uczestniczyła w konferencji „Literatura i kultura popularna: analizy, konteksty, interpretacje”, która odbyła się w Wiśle. Sesję zorganizował Instytut Filologii Polskiej UW i Pracownia Literatury i Kultury Popularnej oraz Nowych Mediów. Zakres tematyczny konferencji, zgodnie z tradycją spotkań zapoczątkowanych jeszcze przez prof. Czesława Hernasa i kontynuowanych przez prof. Tadeusza Żabskiego, był bardzo szeroki: dotyczył aktualnych badań i nowych wyzwań, jakie stoją przed badaczami literatury i kultury popularnej, w tym problemów metodologicznych. Dr A. Has-Tokarz wygłosiła referat „Technologia hitu. Bestsellery współczesnego rynku książki dla młodych czytelników”. ❧

W dniach 24–25 czerwca mgr Agnieszka Kida-Bosek i mgr Kamil Stępień z Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej wystąpili z referatem pt. „Digitalizacja «Akcentu» – założenia i plany projektu” podczas Ogólnopolskiej Interdyscyplinarnej Konferencji Naukowej „Homo communicativus. Współczesne oblicza komunikacji i informacji”, której organizatorem był Instytut Informacji Naukowej i Bibliologii UMK w Toruniu. Celem konferencji była

wymiana poglądów na temat człowieka i jego roli w świecie współczesnych technologii komunikacyjno-informacyjnych. ❧

W dniach 27 czerwca – 5 lipca w Sewastopolu na Krymie odbyła się 13th European International Scientific Conference of Folk Culture pt. „Roots and Routes of Traditional European Cultures in the XXI Century”, której współorganizatorem, wspólnie z M. Rylsky Institute of Art Studies, Folklore and Ethnology of the National Academy of Sciences of Ukraine, była The International Commission of Science and Research for East-Central Europe of The International Organization of Folk Art (IOV, afiliowana przy UNESCO), kierowana przez prof. dr. hab. Annę Brzozowską-Krajkę z Zakładu Historii Literatury Polskiej UMCS. Prof. Brzozowska-Krajka wygłosiła tam w sesji plenarnej referat „The markers of diasporic identity in wandering European cultures” oraz przewodniczyła sesji plenarnej zamykającej obrady. Podczas konferencji odbyło się także, pod przewodnictwem prof. Brzozowskiej-Krajki, posiedzenie The International Commission of Science and Research for East-Central Europe IOV, projektujące dalszą pracę Komisji oraz współpracę naukową badaczy z Europy Centralnej i Wschodniej. W posiedzeniu tym uczestniczyli także przedstawiciele władz IOV: President IOV Carmen Padilla (Filipiny) oraz Executive Director of IOV for Central and Eastern Europe prof. dr. hab. Wiesław Krajka (UMCS). ❧

W dniach 1–4 lipca pracownicy Zakładu Literatury Angielskiej wzięli udział w 14. międzynarodowej konferencji Utopian Studies Society (Europe) „Topographies of Harmony”, która odbyła się w New Lanark w Szkocji. Uczestnicy z UMCS wygłosili następujące referaty: prof. dr. hab. Artur Blaim, „Another Utopia Falls – Representing the Failure of Utopian Projects in Two Cinematic Adaptations of William Golding’s

Lord of the Flies”; dr hab. Ludmiła Gruszevska-Blaim, „Topography of Noise in Two Film Adaptations of Kurt Vonnegut’s *Harrison Bergeron*”; dr Justyna Galant, „Margaret Atwood’s and Volker Schlöndorff’s *The Handmaid’s Tale*: The Production of Meaning in Social Spaces”; dr Marta Komsta „The Remains of Eden in Mark Romanek’s *Never Let Me Go* (2010)”; dr Andrzej Kowalczyk, „The World in (Dis)harmony: An Interpretation of Yevgeni Sherstobitov’s Film Adaptation of *The Andromeda Nebula*”; dr Katarzyna Pisarska „Seeing the Other Side of the Hill: Personal Transformation and Social Stasis in Frank Capra’s *Lost Horizon*”; dr Urszula Terentowicz-Fotyga, „From Fear to Hopelessness: Dystopian Worlds in the Film Adaptations of 1984”. ❧

W The 39th Annual Conference of The Joseph Conrad Society (UK), która odbyła się w dniach 10–13 lipca w Università Roma Tre w Rzymie, prof. dr. hab. Wiesław Krajka (Zakład Studiów Conradoznawczych Instytutu Anglistyki) wygłosił referat „Joseph Conrad’s Political Essays: Writing Back to His Polishness”. ❧

W Triennial Conference of The International Association of University Professors of English, która odbyła się w dniach 15–20 lipca w Tsinghua University w Pekinie prof. dr. hab. Wiesław Krajka (Zakład Studiów Conradoznawczych Instytutu Anglistyki) wygłosił referat „Was Joseph Conrad’s Polish Legacy Beneficial”. ❧

W dniach 15–21 lipca prof. dr. hab. Henryk Kardela z Zakładu Języka Angielskiego uczestniczył w organizowanej co trzy lata Konferencji Profesorów Języka Angielskiego (IAUPE – International Association of University Professors of English), która w tym roku odbyła się w Uniwersytecie Tsinghua w Pekinie. Prof. Kardela był organizatorem Sekcji Semantyki Leksykalnej, w której wygłosił referat pt. „Lexical Nests Revisited. ▶

A Cognitive Grammar Perspective” (Gniazda leksykalne w ujęciu gramatyki kognitywnej).

Na zaproszenie organizatorów konferencji LACUS (Linguistic Association of Canada and the United States), która odbyła się w dniach 29 lipca – 1 sierpnia w Brooklyn College w Nowym Jorku, prof. dr hab. Henryk Kardela (Zakład Języka Angielskiego) wystąpił z referatem plenarnym pt. „Karl Buehler’s Semiotic Legacy: Viewpoint in Focus” (Semiotyczna teoria Karla Buehlera a językowy punkt widzenia). W konferencji tej udział wzięli także dr Angelina Rusinek i mgr Konrad Żyśko z Zakładu Języka Angielskiego z referatem „What’s in the Animal Names?: A Cognitive contrastive analysis of English, Spanish and Polish animal compound nouns”.

W dniach 20–24 sierpnia w Uniwersytecie Alexandru Ioan Cuza w Iasi w Rumunii odbyło się „The Fifth Arheoinvest Symposium ‘Stories Written in Stone’ – International Symposium on Chert and Other Knappable Materials”, zorganizowane we współpracy z Society for Archaeological Sciences, International Association for Obsidian Studies, Meiji University Center for Obsidian and Lithic Studies i Geology Department of „Babes-Bolyai” University of Cluj-Napoca. W programie konferencji znalazły się dwa postery przygotowane przez pracowników Instytutu Archeologii: mgr. Marcina Szeligi „How to drill in bone and other organic materials: a case study from a Linear Pottery Culture settlement in central Poland” (współautor dr Katarzyna Pyżewicz, Instytut Prahistorii UAM w Poznaniu) oraz mgr. Tadeusza Wiśniewskiego „Raw material economy at the Magdalenian site in Klementowice, Eastern Poland” (współautor dr Lucjan Gazda, Katedra Geotechniki Politechniki Lubelskiej).

Prof. dr hab. Anna Brzozowska-Krajka z Zakładu Historii Litera-

tury Polskiej UMCS uczestniczyła w XV Międzynarodowym Kongresie Sławistów, który odbył się w Mińsku (Białoruś) w dniach 20–27 sierpnia. Podczas kongresu wygłosiła referat „Między folklorem etnicznym a amerykańską popkulturą: polski styl polki (Polish-style polka) Eddie’go Blazonczyka”.

Wyróżnienia

Dr Paweł Frelik został jednym z jurorów międzynarodowego konkursu literackiego Quantum Shorts Competition na opowiadanie poruszające zagadnienia fizyki kwantowej. Konkurs organizowany jest przez Centre for Quantum Technologies w Singapurze, jeden z czołowy instytutów badawczych fizyki kwantowej na świecie, wraz z magazynem „Scientific American” i znanym wydawnictwem science fiction Tor Publishers.

Publikacje

W dniach 14–15 czerwca Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie zorganizowała VII Lubelskie Targi Książki. W ramach imprez towarzyszących odbyła się prezentacja książki *Edukacja historyczna o Lublinie* (red. M. Ausz, J. Bugajska-Więclawska, G. Miliszkiewicz, H. Stachyra, D. Szewczuk. Lublin 2012), w której znajduje się artykuł dr hab. Jerzego Libery, prof. UMCS z Instytutu Archeologii *Źródła archeologiczne do dziejów Lublina i okolic*. Rozstrzygnięto konkurs Książka Roku 2012, do którego zgłoszono książkę prof. Andrzeja Kokowskiego *Gocka duma Masłomęcza*, wydaną przez Masłomęckie Stowarzyszenie „Wioska Gotów”, Instytut Archeologii UMCS w Lublinie oraz Muzeum im. ks. St. Staszica w Hrubieszowie.

W czerwcu ukazała się książka dr Anny Dymmel (Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej) *Księgozbiory domowe w Lublinie w pierwszej połowie XIX wieku*, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2013. Ce-

lem pracy jest ukazanie domowych księgozbiórów miejskiej społeczności Lublina w pierwszej połowie XIX wieku. Chociaż mieszkańcy miast nie dominowali pod względem liczbowym w krajobrazie społecznym Królestwa Polskiego, to jednak miasta stanowiły ważne ośrodki skupiające środowiska umysłowe, potencjalnie zorientowane na książkowy środek przekazu. W rozwijającej się miejskiej społeczności można dostrzec społeczne obszary poszerzania się publiczności czytelniczej. Publikacja wypełnia lukę w badaniach nad historią czytelnictwa i społeczną historią książki doby zaborów.

Z końcem czerwca, nakładem Wydawnictwa UMCS, ukazała się książka *Działania aparatu bezpieczeństwa wobec oświaty na Lubelszczyźnie w latach 1944–1989*, której autorem jest dr hab. Zbigniew Osiński, prof. nadzw. UMCS z Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej. Publikacja przedstawia wynik badania, w jakich okolicznościach i z jakich powodów w latach 1944–1989 szkoła, nauczyciel i uczeń z Lubelszczyzny mogli znaleźć się w sferze zainteresowań organów bezpieczeństwa państwa, w jaki sposób inwigilowano środowisko oświatowe, jak budowano w nim agenturę, jak postępowano z niepokornymi i nieposłusznymi, a także jakie były stosunki administracji oświatowej i kierownictwa szkół z aparatem bezpieczeństwa.

Rozważania o świecie Słowian w Pobierowie

W Pobierowie na bałtyckim wybrzeżu w dniach 11–13 kwietnia 2013 r. odbyła się XV Międzynarodowa Konferencja Młodych Naukowców: „Świat Słowian w języku i kulturze”, organizowana przez Zakład Języków i Kultur Słowiańskich oraz Koło Naukowe Sławistów Instytutu Filologii Słowiańskiej Uniwersytetu Szczecińskiego.

Tradycyjnie już UMCS był na tej konferencji licznie reprezentowany.

Dr Leszek Mikrut wygłosił referat w języku rosyjskim „Wzajemnie przenikająca się w ludowej mitologii historiografia Polski, Ukrainy i Rosji (na przykładzie wybranych utworów)” oraz przewodniczył obradom jednej z sekcji. Mgr Małgorzata Kulikowska na materiale opowiadania Warłama Szalamowa snuła rozważania o człowieku w czasoprzestrzeni ładu. Mgr Agnieszka Potyrańska zaprezentowała obraz królestwa umarłych w wierszu Zinaidy Gippius *Tam*, a mgr Marcin Dziwisz w oparciu o materiał powieści i opowiadań Andrzeja Sapkowskiego omówił językowe mechanizmy tworzenia neologizmów w utworach fantasy. Mgr Aleksandra Cybulska, absolwentka roszjznawstwa i studentka ukrainistyki, wygłosiła referat w języku ukraińskim poświęcony stereotypowi Żyda w anegdotach wschodnich sąsiadów. Studenci rusycystyki UMCS zaprezentowali w języku rosyjskim wyniki swych badań: Sylwia Iwańczuk omówiła korespondencję miłosną między Borysem Pasternakiem a Maryną Cwietajewą, zaś Emil Chról zademonstrował fenomen pojedynku w literaturze rosyjskiej XIX w. Studentka polonistyki Agnieszka Olchowik omówiła rolę śpiewu w życiu Słowian, zaś Magda Pawluk zaprezentowała wizerunek czarownicy jako „Innego” w polskiej prozie współczesnej.

Niezwykle dobrą tradycją stały się te cykliczne obrady młodych naukowców w Pobierowie, w których biorą udział początkujący adepci badań naukowych, osoby bardziej doświadczone oraz ich mistrzowie. Następna okazja do spotkania dopiero za półtora roku, gdyż Organizatorzy przewidują połączenie kwietniowej konferencji, poświęconej światowi Słowian, z wrześniową – omawiającą tematykę barw.

Dr Leszek Mikrut

*Pracownia Glottodydaktyki
Języków Słowiańskich UMCS*

Inne

W sierpniu rozpoczęły się prace archeologiczne w zakresie „Programu

badań wczesnośredniowiecznych cmentarzysk w Czermnie”, będącego elementem realizacji grantu MNiSW przyznanego w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki „Złote jabłko polskiej archeologii. Zespoły grodowe w Czermnie i Gródku (Grody Czerwienińskie) – chronologia i funkcja w świetle badań dawnych oraz weryfikacyjnych”. Kierownikiem projektu jest dr Marcin Wołoszyn (IAE PAN Kraków). Pracami wykopaliskowymi kierują dr M. Wołoszyn, mgr Marcin Piotrowski z Instytutu Archeologii UMCS oraz mgr Iwona Florkiewicz (IA UR Rzeszów).

WYDZIAŁ MATEMATYKI, FIZYKI I INFORMATYKI

Spotkania Geometryczne

W dniach 22–23 czerwca w Instytucie Matematyki UMCS w Lublinie odbyły się VII Północne Spotkania Geometryczne. Do tej pory wydarzenie było organizowane w Olsztynie przez Uniwersytet Warmińsko-Mazurski i Uniwersytet Gdański. Ponieważ uczestnicy byli zainteresowani jego rozszerzeniem do konferencji ogólnopolskiej przy zachowaniu tradycyjnej już nazwy, to w tym roku Spotkania zorganizowano w Lublinie, pomimo „geograficznego” konfliktu w nazwie. Wzięło w nich udział 30 osób specjalizujących się w różnych rodzajach geometrii z kilku uczelni polskich, w tym Uniwersytetu Gdańskiego, Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Uniwersytetu Łódzkiego, Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego, Politechniki Lubelskiej oraz UMCS.

WYDZIAŁ NAUK O ZIEMI I GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ

Konferencje

W dniach 9–14 czerwca dr hab. W. Zgłobicki (Zakład Geologii i Ochrony Litosfery) przebywał na Islandii, biorąc udział w „5th Nordic Geographers’ Meeting”. Spotkanie zorganizowane zostało w Reykjavíku na University of Iceland, a jego myśl przewodnia to: „Responsible Geographies”. Pomimo faktu, że w konferencji uczestniczyli przede wszystkim naukowcy z krajów skandynawskich, była ona otwarta dla geografów z całego świata, którzy mogli prezentować wyniki swoich badań związanych nie tylko z Europą Północną. Spotkanie w Reykjavíku zgromadziło blisko 400 naukowców, którzy prezentowali referaty w 44 sesjach tematycznych. Podczas konferencji zdecydowanie dominowała tematyka związana z geografią człowieka, geografią społeczną i ekonomiczną oraz dydaktyką geografii (<http://conference.hi.is/ngm2013/sessions/>). W przypadku zagadnień związanych z geografią fizyczną prezentowano przede wszystkim jej możliwości aplikacyjne, np. zapobieganie negatywnym skutkom zagrożeń naturalnych. Dr hab. Zgłobicki podczas sesji „Agricultural landscape geography: taking responsibility in the face of strong land use and land cover change” zaprezentował referat dotyczący naturalnych uwarunkowań zmian leśności województwa lubelskiego w ciągu ostatnich 200 lat.

W dniach 10–15 sierpnia prof. dr hab. Maria Lanczont i dr Przemysław Mroczek uczestniczyli w XII International Symposium and Field Seminar on Paleopedology organizowanym ▶

w Kursku (Rosja). Przedstawili oni wyniki badań geoarcheologicznych dla dwóch stanowisk paleolitycznych: Spadzista w Krakowie i Pro-niatyń na Podolu (Ukraina). ❧

WYDZIAŁ POLITOLOGII

Nominacje

Prof. dr hab. Maria Marczevska-Rytko, prodziekan ds. badań naukowych i współpracy z zagranicą weszła w skład rady naukowej międzynarodowego seminarium „Media i edukacja” w Uniwersytecie South-West „Neofit Rilski” w Bułgarii. ❧

Publikacje

Ukazała się *Biała księga bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej* – pierwsza w dziejach Polski względnie całościowa diagnoza bezpieczeństwa. W jej przygotowaniu uczestniczył prof. dr hab. Marek Pietraś, kierownik Zakładu Studiów Międzynarodowych. ❧

Prof. dr hab. Marek Pietraś uczestniczył w międzynarodowym, koordynowanym przez Norwegów, projekcie badawczym nt. użycia siły przez Sojusz Północnoatlantycki. Jego efektem jest książka *NATO's European Allies. Military Capability and Political Will*, red. J. Matlary i M. Peterson, Londyn 2013. Książka ukazała się w prestiżowym wydawnictwie Polgrave Macmillan. Prof. Marek Pietraś jest autorem jednego z rozdziałów. ❧

Inne

Studentka Wydziału Politologii Joanna Baraniak zakwalifikowała się do finału IV edycji ogólnopolskiego konkursu studenckiego zbadaaj.to, organizowanego przez Polskie Towarzystwo Badaczy Rynku i Opinii

oraz Organizację Firm Badania Opinii i Rynku. Więcej informacji na ten temat można znaleźć na stronie projektu www.zbadaj.to. ❧

WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI

Habilitacje

19 czerwca Rada Wydziału Prawa i Administracji UMCS podjęła uchwałę o nadaniu stopnia doktora habilitowanego nauk prawnych dr Annie Kosut (Zakład Prawa Pracy). Recenzenci: dr hab. Teresa Liszcz, prof. nadzw. (UMCS), dr hab. Krzysztof Ślebzak, prof. nadzw. (UAM), prof. dr hab. Jerzy Wratny (Instytut Nauk Prawnych PAN). ❧

19 czerwca Rada Wydziału Prawa i Administracji UMCS podjęła uchwałę o nadaniu stopnia doktora habilitowanego nauk prawnych dr Ewie Skrzydło-Tefelskiej (Katedra Prawa Unii Europejskiej). Recenzenci: prof. dr hab. Cezary Mik (UKSW), dr hab. Pasquale Polcastro, prof. nadzw. (USz), prof. dr hab. Ryszard Skubisz (UMCS). ❧

4 lipca odbyło się kolokwium habilitacyjne dr Katarzyny Kopaczyńskiej-Pieczniak (Katedra Prawa Gospodarczego i Handlowego). Temat rozprawy: „Pozycja prawna spółki jawnej”. Recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Kidyba (UMCS), dr hab. Urszula Promińska, prof. nadzw. (UŁ), prof. dr hab. Wojciech Pyziół (UJ), prof. dr hab. Antoni Witosz (UŚ). Rada Wydziału Prawa i Administracji nadała Katarzynie Kopaczyńskiej-Pieczniak stopień doktora habilitowanego nauk prawnych. ❧

Doktoraty

29 maja odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Andrzeja Chmiela. Temat: „Zeznania świad-

ków i ich wartość dowodowa w rzymskim procesie karnym”. Promotor: dr hab. Krzysztof Amiełańczyk, prof. nadzw. (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Marek Kuryłowicz (UMCS), dr hab. Renata Świrgoń-Skok, prof. nadzw. (URz). ❧

5 czerwca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Łukasza Dąbrowskiego. Temat: „Przestępczość korupcyjna w świetle prawa międzynarodowego”. Promotor: dr hab. Anna Przyborowska-Klimczak, prof. nadzw. (UMCS). Recenzenci: dr hab. Elżbieta Dynia, prof. nadzw. (URz), dr hab. Krzysztof Wiak, prof. nadzw. (KUL). ❧

5 czerwca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Pawła Złamańczuka. Temat: „Oskarżony przed sądem w Anglii od XIII do końca XVI w.”. Promotor: dr hab. Marian Klementowski, prof. nadzw. (UMCS). Recenzenci: dr hab. Krzysztof Amiełańczyk, prof. nadzw. (UMCS), prof. dr hab. Kazimierz Baran (UJ). ❧

14 czerwca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Hanny Spasowskiej-Czarny. Temat: „Administracyjnoprawny status zakładu publicznego”. Promotor: prof. dr hab. Marian Zdyb (UMCS). Recenzenci: dr hab. Jerzy Stelmasiak, prof. nadzw. (UMCS), prof. dr hab. Elżbieta Ura (URz). ❧

3 lipca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Marty Grzeszczuk. Temat: „Formy udziału organizacji społecznej w postępowaniu administracyjnym”. Promotor: dr hab. Janusz Nicyporuk, prof. nadzw. (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Skoczylas (UAM), dr hab. Jerzy Stelmasiak, prof. nadzw. (UMCS). ❧

Nominacje

Prof. dr hab. Wojciech Witkowski został zastępcą redaktora naczelnego „Czasopisma Prawno-Historycznego”. ❧

JUBILEUSZ 40-LECIA PRACY NAUKOWEJ PROF. ALICJI WÓJCIK

W dniu 18 czerwca 2013 r. w Auli im. I. Daszyńskiego na Wydziale Politologii UMCS odbył się uroczysty Jubileusz prof. Alicji Wójcik z okazji 40. rocznicy pracy naukowej, zorganizowany przez Zakład Myśli Politycznej Wydziału Politologii UMCS, pod kierownictwem prof. dr hab. Ewy Maj.

Profesor Alicja Wójcik ukończyła studia historyczne na Wydziale Humanistycznym UMCS w Lublinie w 1972 r. Pracę magisterską pt. „Pamiętnik jako źródło historyczne do dziejów Lubelszczyzny (1795–1864)” przygotowała pod kierownictwem prof. Tadeusza Mencla. W tym samym roku rozpoczęła pracę w Studium Nauk Politycznych UMCS jako asystent. Pod kierunkiem prof. Albina Koprukowniaka przygotowała rozprawę doktorską „Socjaldemokracja Królestwa Polskiego i Litwy i Polska Partia Socjalistyczna na Lubelszczyźnie do 1918 roku”, za którą w 1979 r. otrzymała stopień naukowy doktora nauk humanistycznych. Z zakresu problematyki myśli polskiego ruchu ludowego przygotowała rozprawę habilitacyjną pt. „Myśl polityczna Stanisława Augusta Thugutta 1873–1941”, która stała się podstawą do przeprowadzenia w 1993 r. kolokwium i nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk humanistycznych przez Radę Wydziału Humanistycznego UMCS.

W latach 1996–1999 pełniła funkcję Prodziekana Wydziału Politologii ds. Studenckich. W związku z tym brała udział w organizacji grup zamiejscowych studiów politologicznych przy Wyższej Szkole Humanistycznej w Zamościu, realizując zadania koordynatora działalności dydaktycznej i organizatorskiej. W latach 2001–2009 pełniła rolę redaktora sekcji K Politologia „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska”.

Prof. Alicja Wójcik

W uroczystości jubileuszowej wzięło udział wielu znakomitych gości, przybyłych z różnych ośrodków naukowych z całej Polski, w tym przyjaciele i uczniowie, a także JM Rektor UMCS dr hab. Stanisław Michałowski, prof. nadzw. UMCS, Prorektor ds. Ogólnych dr hab. Ryszard Mojak, prof. nadzw. UMCS, Dziekan Wydziału Politologii UMCS prof. dr hab. Grzegorz Janusz, Prodziekan ds. Badań Naukowych i Współpracy z Zagranicą prof. dr hab. Maria Marczevska-Rytko, Prodziekan ds. Studenckich prof. dr hab. Iwona Hofman.

Uroczystość poprowadziła prof. dr hab. Ewa Maj, kierownik Zakładu Myśli Politycznej Wydziału Politologii. Jako pierwszy głos zabrał Rektor dr hab. Stanisław Mi-

chałowski, prof. nadzw. UMCS, wieloletni kolega i przyjaciel Jubilatki, który podziękował jej za współpracę, przyjaźń i wsparcie naukowe. Następnie przemówili Dziekan Wydziału Politologii prof. dr hab. Grzegorz Janusz oraz prof. dr hab. Jan Jachymek, emerytowany profesor UMCS, były Kierownik Zakładu Myśli Politycznej.

Zaproszeni goście podkreślali zasługi prof. Alicji Wójcik dla nauki polskiej. Wspominali przebieg pracy naukowej i dydaktycznej pani Profesor, która 40 lat temu rozpoczęła pracę naukową w UMCS. W tym czasie wypromowała 250 magistrów, 50 licencjatów oraz pięciu doktorów. Seminaria dyplomowe pani Profesor zawsze cieszyły się dużym zainteresowaniem wśród studentów, gdyż w ich trakcie spotykali się z merytorycznym ►

Fot. Archiwum Autorki

wsparciem i życzliwością ze strony Opiekunki, która potrafiła inspirować do pracy badawczej.

Po wysłuchaniu przemówień zorganizowano quiz dla przybyłych gości nt.: „Życie i twórczość Pani Profesor Alicji Wójcik”, w którym pytania dotyczyły np. ulubionego wiersza, postaci historycznej czy muzyki.

Z okazji Jubileuszu wydana została książka *Sapientia animorum magistra est. Wartości w nauce, wartości w polityce*, red. E. Maj, A. Dawidowicz, M. Wichmanowski, Lublin 2013. *Sapientia animorum magistra est*, czyli mądrość jest mistrzynią ducha, zawiera zestaw artykułów naukowych, studiów i szkiców dotyczących wartości w nauce oraz w polityce. Tematyka oscyluje wokół spraw bliskich Jubilatce, a związanych z naczelnymi wartościami obecnymi w publicznym i prywatnym życiu jednostki ludzkiej. Wśród norm i zasad znalazły się kwestie: zachowań i postaw ludzi nauki, formułowania ideałów wychowawczych, osobowości bohaterów narodowych jako wzorców edukacji obywatelskiej. W katalogu najwyższych wartości politycznych wyróżniono: kulturę, lud, naród, niepodległość, państwo, patriotyzm, religię, rodzinę, samorządność, sprawiedliwość. Dopełniają go wartości o wymiarze funkcjonalnym, takie jak osobowość polityka, symbol polityczny, wizerunek polityka.

Podczas uroczystości prof. dr hab. Ewa Maj wręczyła prof. Alicji Wójcik książkę jubileuszową, której egzemplarze otrzymali autorzy artykułów i goście. Po uroczystych laudacjach prof. dr. hab. Edwarda Olszewskiego (UMCS), prof. dr. hab. Romualda Turkowskiego (Uniwersytet Warszawski) oraz życzeniach od wszystkich gości konferencji, głos zabrała także sama Jubilatka, z właściwą sobie skromnością, ale i dowcipem dziękując za zorganizowanie wspólnie uroczystości, podkreślając, że w Jej życiu zawsze będzie miejsce na pracę naukową. Dzień zakończony został uroczystym bankietem wydanym na cześć Jubilatki.

Ewelina Podgajna

ULEPIŁY MNIE ZDOLNE ANIOŁY...

*Ulepiły mnie zdolne Anioły
jeden smutny, a drugi wesoły,
i dlatego pośród łez się śmieję,
a wśród śmiechu największego – smutnieję
I z tą chmurką me człowiecze błędy
Zwalczam tu na ziemi z brwią zmarszczoną
Aż zostanę aniołem i będę
Lepić innych, jak mnie ulepiono.*

Wojciech Młynarski

Historia bohaterki poniższego artykułu ma wiele wątków. Można by ją było rozpocząć na przykład tak: profesor nadzwyczajny, doktor habilitowany sztuk muzycznych... Albo: Konsultant Akordeonu Szkolnictwa Artystycznego przy MKiDN... Albo: Członek Międzyuczelnianej Katedry Akordeonistyki Uniwersytetu Muzycznego im F. Chopina w Warszawie... I jeszcze: Kierownik Zakładu Muzyki Instrumentalnej WA UMCS w Lublinie, juror krajowych i międzynarodowych konkursów... Lub: Nauczyciel z 30-letnim stażem szczeniaki się niebawem osiągnięciami swych wychowanków potwierdzonymi nagrodami, stypendiami, sukcesami scenicznymi... I wreszcie *last, but not least*: znana instrumentalistka o ogromnym dorobku koncertowym, *spiritus movens* zespołów kameralnych o ustalonej renomie, której dokonania artystyczne zarejestrowane na sześciu płytach CD lub po prostu w pamięci słuchaczy poruszają mistrzostwem technicznym i wrażliwością interpretacyjną. Te inwokacje przywołane ad hoc mają wspólny mianownik – Elwira Śliwkiewicz-Cisak i Jej Wielka Miłość – akordeon.

Artystycznych i pedagogicznych zdarzeń w tej przygodzie z instrumentem było tak wiele, że nawet redaktor Radia Lublin Maria Brzezińska, prowadząca Koncert Jubileuszowy 30-lecia pracy artystycznej prof. Elwiry Śliwkiewicz-Cisak, wymieniła niewielki ich procent.

Zgromadzeni na Jubileuszu znakomici goście już to z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, już to z zaprzyjaźnionych akademii i uniwersytetów muzycznych potwierdzali swą obecnością ogromną estymę, jaką Jubilatka cieszy się w środowisku. Dopisali absolwenci, którzy swą wdzięczność wyrazili najpiękniej – muzyką i kwiatami. Wzruszające życzenia obecnych uczniów były świadectwem tego, że bycie profesjonalnym artystą i pedagogiem w przypadku prof. Elwiry Śliwkiewicz-Cisak znakomicie współgra z pełnym szacunkiem i miłości Jej stosunkiem do młodych adeptów sztuki gry na akordeonie. Liczne listy gratulacyjne, życzenia pełne nieklamanej serdeczności, a przede wszystkim uhonorowanie Jubilatki Brązowym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” złożyły się na tzw. część oficjalną uroczystości. Otrzymała ona 25 maja 2013 r. w gościnnych murach Szkoły Muzycznej I i II stopnia im K. Lipińskiego w Lublinie, której Jubilatka jest absolwentką i w której naucza od 30 lat.

Po ceremonii fetowania nastąpił moment z niecierpliwością oczekiwany przez licznie zgromadzonych słuchaczy. Salę koncertową wypełniła Muzyka.

Część pierwszą zdominowały kompozycje Astora Piazzollego. Członkowie Kwintetu „Tanquillo” w składzie: Elwira Śliwkiewicz-Cisak (akordeon), Dariusz Drzazga (skrzypce), Robert Brzozowski (kontrabas), Jakub Niedoborek (gitara),

Fot. Archiwum prywatne

Jubilatka przyjmuje życzenia. Od prawej: dr hab. Elwira Śliwkiewicz-Cisak, ad. II st. Beata Dąbrowska, prof. UMCS i dr hab. Sławomir Toman

Piotr Chilimoniuk (fortepian), wykonali cztery utwory stylizacją nawiązujące do argentyńskiego tanga. Pierwszy z nich „Michelangelo 70”, z energetyczną, ościnową rytmiką i tematem kolejno zawłaszczanym przez instrumentalistów zelektryzował zwartą, przejrzystą formą. Przybrał kształt interludium, wprowadzenia nastroju kipiącego różnymi odcieniami namiętności. Pełne spectrum możliwości zespołu pojawia się w następnym utworze, „Verano porteno”, w którym, po ekspresyjnym dialogu skrzypce – akordeon pojawia się liryczne amoroso. Pieszczotliwe i romansowe nabrzmiewa w tempie i dynamice, aby znów powrócić do zmagania części A, lecz ze zwiększoną energią i pasją. „Tangedia” to powidoki przywołujące obraz argentyńskiego miasteczka, może wioski... Zrazu rozleniwione w słonecznym upale, zwolna staje się świadkiem burzliwego romansu. W powtarzającym się motywie muzycznym tworzy złudzenie retrospekcji. Finałowe „Libertango” po kilkutaktowym, subtelnym wstępie kipi namiętnością. Ogniste i drapieżne zdumiewa różnorodnością emocji zaklętych w dźwiękach. Lęk, tęsknota, zapamiętanie w tańcu i miłości sprawiają, że Argentyna leżąca na antypodach

nagle staje się niespodziewanie bliska. „Wisienka na torcie” jest bis – „Libertango” w odrobinę innej aranżacji, z partią wokalną pianisty – barda Piotra Chilimoniuka. Przejmujący, poetycki tekst wykonany został przez niego z żarliwością i niekłamany wokalnymi kunsztem.

Znakomite kompozycje A. Piazzollego są zawsze atrakcją dla słuchaczy, a kwintet „Tanquillo” znakomicie wpisuje się w ich stylistykę. Ekspresją i energią podbija serca melomanów. Koneserów zaś wprawia w zdumienie niezwykle porozumienie muzyków zespołu. Ich wykonanie, precyzyjne, przemyślane, znakomite technicznie, powoduje świadome kształtowanie formy, logikę w korespondencji partii instrumentalnych. I to, co najcenniejsze – radość ze wspólnego muzykowania, szczęście z obcowania ze światem dźwięków.

W drugiej części koncertu Jubilatka wykonała dwa utwory z towarzyszeniem Lubelskiej Orkiestry Kameralnej pod dyktando Lucjana Jaworskiego. Tango „Oblivion” Astora Piazzollego ujawniło inne oblicze akordeonistki. Subtelne, szeroko prowadzone frazy, niuanse dynamiczne, umiejętna korespondencja pomiędzy solistką i zespołem. Jej wrażliwość na jakość dźwięku, umiejętne budowanie

napięć wewnętrznych spowodowały, że Elwira Śliwkiewicz-Cisak zawładnęła estradą i całą uwagę słuchaczy. Trzecia część „Koncertu na akordeon i orkiestrę” Adama Szmerka to utwór o innym charakterze. Wyraźne oberkowe inspiracje części skrajnych w pełni wyeksponowały wirtuozowskie możliwości instrumentalistki. W części środkowej, z partią akordeonu podporządkowanej orkiestrze ujawniły Jej umiejętność kształtowania drugiego planu.

Ostatnim punktem programu były muzyczne prezenty od absolwentów Pani Profesor. Piotr Krzaczkowski, obecnie student gdańskiej Akademii Muzycznej, z kunsztem potwierdzającym pedagogiczny talent swej Mistrzyni wykonał utwory F. Mendelssohna-Barthodiego i A. Nataliewa. Trio akordeonowe Emila Fatygi, Piotra Krzaczkowskiego i Mateusza Rusińskiego zaprezentowało żart muzyczny będący mozaiką znanych „przebojów Mistrzów”. Na tle tej zabawnej składanki odśpiewano, parlandując, pieśń pochwalną ku czci Maestry, po czym wszyscy zebrani w nastrojach już bardziej frywolnych udali się na konsumpcję czekoladowo-gruszkowego tortu jubileuszowego.

Zofia Bernatowicz

50-LECIE RUSYCYSTYKI NA UMCS

18 czerwca 2013 r. na Wydziale Humanistycznym uroczystie obchodzono jubileusz 50-lecia rusycystyki na UMCS, której początki sięgają 1962 r. Utworzono wówczas Katedrę Filologii Słowiańskiej, a rok później powołano do życia Zakład Filologii Rosyjskiej. Obecny Instytut Filologii Słowiańskiej powstał w 1992 r. na bazie istniejącego od 1972 r. Instytutu Filologii Rosyjskiej i Słowiańskiej. Od roku 1963 do 2013 upłynęło już 50 lat!

Jubileusz był dobrą okazją do podsumowania dorobku i osiągnięć rusycystów, kierunków badawczych oraz strategii edukacyjnej na przełomie lat – kiedyś Katedry, dziś już Instytutu, w którym naucza się pięciu języków słowiańskich. Była to również możliwość do spotkania się Pracowników – przedstawicieli różnych pokoleń oraz środowisk zaprzyjaźnionych.

Wśród gości znaleźli się przedstawiciele Uniwersytetu, Wydziału Humanistycznego i Instytutu Filologii Słowiańskiej, a także środowisk samorządowych, oświatowych, szkolnych oraz mediów. Uroczystość swoją obecnością zaszczytili m.in.: rektor UMCS prof. dr hab. Stanisław Michałowski, dziekan Wydziału Humanistycznego prof. dr hab. Robert Litwiński, dr Katarzyna Mieczkowska-Czerniak – zastępca prezydenta Lublina, Małgorzata Błaszczyk-Osik z Kancelarii Marszałka Województwa Lubelskiego, Jan Bajkowski – wicestarosta bialski, Piotr Dragan – wójt gminy Wisznice, ks. Jerzy Łukasiewicz z Prawosławnej Diecezji Lubelsko-Chełmskiej, Jolanta Kasprzak – dyrektor Wydziału Edukacji Przedszkolnej, Podstawowej i Gimnazjalnej Kuratorium Oświaty w Lublinie, Marian Klecha – dyrektor LO im. ONZ w Biłgoraju, Monika Władczuk-Pakuła – dyrektor LO im. W. Zawadzkiego w Wisznicach, Marta Jaroszewicz – wicedyrektor LO im. W. Zawadzkiego w Wisznicach, dr Grzegorz Żuk – dyrektor Wydawnictwa UMCS oraz

Fot. L. Mikrut

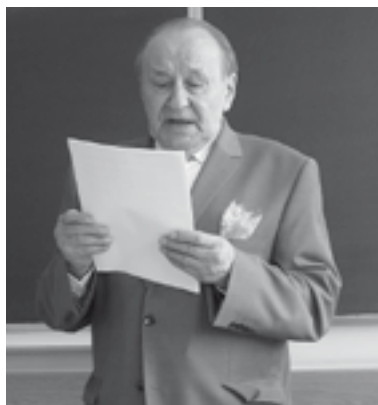
Nagroda Prezydenta Miasta dla rusycystów

wielu innych. Na uroczystość licznie przybyli też Pracownicy Instytutu, w tym emerytowani. W gronie gości znaleźli się członkowie rodziny śp. prof. Pawła Smoczyńskiego, nestora lubelskiej neofilologii i pierwszego dyrektora Instytutu Filologii Obcych (1970–1973).

Uroczystości rozpoczęły się od mszy św. w intencji Pracowników Instytutu. Liturgię sprawował i homilię wygłosił ks. prof. dr hab. Edward Walewander (tekst homilii zamieszczono w czasopiśmie „Lublin – Kultura – Społeczeństwo”). Oficjalna

część uroczystości rozpoczęła się w sali obrad Rady Wydziału Humanistycznego. Słowo wstępne wygłosił dyrektor Instytutu Filologii Słowiańskiej prof. dr hab. Feliks Czyżewski. Z mowami okolicznościowymi wystąpili rektor prof. Stanisław Michałowski i dziekan Wydziału Humanistycznego prof. Robert Litwiński. Do dyrekcji Instytutu napłynęły listy gratulacyjne z innych ośrodków rusycystycznych w Polsce (m.in. z Krakowa, Łodzi, Torunia).

Ważnym punktem obchodów było uroczyste wręczenie medali i listów gratulacyjnych zasłużonym dla rozwoju rusycystyki UMCS. Za wieloletni wkład w rozwój studiów i badań rusycystycznych, kształcenie kadry naukowej oraz studentów rusycystyki z Instytutu zostali uhonorowani Medalem Uznania od Prezydenta Miasta Lublina. Wspólnie odebrali go: prof. dr hab. Witold Kowalczyk, prof. dr hab. Maria Cymborska-Leboda, prof. dr hab. Roman Lewicki oraz dr Halina Rycyk-Sztajdel. Medale Prezydenta Miasta przyznano także zasłużonym

Fot. L. Mikrut

Prof. Stefan Warchoń

profesorom, którzy tworzyli kadre dydaktyczno-naukową od najwcześniejszych lat rusycystyki na UMCS – prof. dr. hab. Michałowi Łesiewiczowi (językoznawcy, organizatorowi studiów rusycystycznych, dyrektorowi Instytutu Filologii Rosyjskiej i Słowiańskiej w latach 1973–1976), prof. dr. hab. Janowi Orłowskiemu (literaturoznawcy, wieloletniemu kierownikowi Zakładu Literatury Rosyjskiej, dyrektorowi Instytutu Filologii Rosyjskiej i Słowiańskiej, a następnie Instytutu Filologii Słowiańskiej w latach 1981–1987, 1990–1997), prof. dr. hab. Stefanowi Warchołowi (językoznawcy, organizatorowi studiów bułgarystycznych), prof. dr. hab. Józefowi Borsukiewiczowi (literaturoznawcy, dyrektorowi Instytutu Filologii Rosyjskiej i Słowiańskiej w latach 1976–1981, 1987–1990). Wyróżnienia od Marszałka Województwa Lubelskiego wręczono wielu zasłużonym, emerytowanym już rusycystom. W tym gronie wytrawnych dydaktyków znaleźli się m.in.: dr Wanda Fał, dr Lija Borsukiewicz, mgr Nina Wróblewska, mgr Nina Sajewicz, dr Jan Sienkiewicz i mgr Marian Kordas.

Za aktywną współpracę z Instytutem i działania na rzecz wspierania nauki języków słowiańskich w ostatnim dziesięcioleciu wielu przedstawicieli środowisk oświatowych oraz samorządowych zostało wyróżnionych przez Marszałka Województwa Lubelskiego. Listy gratulacyjne otrzymali: starosta włodawski W. Holaczuk, starosta bialski T. Łazowski, starosta biłgorajski M. Tokarski, wójt gminy Wisznice P. Dragan, wójt gminy Wola Uhruska J. Łukasik, dyrektor LO im. ONZ w Biłgoraju M. Klecha, wicedyrektor LO im. W. Zawadzkiego w Wisznicach M. Jaroszewicz, dyrektor Zespołu Szkół w Woli Uhruskiej M. Konieczny. Z kolei list gratulacyjny przyznany przez dziekana Wydziału Humanistycznego otrzymała M. Władyczuk-Pakuła, dyrektor LO im. W. Zawadzkiego w Wisznicach.

W drugiej części uroczystości, realizując uchwałę Rady Naukowej Instytutu z dnia 29 maja br., imię Pro-

Fot. Magdalena Kozak-Sienińska

Goście uroczystości

fesora Pawła Smoczyńskiego nadano jednej z sal dydaktycznych Instytutu – sali nr 421 w gmachu Nowej Humanistyki. Okolicznością białoczerwoną wstęgę przecięli goście – rektor UMCS oraz dziekan Wydziału Humanistycznego, a także członkowie rodziny Profesora. Sylwetkę nestora lubelskiej neofilologii przypomnieli prof. dr hab. Stefan Warchoł i prof. dr hab. Jerzy Bartmiński, były uczeń. Swoimi refleksjami podzielił się syn prof. Smoczyńskiego – prof. dr hab. Wojciech Smoczyński, znany lituanista z Uniwersytetu Jagiellońskiego.

W Bibliotece Wydziałowej można było zwiedzić imponującą wystawę dorobku naukowego Pracowników Instytutu Filologii Słowiańskiej, którą przygotowały kierownik biblioteki mgr Ewa Wierucka wraz z kustosz mgr Anną Borską przy współpracy dr hab. Barbary Perczyńskiej. Jednocześnie w pomieszczeniach Instytutu można było obejrzeć liczne okolicznościowe wystawy przypominające historię rusycystyki na UMCS.

W ramach kolejnej części obchodów jubileuszu w sali obrad Rady Wydziału można było wysłuchać wykładów profesorskiego grona. W sesji naukowej uczestniczyli: prof. dr hab. Michał Łesiewicz – referat „Początki rusycystyki lubelskiej (1963–1972)”, prof. dr hab. Jan Orłowski – „Wspomnienia i refleksje historyka literatury (Z okazji 50-lecia Instytutu Filologii Słowiańskiej UMCS)”, a także prof. dr hab. Wi-

told Kowalczyk – „Trudna miłość, czyli moje 45 lat na filologii rosyjskiej na UMCS”.

Na zakończenie oficjalnej części obchodów z programem artystycznym wystąpili studenci. W repertuarze muzycznym zaprezentowało się trio w składzie: Katarzyna Dmitruk (studentka fil. ros.), Ewa Rydzewska (absolwentka fil. ukr.), Piotr Dziwura (student europeistyki). Przepięknie wykonali ludowe pieśni rosyjskie, ukraińskie i białoruskie. Duet w składzie Paulina Gierchard (studentka fil. ros.) i Aleksander Sztanuchin (absolwent fil. ros.) zabawiał gości recytacją i programem kabaretowym.

W organizacji obchodów uczestniczyło wielu Pracowników Instytutu: dr hab. Barbara Perczyńska, dr hab. Joanna Tarkowska, dr Agnieszka Gozdek, dr Edyta Manasterska-Wiącek, mgr Małgorzata Nakonieczna, mgr Iwona Tsanev, dr Leszek Mikrut, dr Mateusz Jastrzębski, dr Piotr Złotkowski, mgr Jarosław Wojtaszko, dr Katarzyna Oszust i mgr Artur Sadecki oraz doktoranci: Agnieszka Potyrańska, Weronika Markowska, Elwira Michalska i Marcin Dziwisz.

Przygotowania koordynowali i prowadzili uroczystość: dyrektor Instytutu prof. Feliks Czyżewski, wicedyrektor dr Alina Orłowska oraz dr Ewa Białek. Sesji naukowej przewodniczył prof. dr hab. Michał Sajewicz. Sponsorem obchodów była firma MAKROchem.

Dr Ewa Białek

GRAŻYNA ROSIŃSKA

W dniu 29 maja 2013 r., po ciężkiej chorobie, zmarła w szpitalu w Otwocku dr hab. Grażyna Helena Rosińska. Od początku pracy zawodowej była związana z kilkoma placówkami naukowymi Polskiej Akademii Nauk w Warszawie i Krakowie. W latach 1991–2007 była zatrudniona na Wydziale Humanistycznym UMCS, najpierw w Zakładzie Nauk Pomocniczych Historii i Bibliotekoznawstwa, a po reorganizacji w Instytucie Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej, od 2002 r. na stanowisku profesora nadzwyczajnego UMCS.

Niniejsze studium sporządzono na podstawie dokumentów zgromadzonych w dwu teczkach personalnych, przechowywanych w zasobach Archiwum UMCS. Pierwsza z nich, opatrzona sygnaturą K. 14353, nosząca tytuł: Grażyna Rosińska 01.10.1991 – 30.09.2007, zawiera dokumenty z tych lat w porządku chronologicznym, bez paginacji. Druga, zatytułowana: Akta mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego dr hab. Grażyny Rosińskiej (2002), jest opatrzona sygnaturą Sygn. 12 i zawiera ponumerowane karty. Można się z niej wiele dowiedzieć o osiągnięciach naukowych Grażyny Rosińskiej. Skorzystano też z relacji bratanicy zmarłej – mgr Moniki Radomskiej.

G. Rosińska urodziła się 16 stycznia 1937 r. w Warszawie jako córka Mariana i Ireny z Taborów. W latach 1950–1954 była uczennicą Państwowego Liceum Ogólnokształcącego w Grodzisku Mazowieckim. W szkole średniej interesowała się szczególnie matematyką, a pasję do tego przedmiotu rozbudził w niej profesor szkoły średniej Kazimierz Ryglewicz. Sentyment do matematyki nabyty w szkole średniej pozwolił jej po studiach prowadzić profesjonalne badania w obszarze nauk ścisłych, zwłaszcza astronomii. Jak relacjonują jej koleżanki z liceum, w szkole cechowała ją niezłomna, bezkompromisowa postawa. Jako jedyna w klasie odmówiła wstąpienia w szeregi ZMP oraz nie chciała podpisywać pewnych rezolucji, co do których słuszności nie miała przekonania. Po-

Grażyna Rosińska

mimo tej bezkompromisowości, pozbawiona była usposobienia wojowniczego, stała z dala od wydarzeń politycznych, na różnych zakrętach dziejowych.

W latach 1955–1960 odbyła studia filozoficzne w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, zwieńczone pracą magisterską napisaną pod kierunkiem ks. prof. Alberta Krąpca pt. „Spór o realność relacji transcendentnej. Próba oceny stanowiska A. Krempła”. Podczas studiów uczestniczyła również w seminariach prof. S. Świeżawskiego. Do końca życia utrzymywała kontakty naukowe z tym środowiskiem poprzez uczestnictwo w różnych sympozjach czy seminariach. Jej debiut naukowy obserwujemy na łamach „Więzi” z 1959 r. oraz „Znaku” z 1960 r. W „Więzi” (nr 3 z marca 1959 r.), w dziale „Fakty i komentarze” wespół z Adamem Stanowskim opisała II Tydzień Filozoficzny organizowany przez studentów KUL. Z kolei w „Znaku”

(Rok XII, nr 72, z. 6) w dziale „Seminaria dyskusyjne”, Rosińska wraz Haliną Bortnowską omówiła pokłosie dyskusji III Tygodnia Filozoficznego w KUL. Można powiedzieć, że problemy tamtej dyskusji, wyeksponowane zwłaszcza w punkcie dotyczącym obrazu świata w fizyce i filozofii, stały się zaczynem dla badań naukowych, którym Rosińska poświęciła się bez reszty aż do końca życia.

W roku 1961, jako pracownica Zakładu Filozofii Instytutu Filozofii i Socjologii PAN w Warszawie, została delegowana w ramach studiów pomagisterskich na kilkumiesięczny staż do Oddziału Rękopisów Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie. Jak pisała w swoim wykazie osiągnięć naukowych, pedagogicznych i organizacyjnych (K. 14353): „Terminowałam też u prof. Jerzego Zatheya w Bibliotece Jagiellońskiej, tuż po studiach, mam (niewielki) wkład, rzędu kilku opisów rękopisów, w aktualnie wydawany katalog rękopisów średniowiecznych Biblioteki Jagiellońskiej”. Pod koniec tego roku, jako stypendystka Centre d’Etudes Médiévales, prowadziła badania naukowe we Francji w Poitiers pod kierunkiem prof. Marie-Theérèse d’Alvery. Następnie odbyła staż w Thomas Institut Uniwersytetu w Kolonii, gdzie pod kierunkiem prof. Paula Wilperta prowadziła badania nad takimi zagadnieniami jak: historia doktryn we wczesnym średniowieczu, historia filozofii a historia nauki, neoplatonizm w XV w. (komentarze do Boecjusza z kręgu „Al-

Fot. Archiwum Moniki Radomskiej

Fot. Archiwum Moniki Redomskiej

Grażyna Rosińska ze studentami

bertystów”). Jak piszą Stanisław Sroka i Ryszard Terlecki w artykule *Profesor Stanisław Brzozowski i krakowska filia Instytutu /Historii Nauki i Techniki PAN/*, w tej filii kierowanej od roku 1963 przez Kazimierza Opałka została zatrudniona Grażyna Rosińska¹. Od roku 1968 zajęła się badaniami rękopisów astronomicznych z XIV–XVI w. W latach 1968–1972 pojawiły się pierwsze publikacje z zakresu astronomii dotyczące instrumentarium astronomicznego, zagadnień obserwacji oraz relacji pomiędzy kosmologią i astronomią. W tym czasie Rosińska odbyła uzupełniające studia astronomiczne na Wydziale Fizyki UJ. Uczestniczyła w pracach wydawniczych Zakładu Badań Kopernikańskich Instytutu Historii Nauki Oświaty i Techniki PAN, biorąc udział w edycji I i II tomu *Wszystkich dzieł Kopernika*, w kilku wersjach językowych.

W roku 1971 uczestniczyła w XIII *Congres International d'Histoire des Sciences et de la Technique*, Section IV: *histoire des sciences*.

1. *Instytut Historii Nauki Polskiej Akademii Nauk w latach 1953–2003*, pod red. Ireny Schiller i Leszka Zasztowta, Warszawa 2004, s. 215.

ces mathématiques et techniques w Warszawie, gdzie wygłosiła referat „*Traité concernant les instruments astronomiques dans les manuscrits médiévaux de l'Université de Cracovie*”. W tym też roku na łamach wydawanego w Paryżu „*Revue d'Histoire des Sciences*” (vol. XIX) zamieściła informację o stuleciu powołania Polskiego Towarzystwa Naukowego w Paryżu. W roku 1972 na łamach „*Kwartalnika Historii Nauki i Techniki*” (vol. XVI, z. 1) opublikowała rozprawę *Dzieło astronomiczne Sędziwoja z Czechla. Z problematyki i metod krakowskiej szkoły astronomicznej*, a w zeszycie drugim tego rocznika: *Nieznany traktat astronomiczny Marcina Króla z Żurawicy. Z problemów i metod krakowskiej szkoły astronomicznej*. Natomiast w „*Studiach Warmińskich*” t. IX (1972) opublikowała artykuł: *Mikołaj Kopernik i tradycje krakowskiej szkoły astronomicznej: znajomość traktatów o instrumentach astronomicznych w Krakowie w XV wieku*.

W roku 1973 obroniła dysertację doktorską w Instytucie Historii Nauki i Techniki PAN napisaną pod kierunkiem prof. Pawła Czartory-

skiego pt. „*Instrumenty astronomiczne w Krakowie w XV wieku*”, która została wydana w renomowanej serii „*Studia Copernicana*”, t. XI przez Ossolineum w 1974 r. pt. *Instrumenty astronomiczne na Uniwersytecie Krakowskim w XV wieku*. W roku 1973 odbyła staże naukowe we Francji, Włoszech, Wielkiej Brytanii i Stanach Zjednoczonych. Brała udział w kongresach organizowanych przez Société Internationale pour l'Etude de la Philosophie Médiévale oraz l'Union Internationale d'Histoire et de la Philosophie des Science. Kontynuowała wcześniejsze badania nad XV-wiecznym quadrivium, a także przygotowując się do pracy habilitacyjnej, rozpoczęła badania z historii optyki. W roku 1974 została członkiem Société Internationale pour l'Etude de la Philosophie Médiévale oraz członkiem konsultantem Komisji Historii Astronomii w International Union of Astronomy.

Po doktoracie publikowała prace poświęcone zagadnieniom astronomicznym i optycznym w materiałach pokonferencyjnych i czasopiśmie o renomie międzynarodowej, takich jak: „*Medievalia Philo-*

sophica Polonorum”, „Organon”, „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki”, „Der Globusfreund”, „Isis”. W *Studiach i Materiałach Sesji Kopernikowskiej w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim 1972* znalazł się jej referat będący rozległą rozprawą pt. *Mikołaj Kopernik i tradycje krakowskiej szkoły astronomicznej. Astronomia obserwacyjno-matematyczna w Krakowie – jej wpływ na kształtowanie się postawy filozoficznej astronomów*. W materiałach XXXI Tygodnia Centrum Syntezy (Paryż 1975) przedstawiła uwagi dotyczące astronomicznej szkoły Krakowa i rewolucji kopernikańskiej. W roku 1997 na VI Międzynarodowym Kongresie Filozofii Średniowiecznej w Bonn wygłosiła komunikat, w którym poruszyła zagadnienie kategorii „experientia” i „probatio per experientiam” w optyce u nieznanego Martina de Hammerlim (XV w.). Zamieściła artykuł w periodyku „Osterreichische Akademie der Wissenschaften, philosophisch-historische Klasse Sitzungsberichte”, Wien 1980 na temat spotkania Regimontanusa w Krakowie w XV i na początku XVI w. W roku 1981 w „Kwartalniku Historii Nauki i Techniki” opublikowała artykuł poświęcony XV-wiecznemu włoskiemu matematykowi i astronomowi Giovanniemu Bianchinemu, natomiast na łamach organu Międzynarodowej Komisji Historii Matematyki „Historia Mathematica”, vol. VIII (1981) opublikowała tekst *Tables trigonométriques de Giovanni Bianchini*. Wcześniej w tomie XXVIII (1973) „Kwartalnika Historii Nauki i Techniki” znalazło się jej polemiczne wystąpienie: *Nie przypisujemy Rherykowi dzieła Regimontana*. W roku 1979 uczestniczyła w II Międzynarodowym Sympozjum Nauki Arabskiej w Aleppo.

W roku 1983 w Instytucie Historii Nauki, Oświaty i Techniki PAN uzyskała stopień doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie historii nauki, po kolokwium

habilitacyjnym opartym o dysertację *Optyka w XV wieku. Między nauką średniowieczną i nowożytną*. Praca ta została wydana przez Ossolineum w 1986 r. w serii „Studia Copernicana” (t. XXIV). Wypada zacytować kilka uwag z przedmowy redaktora naczelnego tej serii – prof. P. Czartoryskiego: „[Praca] jest pierwszą próbą ukazania odrębności i specyfiki XV-wiecznej optyki. Autorka wykorzystała nie analizowane dotąd materiały rękopiśmienne dotyczące uniwersytetów w Krakowie, Wiedniu, Oxfordzie i Cambridge oraz działalności rzemieślniczej w Paryżu. Do niedawna początków nauki nowożytnej szukano przede wszystkim w doktrynach wypracowanych w XV i XVI wieku. Tymczasem wyniki badań nad optyką wskazują na konieczność systematycznego poznania źródeł dotyczących także matematyki, astronomii i pokrewnych nauk w XVI wieku”.

W roku 1984 Rosińska została członkiem-korespondentem Académie Internationale d’Histoire des Sciences. W tym roku w ramach serii „Studia Copernicana” (t. XXII) wydała w Ossolineum monumentalne dzieło: *Scientific writings and astronomical tables in Cracow – et census of manuscript sources (XV–XVI centuries)*. Część pierwsza: *Incipits and exexplicits scientific writings: treatises, commentaries and notes*, zawiera opisy 2392 rękopisów, natomiast część II: *Astronomical, astrological, arithmetical and trigonometrical tables*, prezentuje teksty źródłowe i wykresy dotyczące dyscyplin wymienionych w tytule. Opisane przez nią rękopisy znajdują się głównie w Bibliotece Jagiellońskiej, ale także w innych bibliotekach polskich oraz zagranicznych, m.in.: Bürgerbibliothek Bern, Bodlean Library Oxford, British Museum London, Państwowej Bibliotece Rosji, Biblioteca Vaticana, Library New Haven.

To dzieło prof. Lech Szczucki w swojej opinii, gdy ubiegała się o stanowisko profesora UMCS

w 2002 r., uznał za pierwszoplanowe wśród książek Rosińskiej, będące owocem benedyktyńskiej pracy, a zarazem wysokiej kompetencji (Sygn. 12, k. 14). Sama autorka, przystępując do konkursu o profesurę w UMCS, tak pisała o tej pracy: „Tę książkę zdarza mi się spotykać w prawie każdej bibliotece z porządnym średniowiecznym księgozbiorem rękopiśmiennym, zwłaszcza «kwadrywalnym»”. Podkreślić należy to, że wśród 43 monografii wydanych w serii „Studia Copernicana” są aż trzy autorstwa Grażyny Rosińskiej. Jest więc ona rekordzistką pod względem ilościowym i wyprzedza takie znamienitości jak m.in.: Aleksander Birkenmajer, Marian Biskup, Karol Górski, Stefan Swieżawski, Jerzy Dobrzycki. Barbara Bieńkowska.

W roku akademickim 1985/1986 jako *fellow* The Harvard University Center for Italian Renaissance Studies (Villa I Tatti) odbyła staż naukowy we Florencji, prowadząc badania nad XVI-wieczną matematyką i astronomią uniwersytecką we Włoszech, a szczególnie nad głównym dziełem Giovanniego Bianchiniego z Ferrary i jego wpływem na uczonych środowiska krakowskiego, a w dalszej kolejności na wczesną twórczość „szkolną” Kopernika. W 1987 r. otrzymała etat docenta w Instytucie Historii Nauki, Oświaty i Techniki PAN.

W roku 1986 przeniosła się do Instytutu Historii Nauki i Techniki w Warszawie. Od 1982 r. datuje się jej współpraca z komitetem redakcyjnym międzynarodowej serii „Studia Copernicana”. Była redaktorem, współredaktorem i członkiem komitetu redakcyjnego wielu woluminów. W latach 1995–1997 była zastępcą dyrektora Instytutu Historii Nauki i Techniki PAN. W tym Instytucie była kierownikiem Zakładu Badań Kopernikańskich w latach 1995–2003. Od 2003 r. była kierownikiem Zakładu Historii Nauk Ścisłych i Techniki. Od 2008 r. współpracowała z Centrum Badań Kopernika w Krakowie.

wie, w zespole: Historia Matematyki: Ludzie – idee – aspekty filozoficzne. Była członkiem Kolegium Redakcyjnego „Kwartalnika Historii Nauki i Techniki” w latach 1994–1998. Swoje rezultaty badawcze poświęcone astronomii, trygonometrii, matematyce, algebrze i geometrii, a także kopernikanom zamieszczała w formie artykułów i recenzji w renomowanych światowych czasopismach naukowych. Uczestniczyła w przewodach doktorskich i habilitacyjnych w charakterze recenzenta, recenzując m.in. doktorat napisany pod kierunkiem ks. prof. Michała Hellera, a w przewodach habilitacyjnych była recenzentką obok takich znamienitości jak ks. bp prof. Józef Życiński czy ks. prof. M. Heller.

Grażyna Rosińska uczestniczyła w międzynarodowych kongresach i sympozjach poświęconych dziejom nauki. Prowadziła kwerendy w bibliotece uniwersyteckiej w Uppsali oraz w Laurenziana Nazionale we Florencji.

Tuż przed przejściem na emeryturę powróciła do swojej młodszej pasji – matematyki. Pod koniec 2006 r. z inicjatywy Grażyny Rosińskiej został zawiązany nieformalny Zespół Historii Matematyki przy Instytucie Nauki PAN w Warszawie. 8 marca 2007 r. odbyło się jego pierwsze oficjalne spotkanie. Bezpośrednią pracę w Zespole zadeklarowały następujące osoby: dr Zbigniew Król, doc. dr hab. Krzysztof Maślanka, dr Zdzisław Pogoda, doc. dr hab. Grażyna Rosińska, doc. dr hab. Wiesław Wójcik. Ten zespół funkcjonuje do chwili obecnej. Uczestniczą w nim członkowie Centrum Kopernika Badań Interdyscyplinarnych z Krakowa zgrupowani wokół ks. prof. Michała Hellera.

W roku 1991 Grażyna Rosińska podjęła pracę dydaktyczną w Zakładzie Nauk Pomocniczych Historii i Bibliotekoznawstwa UMCS, kontynuując zajęcia dotychczas prowadzone przez prof. dr hab. Jerzego Korolca. W latach 2002–2007

pracowała na stanowisku profesora nadzwyczajnego UMCS. Ubiegając się o stanowisko profesora UMCS, Rosińska tak pisała: „Osiągnięcia naukowe odnoszą się do dziejów nauk ścisłych: matematyki, astronomii, optyki, uprawianych w okresie od połowy XIV wieku do połowy XVI. Dotyczą: ewidencji źródeł (repertorium) i w związku z tym odkryć nieznanych źródeł oraz ich identyfikacji. Następnie opracowań monograficznych (instrumentarium astronomiczne) i syntetycznych (optyka w XV wieku). Szczególny charakter mają dokonane identyfikacje wczesnych (XV-wiecznych krakowskich) wpisów Kopernika w kodeksach przechowywanych w Uppsali, Szwecja” (sygn. 12, k. 11).

Z zajęć dydaktycznych prowadzonych na kierunku bibliotekoznawstwo w UMCS wykladała przedmioty z historii i teorii nauki oraz z naukoznawstwa, prowadziła seminaria magisterskie o profilu bibliologicznym i naukoznawczym w Lublinie i w Kolegium Licencjackim w Radomiu. Pierwszych dziewięciu magistrów wypromowała już w roku 1992, przejmując zawansowane seminarium prof. J. Korolca. Tematyka jej seminariów była dość rozległa: od opisu rękopisów, zbiorów bibliotecznych, historii książki i prasy, czytelnictwa, towarzystw naukowych i oświatowych, a na Internecie kończąc. Niemalże wszystkie promowane przez nią prace (a jest ich ok. 90) są na wysokim profesjonalnym poziomie. Fragmenty niektórych były publikowane. Tu trzeba wspomnieć o Grażynie Rosińskiej jako wymagającym, ale życzliwym i przyjaznym dla studentów dydaktyku. Na egzaminach wymagająca, daleka jednak była od stawiania ocen negatywnych w indeksie, odsyłała studentów na następne terminy. Do anegdot przeszło wydarzenie, że jedna ze studentek nieprzygotowana wymusiła wstawienie oceny niedostatecznej do indeksu, podczas gdy profesor bezskutecznie nakła-

niała ją do zdawania egzaminu w innym terminie. Prace magisterskie sprawdzała skrupulatnie, poświęcając wiele czasu studentom podczas swego pobytu w Lublinie czy nawet zapraszając ich do Warszawy. Także i forma prowadzonych zajęć odbiegała od konwencjonalnej, zmieniano ustawnie krzesła, by słuchacze tworzyli przyjazny sobie krąg.

Według informacji zamieszczonej w *Złotej Księdze Nauk Humanistycznych* z 2013 r. dorobek naukowy Grażyny Rosińskiej obejmuje 51 publikacji, w tym trzy książki. Ten wynik, a przede wszystkim renoma w środowisku międzynarodowym – jak sądzę – stanowiły wystarczające przesłanki do ubiegania się o tytuł naukowego profesora. Na przeszkodzie temu stał jednak brak wypromowanego doktora, co po podjęciu pracy dydaktycznej w UMCS wydawało się rzeczą jak najbardziej osiągalną. To przecież kierownik Zakładu Nauk Pomocniczych Historii i Bibliotekoznawstwa w piśmie z 14 kwietnia 2000 r., wnioskując do Rektora o jej zatrudnienie, użył sformułowania, że Grażyna Rosińska sprawuje opiekę na doktorantami. Sformułowanie to zostało również powtórzone w piśmie do Rektora z 11 maja 2001 r. (K. 14353), jednak odbiegało od rzeczywistości. Szkoda, bo wtedy łatwo było jeszcze pozyskać doktorantów i niejeden doktorat pod kierunkiem dr hab. Grażyny Rosińskiej mógł być pomyślnie sfinalizowany. Należało jej osobę promować w środowisku akademickim, a tego nie uczyniono.

Grażyna Rosińska została odznaczona w 1974 r. Medalem Galileusza, przyznawanym przez paryską Académie Internationale d'Histoire des Science oraz odznaczona w 2007 r. przez Prezydenta RP Srebrnym Krzyżem Zasługi. Wydawnictwo UMCS dedykowało dr hab. Grażynie Rosińskiej publikację *Z książką przez życie*, wydaną w roku 2007 dla uczczenia jubileuszu 70-lecia jej urodzin.

Antoni Krawczyk

DZIELNICA RZEŹBĄ PISANA...

O POMNIKACH LUBELSKIEGO KAMPUSU

Pomnik upamiętnia osoby lub wydarzenia. Nie pozwala zapomnieć. Każe pamiętać. O kim więc mają nam przypominać rzeźby pomnikowe lubelskiej Dzielnicy Uniwersyteckiej? O ludziach. O patronce, pierwszym rektorze, o profesorach Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej...

Pomnik czyli dzieło rzeźbiarskie lub architektoniczno-rzeźbiarskie jest znane już od czasów przedhistorycznych, a jego podstawowe formy rozwinęły się w starożytności (posąg lub grupa rzeźbiarska, obelisk, kolumna). W ówczesnym Rzymie popularny był typ pomnika konnego czy w formie kolumny lub łuku triumfalnego. Czasy renesansu to nawiązanie do form antycznych, w szczególności do wspomnianego pomnika konnego. W okresie baroku i klasycyzmu również stosowano ten typ rzeźby, ale przeformułowany przez rozwiązania stylowe charakterystyczne dla tych okresów w sztuce. Upamiętniano wówczas ważne wydarzenia również przy użyciu formy kolumny. Rzeźba pomnikowa XIX w. to obiekty o bogatej symbolice (liczne postacie alegoryczne) oraz eklektycznych formach. Wiek XX to rozwój różnorodnych typów pomników opracowywanych w bardzo szerokiej skali środków artystycznych, od form realistycznych do abstrakcyjnych. Wśród obiektów rzeźbiarskich lubelskiej Dziel-

nicy Uniwersyteckiej zdecydowaną większość stanowią pomniki o formach posągu oraz popiersia. Na terenie kampusu występuje również przykład grupy rzeźbiarskiej o cechach małej architektury.

Najbardziej rozpoznawalną rzeźbą na ternie Miasteczka Akademickiego jest bez wątpienia pomnik patronki – Marii Curie-Skłodowskiej, dłuta Mariana Koniecznego¹, znajdujący się na placu głównym kampusu. Historia jego powstania jest złożona. Pomysł na budowę tego pomnika pochodził od wieloletniego rektora UMCS – prof. Grzegorza Leopolda Seidlera. Jednym z jego zamysłów było uzupełnienie „lubelskiego Oxfordu”, jak nazywał Dzielnicę Uniwersytecką, pomnikiem patronki. W owym czasie, za rządów Wiesława Gomułki, takie rzeźby nie były popularne. Środki publiczne przeznaczano wówczas na inne cele inne niż pomniki. Rektor Seidler, znany ze swojej determinacji w osiąganiu powziętych celów, ominął ówczesny zakaz i zorganizował zbiórkę złomu oraz metali kolorowych przez młodzież szkolną. Zgro-

madzono 800 kilogramów surowców. Równolegle prowadzona była zbiórka pieniędzy. Zebrano materiały i fundusze, potrzebny był projekt. W styczniu 1963 r. rozpisano więc konkurs, jednak jego wyniki nie zadowolili ówczesnego rektora. Zdecydował on, iż pomnik wykona uznany krakowski rzeźbiarz – wspomniany już Marian Konieczny. Rektor Seidler spotkał się z artystą i wspólnie ustalili, iż ma powstać rzeźba figuratywna, a zatem postać. Podwinęte rękawy uczzonej mają sugerować, iż właśnie przerwiała badania w swojej pracowni.

Lubelski pomnik Marii Curie-Skłodowskiej znakomicie odzwierciedla monumentalny, wyrazisty i rzetelny styl rzeźbiarski Mariana Koniecznego. Realistyczna, pełno postaciowa rzeźba o wysokości trzech i pół metra ustawiona na ponad trzymetrowym, obłożonym granitowymi płytami cokole, świetnie realizuje założenia prestiżowych, peerelowskich realizacji pomnikowych. Całość ustawiona jest na granitowej podstawie o wymiarach pięć na pięć

Fot. Muzeum UMCS

Prace wykończeniowe przy pomniku Marii Curie-Skłodowskiej (rzeźbiarz Marian Konieczny), 1964

metrów i wysokości sześćdziesięciu centymetrów. Na frontowej płaszczyźnie cokołu znajduje się napis „Marii Curie-Skłodowskiej Uniwersytet Jej imienia i społeczeństwo”, na tylnej ścianie zaś „W XX rocznicę założenia Uniwersytetu 1944–1964”. Podstawa i cokół sprzyjają uwidocznieniu postaci noblistki nie tylko z okalających plac budynków uniwersyteckich, ale również innych, bardziej odległych punktów Dzielnicy Uniwersyteckiej w Lublinie. Rzeźba została odsłonięta 23 października 1963 r.

Kolejnym pomnikiem powstałym na terenach lubelskiego kampusu jest pochodzący z 1964 r. obiekt rzeźbiarski o cechach małej architektury, czyli pomnik Henryka Raabego i Ludwika Czugały, posiadający drugą nazwę „Walka – Nauka – Praca” (od znajdującego się pierwotnie, a dziś już nieistniejącego napisu z brązu na frontowej ścianie fontanny). Umieszczone u zbiegu ulic Akademickiej i Raabego, niewielkie gabarytowo założenie architektoniczne składa się z betonowego obelisku o wysokości 3,37 metra ustawionego na cokole o wymiarach trzy na trzy metry i wysokości pięćdziesięciu centymetrów oraz prostokątnej fontanny obudowanej murkiem i schodami kamiennymi. Forma ta jest dziś niekompletna i zdewastowana. Twórcą pomnika jest lubelski artysta plastyk Juliusz Kłeczka².

Grupa rzeźbiarska miała za cel upamiętnienie zasług organizatora i pierwszego rektora UMCS – prof. Henryka Raabego oraz przewodniczącego Wojewódzkiej Rady Narodowej w Lublinie – Ludwika Czugały. Ten obiekt z pogranicza małej architektury zapowiada charakterystyczne dla początku lat 70. XX w. eksperymenty rzeźbiarskie, oparte na poszukiwaniu nowych form przestrzennych oraz próbach przezwyciężenia antagonizmów między bryłą rzeźbiarską a jej otoczeniem. Charakterystyczny obelisk o kształcie trójnożu, który ma symbolizować trzy lubelskie uczelnie państwowe: Uniwersytet Marii

Fot. Iza Pastuszko

Pomnik Henryka Raabego i Ludwika Czugały – obelisk (projekt Juliusz Kłeczka), 1964

Fot. Iza Pastuszko

Pomnik na miejscu straceń powstańców z 1863 r. – współcześnie (Witold Marcewicz), 2003

Curie-Skłodowskiej oraz obecne Uniwersytety Przyrodniczy i Medyczny, wyraża panujące wówczas tendencje minimalistyczne, przedstawiające się w operowaniu pojedynczymi bryłami o prostych formach geometrycznych.

Następnym według chronologii powstania obiektem rzeźbiarskim znajdującym się na terenie lubelskiej Dzielnicy Uniwersyteckiej jest pomnik na miejscu stra-

ceń powstańców z 1863 r. Wielokrotnie przebudowywany, znajduje się przed budynkiem byłego Hotelu Asystenta, a obecnie Domu Studenckiego „Jowisz”. Pierwotna realizacja została wykonana według projektu Juliusza Kłeczki z 1964 r. Lastrykowy blok umieszczony był na postumencie z brązową tablicą na murze wzniesionym za pomnikiem. Pierwsza przebudowa pomnika powstańców miała miejsce ►

Fot. Iza Pastuszko

Popiersie prof. S. Krzykały (pracownia rzeźby S. Mieleszki), 1979

Fot. Iza Pastuszko

Popiersie prof. S. Ziemeckiego (pracownia rzeźby S. Mieleszki), 1979

w październiku 1993 r., według projektu artysty rzeźbiarza B. Zagajewskiego, laureata konkursu na nowy pomnik z roku 1992. Ta realizacja składała się z drewnianego krzyża ustawionego na dotychczasowej płycie pomnika. Kolejna zmiana w bryle rzeźby to rok 2003. Głaz, który umiejscowiono na istniejącym cokole, wykonał Witold Marcewicz³. Na tablicy pamiątkowej widnieją nazwiska straconych powstańców. Wielokrotnie przebudowywany pomnik nie tworzy spójnej całości. Jest raczej zbiorem przypadkowych form, których celem jest upamiętnienie poległych, a nie stworzenie pełnej formy rzeźbiarskiej.

Koniec lat 70. XX w. przyniósł nowe obiekty rzeźbiarskie w Dzielnicy Uniwersyteckiej. Grupa po-

piersi profesorów uniwersyteckich, pochodząca z roku 1979, została wykonana w związku z obchodami 35-lecia Uniwersytetu. Realistyczne portrety rzeźbiarskie, przedstawione w ujęciu do ramion, ustawione zostały na cokołach o wysokości prawie dwóch metrów. Rzeźby mają wysokość niepełnego metra. Cztery popiersia: Stanisława Krzykały (dziekana Wydziału Humanistycznego), Stanisława Ziemeckiego (kierownika Zakładu Fizyki Doświadczalnej), Józefa Mazurkiewicza (dziekana Wydziału Prawa) i Konstantego Strawińskiego (dziekana Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego), umiejscowiono na terenie zielonego skweru przed Akademickim Centrum Kultury „Chatka Żaka”. Piąte popiersie przedstawiające pierwszego rektora UMCS Henryka Raabego znajduje się przed Biblioteką Główną Uniwersytetu. Wszystkie rzeźby wykonane zostały przez studentów Wydziału Artystycznego UMCS w pracowni rzeźby prof. Sławomira Mieleszki⁴. Studenci, m.in. Jerzy Krupa czy Alicja Żebrowska, wykonali popiersia na podstawie zdjęć archiwalnych, odlewając je z betonu.

Najnowsza, a zarazem ostatnia rzeźba lubelskiego kampusu to popularny w ostatnich latach i licznie wykonywany pomnik-ławeczka, odsłonięty 30 marca 2012 r. Rzeźbiarz Benedykt Popek⁵ wykonał na zamówienie uczelni postać siedzącego na ławce pierwszego rektora uczelni – prof. Henryka Raabego. Figurę rektora o naturalnych wymiarach odlano z brązu i umieszczono wraz z ławką na głównym placu uczelni, w sąsiedztwie pomnika patronki. Twórca rzeźby skupił się na kilku elementach kompozycyjnych. Popek zdecydował, że postać powinna być wkomponowana w otoczenie, łatwo dostępna dla studentów i wykładowców, ponieważ prof. Raabe był niewątpliwie człowiekiem kierującym swą uwagę na innych ludzi. Rzeźbiarz zdawał sobie sprawę z tego, iż pomnik rektora Raabego nie powinien konkurować z ist-

niejącą rzeźbą patronki Uniwersytetu. Zdecydował się przedstawić go spokojnie siedzącego na ławce, jakby wyszedł na chwilę z Rektoratu, aby odpocząć i pomyśleć. Ten pomnik-ławeczka reprezentuje silny w ostatnich kilkudziesięciu latach trend lokowania takich obiektów w przeróżnych przestrzeniach miejskich. Mając za cel upamiętnienie ważnych ludzi, bywają ozdobą placów, ulic i skwerów.

Nazwa „pomnik” wywodząca się od staropolskiej formy słowa „pamiętać” – „pomnieć” dosłownie oznacza miejsce upamiętniające wydarzenie bądź osobę. Lubelskie pomniki Dzielnicy Uniwersyteckiej wypełniają ten cel. Przypominając nam najczęściej postać pierwszego rektora UMCS, profe-

Fot. Iza Pastuszko

Popiersie prof. J. Mazurkiewicza (pracownia rzeźby S. Mieleszki), 1979

Fot. Iza Pastuszko

Popiersie prof. K. Strawińskiego (pracownia rzeźby S. Mieleszki), 1979

Fot. Iza Pastuszko

Fot. Iza Pastuszko

Pomnik-laweczka z postacią rektora Henryka Raabego (autorstwa Benedykta Popka), 2012

Popiersie rektora Henryka Raabego (pracownia rzeźby S. Mieleszki), 1979

sora Henryka Raabego, ale również ważnych dla Uczelni profesorów, jak i samą jej patronkę – są opowieścią o dniach minionych Uniwersytetu. Opowieścią o ludziach tej już 70-letniej szkoły wyższej.

Iza Pastuszko

Szerzej o pomnikach lubelskiego kampusu w książce *Architektura Dzielnic Uniwersyteckiej w Lublinie*.

Źródła archiwalne:

- ♦ „Uroczystości XXXV-lecia UMCS”, Archiwum UMCS, syg. akt 27, s. 77.

Literatura:

- ♦ Zdzisław Kowalski, *Baza materialna Uniwersytetu*, w: *Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej 1944–1979*, red. W. Skrzydło, R. Orłowski, G. L. Seidler, Lublin 1979, s. 45–67.

- ♦ Stefania Krzysztofowicz-Kozakowska, Piotr Krasny, Franciszek Stolt, *Historia sztuki*, t. 18, *Polska. Rzeźba i rzemiosło*, Kraków: Wydawnictwo Ryszard Kluszczyński, 2001, s. 95–96.

- ♦ *Słownik terminologiczny sztuk pięknych*, pod red. Krystyna Kubalska-Sulkiewicz, Monika Biel-ska-Łach, Anna Manteuffel-Szarota, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN 1996.

Materiały filmowe:

- ♦ *Uniwersytet, film o Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w 60. rocznicę jego powstania*, scenariusz i reżyseria Natasza Ziółkowska-Kurczuk, zdjęcia Tomasz Smyk, dźwięk Tomasz Wrzeszcz, montaż Tadeusz Sosnowski, Lublin: TVP3 2004, czas: 36:45 – 37:30.

1. Marian Konieczny – ur. 13 stycznia 1930 r. w Jasionowie, polski rzeźbiarz, Absolwent Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie (1954) oraz Instytutu im. Repina w Petersburgu, gdzie studiował w latach 1954–1958. Uczeń Xawerego Dunikowskiego. Rektor Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie w latach 1972–1981. Poseł na Sejm PRL. Najważniejsze prace: pomnik Bohaterów Warszawy („Nike Warszawska”) z 1964 r., pomnik Włodzimierza Lenina w Nowej Hucie z roku 1973 (zdemontowany) czy pomnik Stanisława Wyspiańskiego w Krakowie z 1982 r.

2. Juliusz Kleczka (1927–2001) – lubelski artysta plastyk, profesor Wydziału Artystycznego UMCS, współautor zwycięskiego, lecz niezrealizowanego projektu pomnika upamiętniającego ofiary obozu koncentracyjnego na Majdanku w Lublinie.

3. Witold Marcewicz – mieszkający w Bełżycach (lubelskie) artysta-kamieniarz. Twórca pomnika „Czynu Niepodległości” w Bełżcach oraz figury lwa ustawionej przed lubelskim zamkiem.

4. Sławomir Mieleszko – urodzony w 1938 r. rzeźbiarz, profesor uniwersytecki. Studia ukończył na Wydziale Rzeźby Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych w Poznaniu.

5. Benedykt Popka – rzeźbiarz, absolwent Wydziału Rzeźby Zakopiańskiej Szkoły Plastycznej im. Antoniego Kenara, prowadzi pracownię rzeźbiarską Art-Antikus, wykonuje rzeźby dużych formatów, realistyczne w brązie oraz drewnie. Zajmuje się również rzemiosłem artystycznym. Jest autorem m.in. Pomnika Twórców Parafii Mazury.

Fot. Archiwum Autorów

Golden Gate – niezapomniany widok podczas wycieczki klifem do San Francisco

WELCOME TO SILICON VALLEY

Od czego tu zacząć? Chyba od wielkiej radości na wieść o zakwalifikowaniu się do rządowego Programu Top 500 Innovators, umożliwiającego odbycie stażu w słynnej Dolinie Krzemowej. A łatwo nie było! Dokumenty, rozmowy kwalifikacyjne w Warszawie, silna konkurencja. Udało się i lecimy wraz z 38 pozostałymi wspaniałymi do San Francisco na jedną z najlepszych uczelni świata – Uniwersytet Stanforda.

 Ale od początku – słów kilka o tym, co to za program i dlaczego zdecydowaliśmy się aplikować. Oboje jesteśmy typowymi naukowcami: kształcimy studentów i zajmujemy się realizowaniem własnych pomysłów badawczych, zaś wyniki badań publikujemy i patentujemy. Wiedza na temat pozyskiwania funduszy na badania (granty) i współpracy

zespołowej pochodzi z naszych własnych doświadczeń. Prowadzone przez nas, jak i chyba większość naukowców, badania należą do tzw. badań podstawowych. Tak uzyskana wiedza może być przyczynkiem późniejszego, praktycznego ich wykorzystania. Niestety, w naszych realiach trwa to zdecydowanie za długo. Jak przyspieszyć zatem proces komercjalizacji

wyników badań? Odpowiedź jest jedna: wzmocnić współpracę pomiędzy nauką a biznesem. Najprościej można to zobrazować spotkaniem przedsiębiorcy i naukowca, podczas którego pierwszy mówi: „mam do rozwiązania problem”, a drugi odpowiada: „pomogę Ci rozwiązać twój problem”. Ale nie od dziś znany jest fakt, że współpraca nauki z biznesem w Polsce jest piętą achillesową większości ośrodków badawczych. Dlatego Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego stworzyło właśnie dla naukowców oraz pracowników centrów transferu technologii największy w historii Polski program szkoleniowo-stażowy Top 500 Innovators Science-Management-Commercialization. Jego celem jest edukacja pięciuset wybranych uczestników w zakresie komercjalizacji wyników prac naukowych w najlepszych uczelniach świata. Uznaliśmy, że program ten jest adresowany właśnie do nas i w ten sposób trafiliśmy do Doliny Krzemowej – w samo serce słonecznej Kalifornii.

Czym właściwie jest Dolina Krzemowa? Na pewno nie jest to tylko obszar geograficzny ani też nagromadzenie wielu firm z branży Hi-Tech. To także przenikająca się mieszanka wielkich ludzi, niesamowitych pomysłów, najlepszych uczelni, najbardziej innowacyjnych firm i olbrzymich pieniędzy, która w rezultacie czyni z Kalifornii ósmą gospodarkę świata i wylęgarnię najbardziej zaawansowanych technologicznie rozwiązań. Podczas pobytu w Stanfordzie czuliśmy magię tego miejsca. Czy nie można zatem stworzyć kopii Doliny Krzemowej w innym miejscu? Próbowali Rosjanie, Chińczycy, Niemcy, Francuzi – wielkie fundusze, wielcy naukowcy, olbrzymie rządowe wsparcie i... póki co nie wyszło. Mieszanka nie wybuchła. Nie wybuchła, bo zabrakło czegoś, co można by nazwać kulturą innowacyjności i komercjalizacji. Współpraca pomiędzy nauką i biznesem jest bowiem immanentnym atrybutem Doliny Krzemo-

wej, pielęgnowanym od co najmniej dwóch pokoleń. Tutaj nauka nie może być oderwana od rzeczywistych potrzeb rynku, klientów, bo wtedy stanowi tylko hobby dla osób, które ją uprawiają.

Istnieje wiele czynników decydujących o sukcesie tego miejsca. Jednym z nich jest bliskie sąsiedztwo Uniwersytetu Stanforda, drugie po Uniwersytecie Harvardzkim najlepszej uczelni świata wg tzw. rankingu szanghajskiego. Uczelnia posiada niewyobrażalny potencjał naukowy, badawczy i innowacyjny. Cztery Szkoły Uniwersytetu: Biznesu, Prawa, Medycyny i Inżynierii stanowią kolebkę rozwoju przedsiębiorczości, a rolą uczelni jest stymulacja studentów i pracowników w jej postępie. To absolwenci Stanforda stworzyli takie firmy jak Hewlett-Packard, NVidia, Yahoo!, Cisco, Google, Nike czy GAP. Były pracownik Hewlett-Packard i Polak z pochodzenia – Steve Wozniak wraz ze Stevem Jobsem założyli firmę Apple.

Co decyduje o sukcesach absolwentów tej uczelni? Prestiż uniwersytetu przyciąga najlepszych, a najlepsi ten prestiż jeszcze podnoszą – i tak koło się zamyka. Na Stanford aplikują studenci z całego świata. Kto nie ma najlepszych ocen (i to już od szkoły podstawowej), raczej nie myśli nawet o złożeniu dokumentów (tylko ponadprzeciętne umiejętności czy wiedza mogą umożliwić studia na Stanfordzie). Mimo to dostaje się tu zaledwie ok. 5% aplikujących geniuszy, a czesne wynosi średnio ponad 50 tys. dolarów za rok. Łatwo sobie zatem wyobrazić, iż po takiej selekcji studiuje tutaj przyszła amerykańska elita, z której potem wywodzą się prezydenci, politycy, sportowcy i rzecz jasna milionerzy. Jeżeli chodzi o sport, to warto wspomnieć, iż na ostatniej olimpiadzie w Londynie w 2012 r. studenci Stanforda zdobyli 17 medali, a nie był to ich rekordowy występ.

Zarówno Uniwersytet, jak i studenci są wobec siebie bardzo wymagający. Ze strony studentów reguła

„płacę, więc wymagam” powoduje, iż na Stanfordzie zatrudniani są najlepsi wykładowcy (17 laureatów Nobla!) i tworzone są jak najlepsze warunki do zdobywania wiedzy. Również ze strony Uczelni – „biorę, więc wymagam” oznacza oczekiwanie nie tyle wywiązywania się studentów z ich obowiązków, ale także bycia ponadprzeciętnym. To wiąże się oczywiście z bardzo ciężką pracą i stałym podnoszeniem swojej wiedzy, rozwijaniem kreatywności i doskonaleniem umiejętności pracy zespołowej. I właśnie to

wzajemne spełnianie oczekiwań czyni Stanford tak niepowtarzalnym i wyjątkowym miejscem. Do tego Stanford buduje w studentach potrzebę sukcesu, poczucie wyjątkowości, dumy z przynależności do tej właśnie społeczności uniwersyteckiej długo jeszcze po zakończeniu edukacji. Nawet dla rodziców są organizowane specjalne „Drzwi Otwarte”, aby poczuć atmosferę, w której przebywają ich latorośle. W przyszłości absolwenci odwiedzają się pamięcią i chęcią sponzorowania. I to niemała, bo corocz-

Agnieszka Szuster-Ciesielska podczas wizyty w Google

Mariusz Barczak – wizyta w NASA

nie na konto uczelni wpływa ponad 700 mln dolarów (!) datków od absolwentów, którym powiodło się w życiu i chcą teraz pomóc w sukcesie innym. O tym, ile wynosi całkowity budżet uczelni, nie napiszemy, nie chcąc przyspieszać tętna czytającym ten artykuł.

Urzeczywistniając ideę interdyscyplinarności w badaniach naukowych, a jednocześnie bliskiego kontaktu z przedstawicielami nauki i biznesu, w Stanfordzie realizowany jest Program Bio-X. Jego celem jest takie kształcenie nowego pokolenia naukowców i inżynierów, aby przekroczyli oni dotychczasowe, sztywne granice swoich dyscyplin naukowych. Z drugiej strony, celem programu jest również budowanie trwałych relacji między przedsiębiorcami i naukowcami poprzez zapraszanie przedstawicieli firm do udziału w seminariach na temat nowych odkryć w zakresie badań podstawowych i klinicznych.

W Kalifornii przywitano nas niezwykle serdecznie, po czym natychmiast wpadliśmy w wir wyjątkowej pracy. Okazało się, że w trakcie naszego pobytu musimy zrealizować semestralny program zajęć! Poznawaliśmy tajniki przedsiębiorczości, pozyskiwania funduszy, tworzenia i wdrażania strategii biznesowych

Fot. Archiwum Autorów

Mariusz Barczak i Agnieszka Szuster-Ciesielska z prof. Piotrem Moncarzem

i patentowych, twórczej przedsiębiorczości (tworzenia biznesplanów, funkcjonowania start-up'ów), praw regulujących własność intelektualną. Dodatkowym elementem naszego programu były wizyty studyjne. Odwiedziliśmy wiele firm działających na terenie Doliny Krzemowej, m.in. IDEO, Institute for the Future, Polycom, Plug and Play, Exponent, VAIL, VSee, Google, NASA. Ostatnie trzy tygodnie to staże w wybranych firmach czy instytucjach. W naszym przypadku był to Department of Microbiology and Immunology, Stanford University School of Medicine

(A.S.-C.) i NASA Ames Research Center (M.B.).

Codziennie, w drodze na kampusową stołówkę, mijaliśmy Institute of Design at Stanford, potocznie zwany *d'school*, czyli miejsce pracy i twórczego myślenia artystów, projektantów i inżynierów. To tutaj, w odpowiedzi na realne potrzeby, powstają nowatorskie, interdyscyplinarne projekty i prototypy najróżniejszych urządzeń. Jest to możliwe dzięki umiejętności zadawania prostych pytań: co? jak? dlaczego? dlaczego nie?, będących podstawą idei kreatywnego prototypowania *design thinking*. Takie pytania najczęściej zadają dzieci, które cechują się najwyższym poziomem kreatywności. Dlatego *d'school* czy IDEO to takie miejsca, które pozwalają zmienić uporządkowany i poukładany świat dorosłych właśnie w świat dziecka. Wszystkiego można tu dotknąć, każdą ścianę można pomazać, można wymyśleć nawet najbardziej zwariowane projekty, popuszczając wodze fantazji. W procesie edukacji studentów Stanforda istotnym punktem jest właśnie odblokowanie i rozwój tej dziecięcej kreatywności. Owocem przebudzenia (przynajmniej u niektórych przedstawicieli naszej grupy) były dzieła, o których wspomnimy może przy innej okazji. Sam sposób prowadzenia zajęć z *design thinking*, jak również in-

Fot. Archiwum Autorów

D'school

nych przedmiotów był niezmiernie ciekawy, wciągający i inspirujący. Położenie nacisku na pracę w grupach, dyskusje, prezentacje (prace ręczne!) czyniło te zajęcia niezwykle dynamicznymi w odróżnieniu od monotonnych wykładów.

Każdy przedmiot prowadzony był przez osobę niezwykle kompetentną, nie tylko pod względem teoretycznym, ale też praktycznym, np. w zajęciach z przedsiębiorczości uczestniczyli ludzie z bogatą biznesową przeszłością. Mielśmy ponadto okazję skonfrontowania świeżo zdobytej wiedzy z rzeczywistością, obserwując prezentacje prawdziwych start-up'ów podczas specjalnych sesji z udziałem inwestorów. Często krytycznie i wręcz bezlitośnie oceniali oni potencjał prezentowanego rozwiązania i jego model biznesowy. Cóż – prawdziwa sesja i prawdziwe pieniądze. Gdy dowiedzieliśmy się, że tak samo będą wyglądały zaliczenia naszych końcowych projektów, adrenalina poszybowała w górę. Na szczęście udało się.

Podczas wszystkich zajęć, projektów i końcowej ewaluacji wyników naszej pracy towarzyszyło nam tuższe hasło, które można w zasadzie uznać za motto całej Doliny Krzemowej: *It's OK to fail*. W Dolinie Krzemowej porażka postrzegana jest bowiem jako atut i świadczy o doświadczeniu, chęci do podejmowania ryzyka i – co w naszych realiach brzmi co najmniej paradoksalnie – jest istotnym elementem na drodze do ostatecznego sukcesu. Zaskoczyło nas to, że ludzie, z którymi się spotykaliśmy (wykładowcy, przedsiębiorcy), mówiąc o swoich sukcesach, zawsze wspominali również o porażkach i pomyłkach, czasem bardzo dotkliwych, traktując je jako normalną składową swojego życia. Jak mówił nam przy okazji bardzo częstych spotkań prof. Piotr Moncarz (Stanford University, US-Polish Trade Council, inicjator i orędownik naszego Programu ze strony amerykańskiej): „... nikt nie uczy się na sukcesach, tylko na błędach...”. Statystyki są

Fot. Archiwum Autorów

Grupa Life Sciences z wizytą w laboratorium Joanny Liliental (Associate Director, Translational Research and Applied Medicine Program at Stanford University)

bezlitosne: na dziesięć start-up'ów, dziewięć zbankrutuje, ale ten jeden, który przetrwa, z nawiązką zrekompensuje straty pozostałych. Niestety, w Polsce istnieje zdecydowanie niższy poziom tolerancji w tym zakresie, a niepowodzenie w próbie komercjalizacji wyników własnych badań czy założenia firmy stanowi często wstydlivy i ukrywany element naszego dalszego zawodowego, jak i prywatnego życia.

Staraliśmy się zachłannie korzystać z możliwości, jakie daje pobyt w Dolinie Krzemowej. Oprócz planowych zajęć, sami organizowaliśmy dodatkowe wizyty, spotkania czy wykłady, bardzo często zarywając noce. Ale było warto, gdyż atmosfera tego miejsca jest naprawdę niepowtarzalna i mimo stałego towarzyszącego nam przemęczenia, mieliśmy niezwykle dużą satysfakcję z robienia niezwykłych, a zwykłych tutaj rzeczy: jazdy kolorowym rowerem po kampusie Google, spaceru obok domu Steve'a Jobsa w Palo Alto, zajrzenia do garażu, w którym panowie Hewlett i Packard zakładali swoją firmę, pogaduszek z przypadkowo spotkanymi milionerami, np. podczas porannego joggingu (bycie milionerem w Dolinie Krzemowej to nic nadzwyczajnego, więc nikt nie chowa

się tu za kuloodpornymi szybami; trudno uwierzyć że Steve Jobs nakładał rano klapki i tak po prostu odprowadzał dzieci do szkoły).

Wiedza i umiejętności nabyte przez nas w Dolinie Krzemowej – z już trzymiesięcznej perspektywy – zgodnie oceniamy jako bezcenne i niemożliwe do zdobycia w jakimkolwiek inny sposób. Decyzja o aplikowaniu do programu Top 500 Innovators była jedną z najlepszych, jakie podjęliśmy. Dzięki nieustannemu wsparciu ze strony MNiSW oraz niezwykle życzliwemu podejściu przez władze Uczelni do licznych obaw i problemów związanych z wyjazdem, nasz pobyt w Dolinie Krzemowej okazał się niezwykle owocny. Obecnie program Top 500 Innovators znajduje się na półmetku, dlatego bardzo gorąco zachęcamy wszystkich naukowców naszej Alma Mater, których badania noszą znamiona innowacyjności, oraz pracowników transferu technologii, do aplikowania o udział w programie! Zdobyta wiedza, doświadczenie i kontakty są bezcenne!

**Agnieszka Szuster-Ciesielska,
Zakład Wirusologii
i Immunologii
Mariusz Barczak,
Zakład Chemii Teoretycznej**

Fot. Wacław Korcio

Inauguracja Lata Polnijnego

LATO POLONIJE 2013

Lipiec to szczególny miesiąc dla Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców UMCS. Co-rocennie gościmy wówczas ok. 200 słuchaczy rozmaitych kursów wakacyjnych, którzy przyjeżdżają z całego świata, by uczyć się języka polskiego, poznawać naszą kulturę i rozwijać swoje polonistyczne zainteresowania. Tak też było w tym roku, który był szczególnie, gdyż prawie wszystkie kursy organizowane przez CJKP odbyły się w ramach grantów zdobytych w konkursach ministerialnych.

W dniach 8–28 lipca 2013 r. w CJKP UMCS odbyły się cztery kursy wakacyjne: Trzystopniowe Studium Metodyki Języka Polskiego dla Nauczycieli Polonijnych, Warsztaty Języka Polskiego i Kultury Polskiej dla tzw. straconego pokolenia z Kazachstanu i Syberii, Praktyki językowe dla studentów ze Wschodu i Letnia Szkoła Języka i Kultury Polskiej. Koordynatorem kursów był prof. Jan Mazur – Dyrektor CJKP UMCS. W tegorocznym Lecie Po-

lonijnym uczestniczyło łącznie 190 osób z 20 krajów świata na trzech kontynentach.

Jednym z tradycyjnych kursów było Trzystopniowe Studium Metodyki Języka Polskiego dla Nauczycieli Polonijnych, w obecnej formie organizacyjnej prowadzone od 1994 r. Do roku 2011 finansowane było przez Senat RP, a obecnie po rocznej przerwie zostało reaktywowane w ramach grantu uzyskanego w konkursie MSZ. Jego kierownikiem jest dr Barbara Tarczyńska, pracownik Instytutu Filologii Polskiej UMCS. Studium przeznaczone jest dla nauczycieli języka polskiego w szkołach europejskich i pozaeuropejskich. Podstawą uzyskania dyplomu ukończenia jest przedstawienie pracy dyplomowej oraz zdanie egzaminu dyplomowego. Uzyskany dyplom traktowany jest jako dowód kwalifikacji do prowadzenia zajęć w szkole polskiej za granicą. W bieżącym roku zajęcia prowadzone były na trzech poziomach zaawansowania. Program obejmował m.in. zajęcia z dydaktyki ogólnej, metodyki nauczania języka

polskiego, literatury polskiej, kultury języka, konsultacje językowe i dyplomowe. W tym roku w Studium Metodyki uczestniczyło 46 osób.

Kolejny kurs to prowadzone od 1994 r. jego Praktyki Językowe, adresowane do studentów filologii polskiej i sławistyki w uczelniach zagranicznych. Od 2007 r. jego kierownikiem jest dr Anna Butcher. Program dydaktyczny obejmował zajęcia typu lektoratowego (ćwiczenia w mówieniu i pisaniu, ćwiczenia gramatyczno-stylistyczne i leksykalne) oraz wykłady i konwersatoria z wybranych zagadnień (m.in. z historii literatury polskiej, historii Polski, metodyki nauczania). Dobór zagadnień i tematyka zajęć związane były z zainteresowaniami słuchaczy, ich specjalizacją na uczelniach macierzystych oraz stopniem znajomości języka polskiego. Program turystyczno-krajoznawczy i rozrywkowy obejmował wycieczki do Krakowa, Kozłówki i Kazimierza nad Wisłą, zwiedzanie Lublina, koncert Zespołu Tańca Ludowego UMCS, projekcje filmów polskich i imprezy kulturalne w Lublinie. Uczestnicy kierowani są na kurs MNiSW na zasadach stypendialnych. W tegorocznych Praktykach Językowych wzięło udział 40 osób.

Długą historię ma także Letnia Szkoła Języka i Kultury Polskiej, reaktywowana po kilkuletniej przerwie w 1991 r., przeznaczona dla cudzoziemców pragnących poznać język polski i kulturę polską, niezależnie od poziomu zaawansowania. Kierownikiem Letniej Szkoły od 2000 r. jest dr Anna Dunin-Dudkowska. Tegoroczne zajęcia odbywały się w grupach na różnych poziomach od A1/A2 do C1. Obok lektoratu języka polskiego prowadzono wykłady z historii Polski, języka polskiego, kultury i literatury polskiej, historii teatru i filmu, dziejów religii w Polsce i historii kultury żydowskiej, w dwóch wersjach językowych: polskiej i angielskiej. Odbyły się również zajęcia praktyczne z kultury żywego słowa oraz warsztaty translatorskie i teatralne. W ramach bogatego programu turystyczno-kulturalnego słuchacze

pojechali na wycieczkę do Zamościa i na Roztocze, zwiedzili Muzeum Zamoyskich w Kozłówce, Kazimierz Dolny i Lublin. Wysłuchali także kilku koncertów organowych, symfonicznych, muzyki ludowej, uczestniczyli w projekcjach filmowych, ognisku i wieczorkach narodowych, zdobywali nagrody w quizach i konkursach wiedzy o Polsce. Kurs po raz pierwszy w tym roku organizowany był w ramach grantu uzyskanego w konkursie MNiSW (dla słuchaczy na zasadach stypendialnych). W Szkole Letniej 2013 uczyły się 64 osoby z kilkunastu krajów świata, w tym 18 osób na zasadach indywidualnej odpłatności.

Warsztaty Języka Polskiego i Kultury Polskiej to nowy kurs w naszej ofercie wakacyjnej, przeznaczony dla przedstawicieli tzw. straconego pokolenia Polaków z Rosji i Kazachstanu, które na skutek represyjnej polityki rządu byłego ZSRR nie miało możliwości lepszego poznania języka polskiego i kultury polskiej swoich przodków, a także dla osób aktywnie działających w środowisku polonijnym. Celem kursu jest propagowanie i doskonalenie znajomości języka polskiego oraz przekazanie uczestnikom wiedzy na temat polskiego dziedzictwa narodowego, groma-

dzzonego w ciągu wieków i przekazywanego z pokolenia na pokolenie. Obok zajęć lektoratowych, wykładów i warsztatów uczestnicy Kursu brali udział w bogatym programie turystyczno-kulturalnym, obejmującym wycieczki do Kozłówki i Kazimierza oraz do Zamościa i na Roztocze, zwiedzali Lublin, uczestniczyli w licznych koncertach, projekcjach filmów polskich, wieczorach narodowych i konkursach wiedzy o Polsce. Kurs współfinansowany jest w ramach grantu uzyskanego w konkursie MSZ, a jego kierownikiem jest dr hab. Agata Małyska. Uczestniczyło w nim 40 osób z Kazachstanu i Rosji.

W ramach grantów uzyskanych z MSZ Centrum organizuje we wrześniu 2013 r. jeszcze jeden kurs wakacyjny – Warsztaty Metodyczne dla Nauczycieli Polonijnych w USA. Zajęcia odbywają się w Nowym Jorku i Chicago, a uczestniczy w nich ponad 300 nauczycieli ze szkół polonijnych w największych skupiskach Polonii amerykańskiej. Koordynatorem tego projektu jest dr Anna Dunin-Dudkowska.

Ważnym wydarzeniem podczas trwających trzy tygodnie kursów wakacyjnych była uroczysta inauguracja Lata Polonijnego, w której wzięło udział wielu znakomitych

Gości, dzięki którym możliwa była realizacja tego dużego przedsięwzięcia, oraz studenci, nauczyciele i inne osoby zaangażowane w organizację. Wśród zaproszonych znaleźli się: Dorota Barys – Naczelnik Wydziału w Departamencie Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą MSZ, dr Bogusław Szymański – Dyrektor Biura Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej MNiSW, Sławomir Sosnowski – Wicemarszałek Województwa Lubelskiego, Anna Wójcik – Zastępca Dyrektora Wydziału ds. Obywatelskich i Cudzoziemców w Lubelskim Urzędzie Wojewódzkim, Michał Karapuda – Sekretarz Rady Kultury przy Prezydencie Miasta Lublin, a także Medard Masłowski – Prezes Fundacji „Dziedzictwo i Pamięć”, Dariusz Śladecki – Dyrektor „Domu Polonii” w Lublinie, Urszula Sajkowska – Prezes Fundacji Nauki Języków Obcych Linguae Mundi w Warszawie, Krystyna Romer-Patyra – Prezes Towarzystwa Miłośników Wilna i Ziemi Wileńskiej i Józef Adamski – Prezes Fundacji Pomocy Szkołom Polskim na Wschodzie im. T. Goniewicza. Zaszczycili nas swą obecnością przedstawiciele władz naszego Uniwersytetu w osobach: prof. sztuk muz. Urszuli Bobryk – Prorektora ds. Studenckich, prof. dr. hab. Roberta Litwińskiego – Dziekana Wydziału Humanistycznego oraz prof. dr. hab. Małgorzaty Karwatowskiej – Prodziekana Wydziału Humanistycznego UMCS. Ponadto uroczystość uświetnili swoim przybyciem: prof. dr. hab. Halina Pelc, prof. dr. hab. Feliks Czyżewski, prof. dr. hab. Jan Adamowski, Stanisław Leszczyński – Dyrektor Senior ZTL UMCS wraz z Małżonką oraz Lech Leszczyński – Dyrektor ZTL UMCS. Był wśród nas także mgr Henryk Dudziak – Dyrektor Zespołu Szkół im. ks. A. Kwiatkowskiego w Bychawie, prowadzącego naukę języka polskiego dla młodzieży z Ukrainy pod patronatem CJKP. Gospodarzem wieczoru był prof. Jan Mazur, Dyrektor CJKP, który przedstawił historię, dzień dzisiejszy i perspektywę dal-

Fot. Wacław Kostko

Prof. Jan Mazur inauguruje Lato Polonijne

szej działalności naszego Centrum, dziękując wszystkim osobom i instytucjom, które przyczyniły się do naszego sukcesu. Pozostali mówcy złożyli gratulacje z okazji kontynuowania szczytnej tradycji Lata Polonijnego i pracy na rzecz Polonii i Polaków za granicą oraz życzyli wszystkim uczestnikom wielu niezapomnianych wrażeń z pobytu w Polsce i sukcesów w nauce języka polskiego. Następnie odbył się koncert Zespołu Tańca Ludowego UMCS pod dyktando Stanisława i Lecha Leszczyńskich. Przedstawiono przepiękną panoramę polskich tańców ludowych i narodowych, wzbudzając wielki podziw i wywołując ogromne wzruszenie wśród słuchaczy. Wydarzenie to na długo pozostanie w pamięci wszystkich uczestników Lata Polonijnego jako piękna lekcja polskiego patriotyzmu.

W ciągu trzech tygodni słuchacze Lata Polonijnego intensywnie uczyli się języka polskiego, poznawali polską kulturę, literaturę, historię, poszerzali swoją wiedzę i doskonalili umiejętności w przedmiotach specjalistycznych, związanych z życiem zawodowym i własnymi zainteresowaniami. Obok zajęć dydaktycznych, uczestniczyli w bogatym programie kulturalno-turystycznym. Na zakończenie otrzymali zaświadczenia o uczestnictwie w kursach, dyplomy uznania, nagrody książkowe, a słuchacze Studium Metodyki – dyplomy kwalifikacyjne. Przed wyjazdem wypełnili ankiety na temat swoich kursów, z entuzjazmem wyrażając się o pobycie w Lublinie i wysoko oceniając poziom merytoryczny i organizacyjny wszystkich kursów wakacyjnych w CJKP UMCS.

Mamy nadzieję, że tradycja Lata Polonijnego będzie kontynuowana w kolejnych latach. Wierzymy, iż nasi absolwenci staną się propagatorami polskości za granicą, ale także ambasadorami naszej Uczelni w swoich krajach. Zapraszamy ich do ponownej wizyty w Lublinie, ale czekamy także na ich znajomych i przyjaciół. Do zobaczenia za rok!

Anna Dunin-Dudkowska

ZARZĄDZANIE JAKOŚCIĄ

W dniach 22–24 maja 2013 r. we Lwowie odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Praktyczna „Zarządzanie Jakością w Oświacie i Przemysle – doświadczenia i perspektywy”.

Gospodarzem konferencji był Narodowy Uniwersytet Politechniki Lwowska, którego władze zaprosiły do Komitetu Organizacyjnego dr. hab. Henryka Ronka, prof. nadzw., Kierownika Zakładu Rachunkowości Wydziału Ekonomicznego UMCS. Głównym celem obrad była wymiana doświadczeń środowisk naukowych i biznesowych w zakresie organizacji i monitorowania procesów zapewnienia jakości. Prowadzone dyskusje doprowadziły do sformułowania istotnych postulatów mających na celu doskonalenie jakości, w tym także związanych z rolą audytu i sprawozdawczości finansowej w tym procesie. Podczas konferencji referaty dotyczące problematyki jakości informacji zawartych w sprawozdaniach finansowych przedsiębiorstw

prezentowali pracownicy naukowcy Zakładu Rachunkowości UMCS – dr Janusz Narkiewicz, mgr Renata Kwiatkowska i mgr Krzysztof Gawron.

Zakład Rachunkowości UMCS pod kierownictwem dr. hab. Henryka Ronka, prof. nadzw. od ponad roku ściśle współpracuje z Katedrą Rachunkowości i Analizy Narodowego Uniwersytetu Politechniki Lwowska, kierowaną przez Prorektora Uczelni ds. Naukowych prof. Anatolija G. Zagorodnego. W ramach współpracy prowadzone są badania naukowe, których wyniki prezentowane są na konferencjach naukowych, w czasopiśmie i monografiach naukowych. W 2014 r. planowana jest m.in. wspólna organizacja międzynarodowej konferencji naukowej z zakresu rachunkowości.

Dr Janusz Narkiewicz

Fot. Olena Tywanchuk

Od prawej: doc. Wołodymyr Voskalo, prof. Anatolij Zagorodnij, mgr Renata Kwiatkowska, dr Janusz Narkiewicz, doc. Mikhaylo Yastrubsky, mgr Krzysztof Gawron

MAKELEARN CONFERENCE

W dniach 19–21 czerwca 2013 r. w Zadarze w Chorwacji odbyła się „MakeLearn-Management, Knowledge and Learning International Conference 2013”, której tytuł w tym roku brzmiał „Active citizenship by knowledge management&innovation”. Jej celem była wymiana informacji z przedstawicielami nauki i gospodarki w zakresie zarządzania, wiedzy oraz innowacji. Konferencja została zorganizowana przez International School for Social and Business Studies w Celje (Słowenia) oraz Uniwersytet w Zadarze (Chorwacja). Współorganizatorzy: Wydział Ekonomiczny UMCS, Uniwersytet Kasetsart w Tajlandii oraz Uniwersytet Al Akhawayn w Marocco.

W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele świata nauki i biznesu z krajów europejskich, azjatyckich oraz Stanów Zjednoczonych, co przyczyniło się do nawiązania nowych kontaktów oraz wymiany doświadczeń. Ze strony Wydziału Ekonomicznego UMCS udział w nim wzięło 12 pracowników naukowych, pięciu doktorantów oraz dziesięciu studentów. Ponadto efektem było opublikowanie w publikacji pokonferencyjnej 32 artykułów przedstawicieli z Wydziału Ekonomicznego UMCS.

Podczas forum edytorów czasopism międzynarodowych został zaprezentowany „International Journal of Synergy and Research”, który jest wydawany na Wydziale Ekonomicznym UMCS. Ponadto uczestnicy mogli zapoznać się z ofertą międzynarodowych czasopism, a także poznać zasady przygotowywania do nich artykułów. Odbyło się także Academic Leadership Forum, w którym uczestniczył

Archiwum Autorki

Uczestnicy konferencji MakeLearn 2013

dr hab. Zbigniew Pastuszak, prof. nadzw., Dziekan WE UMCS. Prelegenci podzielili się doświadczeniami i pomysłami związanymi z aktywizacją obywateli, uczeniem się przez całe życie oraz światowym partnerstwem.

Ponadto, w trakcie uroczystej kolacji wręczono Best Paper Award – nagrodę za najlepszy tekst przygotowany na tę konferencję, którą otrzymał zespół dr Radosław Mącik (WE UMCS), dr Dorota Mącik (Wydział Psychologii Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Warszawie), mgr Monika Nalewajek (WE UMCS) za tekst pt. „Consumer Preferences for Retail Format Choice: the Case of Polish Consumers”. Nagrodę w imieniu organizatorów wręczyli: prof. dr Binshan Lin – Louisiana State University (USA), Dyrektor Konferencji, oraz doc. dr. Srećko Natek – Dziekan ISSBS,

głównego organizatora konferencji. Wyróżniony referat dotyczy porównania postrzegania różnych formatów handlu przez polskich konsumentów w 2012 r. i 2008 r. w oparciu o badania empiryczne dużych prób (odpowiednio 1700 osób w 2012 r. i 1100 w 2008 r.). Oba badania sfinansowano z grantów MNiSW i NCN.

Przyszłoroczna konferencja pt. „Human Capital without Borders: Knowledge and Learning for Quality of Life” odbędzie się w dniach 25–27 czerwca 2014 r. w Portorož, Słowenia. Zapraszamy serdecznie do współpracy pracowników z innych Wydziałów zainteresowanych tą tematyką. Więcej informacji na stronie: <http://makelearn.issbs.si/> oraz w sekretariacie Wydziału Ekonomicznego UMCS pod nr tel. 537 54 62.

Aneta Karasek

RADA MŁODYCH NAUKOWCÓW

23 maja 2013 r. swoją działalność zainaugurowała IV kadencja Rady Młodych Naukowców (RMN). Znalazło się w niej 18 naukowców, w tym jeden z naszego Uniwersytetu – mgr Adam Szot z Wydziału Prawa i Administracji.

Rada Młodych Naukowców funkcjonuje jako organ opiniotwórczo-doradczy Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Skupia przedstawicieli młodszych pracowników nauki z różnych dziedzin i dyscyplin. Naszym wspólnym celem jest identyfikacja istniejących i przyszłych barier w rozwoju młodych naukowców, przygotowywanie rekomendacji dotyczących instrumentów wspomagania ich kariery oraz proponowanie konkretnych rozwiązań w tym zakresie i inicjowanie zmian. Oprócz tego RMN prowadzi akcje i kampanie informacyjne w powyższych obszarach. Ma już na swoim koncie wiele sukcesów, wśród których można wskazać np. zainicjowanie zmian w kierunku zwolnienia stypendiów dla wybitnych młodych naukowców z podatku oraz wprowadzenie programu Sonata BIS w Narodowym Centrum Nauki.

O istnieniu RMN dowiedziałem się w trakcie zorganizowanego przez Narodowe Centrum Nauki i Radę Młodych Naukowców spotkania informacyjnego na naszym Uniwersytecie, które poświęcone było problematyce mechanizmów finansowania badań naukowych. Następnie natrafiłem na kilka interesujących informacji o jej działaniach i zaciekało mnie to. Gdy Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego ogłosiło nabór na członków kolejnej kadencji, postanowiłem aplikować.

W obecnej kadencji proces rekrutacji składał się z dwóch etapów. Pierwszym było wypełnienie wniosku obejmującego informacje o dotychczasowych osiągnięciach naukowych, a także pomysłach na funkcjonowanie RMN. Z kilkuset osób zaproszono na rozmowę kwalifikacyjną kilkadziesiąt. Z tego grona wyłoniono ostatecznie 18 osób, które Minister powo-

łał do pełnienia funkcji członka Rady.

Co miesiąc RMN spotyka się w Warszawie, gdzie dyskutujemy strategiczne działania. Często w posiedzeniach uczestniczą zaproszeni goście, reprezentujący różne instytucje związane z nauką (MNiSW, NCN itp.). Większość pracy odbywa się jednak drogą elektroniczną. W ten sposób przygotowujemy propozycje konkretnych rozwiązań, które poddawane są pod głosowanie. Oprócz tego przedstawiciele RMN uczestniczą w posiedzeniach wybranych komisji sejmowych oraz innych gremiów, w ramach których poruszane są ważne dla nas problemy.

Jak wiadomo, różnice w sposobie uprawiania nauki i ocenie jej wyników w poszczególnych dziedzinach i dyscyplinach, nie wspominając już o różnicach występujących w ramach obszarów nauki,

 rada młodych
naukowców

organ doradczy
 Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

są olbrzymie. Niezmiernie trudno jest więc wypracować uniwersalne mechanizmy podnoszenia jakości badań. Jestem zdania, iż stworzenie takich narzędzi jest niemal niemożliwe i różnicowanie w tym zakresie jest nie tylko nieuniknione, ale również niezbędne, jeśli chcemy dążyć do stałego rozwoju nauki. Oczywiście, w pełni pożądane jest stymulowanie przez państwo obszarów szczególnie ważnych z punktu widzenia jego celów i szeroko rozumianego dobrobytu społecznego.

Dotychczas zakończyliśmy opiniowanie zmian w trzech, najważniejszych z punktu widzenia uczelni i młodych uczonych, ustawach, tj. ustawie o finansowaniu nauki, o stopniach naukowych i tytułach naukowym oraz w ustawie – Prawo o szkolnictwie wyższym. Wśród najważniejszych propozycji można wskazać postulowaną przez nas zmianę definicji młodego naukowca i oparcie jej na kategorii stażu naukowego, a nie kryterium wieku (jak ma to miejsce obecnie), a także uwzględnienia w tym okresów urlopów macierzyńskich, wychowawczych itd. Chodzi o to, aby na to, czy ktoś zostanie uznany za młodego naukowca, a w konsekwencji będzie miał prawo do ubiegania się o środki na badania naukowe przeznaczone dla tej grupy, nie decydowała metryka urodzenia, ale faktyczny okres pracy naukowej. Proponujemy również kilka drobniejszych poprawek technicznych, które mają w naszej ocenie usprawnić postępowania o nadanie stopnia naukowego doktora i doktora habilitowanego. Nasze uwagi zostały przekazane do Ministra oraz Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Na etapie prac sejmowych będziemy zabiegać o ich uwzględnienie w ostatecznym brzmieniu ustaw.

Podjęliśmy również działania w kierunku usprawnienia funkcjonujących obecnie programów grantowych – Juventus Plus oraz grantów NCN. W ramach tego

ostatniego spotkaliśmy się z Przewodniczącym Rady NCN prof. Michałem Karońskim i przekazaliśmy swoje uwagi dotyczące konkursów ogłaszanych przez tę instytucję. Wśród najważniejszych uwag, które spotkały się z wstępną akceptacją naszego gościa, warto wskazać na stworzenie możliwości odpowiedzi wnioskodawcy, którego wniosek został dopuszczony do drugiego etapu, na opinie ekspertów i recenzentów, oraz obowiązek publikowania krótkich streszczeń projektów w momencie ogłaszania list rankingowych. Profesor Karoński wspominał natomiast o pomysłach uruchomienia konkursu na „krótką mobilność” – krótkie (tydzień – miesiąc) wyjazdy młodych naukowców do innych ośrodków. Rada postulowała również zwiększenie zakresu praw kierownika projektu poprzez stworzenie procedur, w ramach których mógłby bezpośrednio negocjować z NCN zmiany w projekcie, np. zatrudnienie dodatkowych osób, zmiany harmonogramu, wydatkowanie funduszy z budżetu projektu.

W najbliższym czasie planujemy organizację kolejnej edycji seminariów szkoleniowo-dyskusyjnych „Mechanizmy finansowania badań młodych naukowców w Polsce”. Tym razem chcemy większy akcent położyć na praktyczne aspekty przygotowania wniosków w konkursach grantowych. Szczegóły naszej działalności, w tym bieżące informacje o podejmowanych działaniach znaleźć można na stronie internetowej www.rm.n.org.pl. O najważniejszych dla młodych naukowców zmianach i decyzjach będę informował na bieżąco na łamach naszych „Wiadomości Uniwersyteckich”. Zachęcam do ich śledzenia, ponieważ może to w znaczny sposób ułatwić młodym uczonym z naszej Uczelni proces aplikacji o środki na badania. Jednocześnie osoby, które chciałyby zgłosić swoje pomysły lub zastrzeżenia do obecnego systemu, proszę o kontakt.

Adam Szot

SEMINARIUM DLA NAUCZYCIELI J. ROSYJSKIEGO

W dniach 15–16 czerwca 2013 r. w Hotelu Victoria w Lublinie odbyło się Seminarium naukowo-metodyczne dla nauczycieli języka rosyjskiego „Aktualne tendencje w rosyjskim lingworealizacji” (Актуальные тенденции в российском лингвострановедении). Zostało ono zorganizowane ze środków grantu Fundacji „Russkij Mir” (Federacja Rosyjska) przez Centrum Języka i Kultury Rosyjskiej UMCS. Patronat honorowy nad przedsięwzięciem objęli Marszałek Województwa Lubelskiego Krzysztof Hetman oraz Polskie Stowarzyszenie Nauczycieli i Wykładowców Języka Rosyjskiego.

Na uroczystym otwarciu uczestników seminarium powitali: dyrektor Centrum Języka i Kultury Rosyjskiej UMCS dr Swietłana Szaszkowa, dyrektor Instytutu Filologii Słowiańskiej UMCS prof. dr hab. Feliks Czyżewski oraz kierownik Pracowni Glottodydaktyki ▶

Fot. Elwira Michalska

Uroczyste otwarcie Seminarium.
Od lewej: dr H. Rycyk-Sztajdel,
prof. F. Czyżewski, dr S. Szaszkowa

Języków Słowiańskich dr Halina Rycyk-Sztajdel.

W spotkaniu udział wzięło 50 nauczycieli języka rosyjskiego z województw: lubelskiego, podkarpackiego oraz kujawsko-pomorskiego. Seminarium obejmowało cykl szkoleń i warsztatów z zakresu metodyki nauczania języka rosyjskiego jako obcego i rosyjskiego lingworealizowania, prowadzonych przez pracowników naukowych UMCS, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Uniwersytetu Rzeszowskiego, a także Kuratorium Oświaty w Lublinie.

Uczestnicy mieli również możliwość zapoznania się i nabycia nowości metodycznych rosyjskiego rynku wydawniczego. W pierwszym dniu seminarium odbył się kiermasz książek, w którym wzięli udział przedstawiciele Księgarni Rosyjskiej BOOKER.

Nauczyciele zgodnie podkreślają potrzebę i ogromną rolę organizowania takich przedsięwzięć. Seminaria podwyższają ich kwalifikacje, pozwalają również na wymianę opinii i doświadczeń z wieloletniej pracy nauczycielskiej. Wszyscy uczestnicy otrzymali certyfikaty potwierdzające ich udział i pracę podczas trwania seminarium.

Dr Swietłana Szaszkowa
Dyrektor Centrum Języka i Kultury Rosyjskiej UMCS

Uczestnicy seminarium

Fot. Elwira Michańska

STYPENDIUM IM. LEOPOLDA UNGERA

W tym roku po raz pierwszy przyznano Stypendium im. Leopolda Ungera ufundowane przez rodzinę Patrona i ustanowione przez Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Nagroda w formie pieniężnej oraz staży w prestiżowych redakcjach przeznaczona jest dla młodych dziennikarzy i adeptów dziennikarstwa do 35. roku życia, wyróżniających się osiągnięciami dziennikarskimi, np. w mediach studenckich, lokalnych, internetowych.

8 sierpnia 2013 r. odbyło się posiedzenie Kapituły Stypendium, która spośród 31 zgłoszonych wniosków nagrodziła cztery osoby: Olę Bierut – stypendium w wysokości 5 tys. zł na realizację reportażu o Gruzji; Łukasza Goniaka – dwutygodniowym stażem w dzienniku „Le Soir”; Macieja Orłowskiego – miesięcznym stażem w „Gazecie Wyborczej”; Małgorzatę Osowiecką – miesięcznym stażem w tygodniku „Polityka”.

Stypendium im. Leopolda Ungera stało się głosem w dyskusji nad stanem współczesnego dziennikarstwa. Uroczystość wręczenia dyplomów laureatom Stypendium odbyła się 3 września 2013 r. w siedzibie „Gazety Wyborczej” w Warszawie. W spotkaniu oprócz laureatów uczestniczyli m.in.: Monika Unger i Marek Unger – dzieci Patrona, prof. Jerzy Pomianowski, prof. Adam Daniel Rotfeld, Alicja Kapuścińska, Adam Michnik, członkowie Kapituły Stypendium oraz grono przyjaciół Leopolda Ungera.

Pierwszy zabrał głos Jarosław Kurski, który podkreślał związki

L. Ungera z „Gazetą Wyborczą”. Zaznaczył, że Patron Stypendium stał się nieprzemijającym wzorem dziennikarstwa. W podobnym tonie wypowiedział się Adam Michnik, określając Ungera jako fenomen i osobowość w uprawianiu sztuki dziennikarskiej. Marek Unger w liście od Matyldy Unger – żony Patrona podziękował za zaangażowanie w powstanie Stypendium prof. Iwonie Hofman, Jerzemu Kurskiemu oraz członkom Kapituły. Zaznaczył, że ma ono na celu nie stawianie pomnika Patronowi, ale jest to swego rodzaju „odwet” dla młodych adeptów dziennikarstwa, gdyż Unger był zawsze bardzo wymagającym nauczycielem. Zdaniem syna, to ciężka praca i poczucie humoru decydowały o powodzeniu zawodowym jego ojca.

W kolejnej odsłonie spotkania przewodnicząca Kapituły prof. I. Hofman podziękowała wszystkim osobom zaangażowanym w powstanie Stypendium od strony formalnej, a następnie odczytała i wręczyła laureatom listy gratulacyjne od Jego Magnificencji Rektora UMCS prof. Stanisława Michałow-

Fot. Justyna Maguś

Wręczenie dyplomu i listu gratulacyjnego. Od prawej: Olga Bierut, prof. Adam Daniel Rotfeld i prof. Iwona Hofman

skiego. Część oficjalną uroczystości zakończyło krótkie przemówienie Jerzego Pomianowskiego, który wyraził radość z możliwości spotkania wyróżnionych młodych dziennikarzy oraz rodziny Patrona, którego określił jako przyjaciela i nauczyciela. Dyskusje oraz wspomnienia kontynuowano w kulisach.

Celem Stypendium jest chęć docenienia zdolnych i dobrze zapowiadających się dziennikarzy oraz postawienie za wzór życia zawodowego i wartości dziennikarskich przyświecających działalności Leopolda Ungera. W skład Kapituły Stypendium wchodzi: Rodzina Patrona, Rektor UMCS – prof. dr hab. Stanisław Michałowski, Zygmunt Berdychowski, ks. Adam Boniecki, Stefan Bratkowski, prof. dr hab. Iwona Hofman, Jerzy Kuczkiewicz, Jarosław Kurkowski, prof. Jerzy Pomianowski, prof. dr hab. Jacek Purchla, prof. dr hab. Adam Daniel Rotfeld, Janusz Sepioł, Wojciech Sikora, Marian Turski.

Justyna Maguś
Sekretarz Kapituły Stypendium
im. Leopolda Ungera

Fot. Justyna Maguś

Marek Unger

Fot. Justyna Maguś

Od lewej: prof. I. Hofman, M. Unger i Ł. Goniak

NORWESKA SZANSA LUBELSKIEJ ARCHEOLOGII

28 maja 2013 r. podpisane zostało memorandum dotyczące współpracy Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej z prowincją West-Agder z Norwegii. Dokument sygnowali Prorektor UMCS, prof. dr hab. Barbara Hlibowicka-Węglarz oraz Frans-Arne Stylegar, archeolog kierujący Department of Commerce, Transport and Cultural Affairs norweskiej prowincji.

Goście z Kristiansand (stolica prowincji; drugim przedstawicielem był Rune Holbek) zainteresowani są przede wszystkim współpracą z Instytutem Archeologii UMCS, do której namówił ich prof. Igor Khrapunov. Jako kierownik Zakładu Epoki Brązu i Wczesnego Żelaza ma już spore doświadczenie we współpracy z Norwegami, którzy wspierają nasze wykopaliska w Nejzac na Krymie, ale też współfinansują prestiżową konferencję „Inter Ambo Maria”. W jej ostatniej edycji wzięli udział przedstawiciele 12 krajów, a Instytut Archeologii oprócz prof. Khrapunova reprezentował referat dr B. Niezabitowskiej-Wisniewskiej.

Goście najpierw odwiedzili wykopaliska prowadzone przez wyżej wymienioną na późnorzymskim cmentarzysku w Ulowie. Nie przeszkodził im ulewny deszcz i z wielkim zainteresowaniem, z wicińską wytrzymałością i cierpliwością oglądali wykopy, zwiedzali sąsiednie stano-

wiska i zapoznawali się z efektami dziesięcioletnich badań interdyscyplinarnych. Nie skrywali, że właśnie Roztocze wydaje się im najbardziej pożądanym miejscem lokowania wspólnych projektów badawczych, chociażby z racji odkrytych tutaj reliktyw cmentarzysk gockich i śladów związanych z pobytem Herulów.

Póki co, wizyta przybierze efekt w postaci dwóch konkretnych przedsięwzięć. Pierwszym będzie kolejna edycja konferencji „Inter Ambo Maria”, zaplanowanej na 2014 r. i publikacja materiałów pokonferencyjnych. Drugie ma prowadzić do złożenia projektu naukowego z wykorzystaniem Funduszu Norweskiego. Jego tematem będzie dystrybucja „złota starożytności”, czyli wyrobów szklanych na obszarze środkowego i północnoeuropejskiego *Barbaricum*. Podstawowe problemy czekające w tym zakresie na rozwiązanie, ponownie w oparciu o szeroko rozumiane międzynarodowe badania interdyscyplinarne, dotyczą: zbadania mechanizmów, jakie pozwalały na docieranie na Półwysep Skandynawski naczyń szklanych produkowanych we wschodnich prowincjach Cesar-

stwa Rzymskiego (via wschodnia Lubelszczyzna); rozwiązanie kwestii rozpowszechnienia szklanych paciorków z wtopioną złotą folią, oraz unikatowych wzorów paciorków, takich, których produkcja wy-

magiała wysoce wyspecjalizowanych warsztatów. Bez udziału archeologii lubelskiej realizacja takich zadań jest praktycznie niemożliwa. Čwierć wieku wykopalisk w Masłomęczu k. Hrubieszowa i w najbliższej jego okolicy, wieloletnie wykopaliska w rejonie Ulowa, jak też te prowadzone na cmentarzysku gockim w Swaryczowie (badania dr. Sylwestra Sadowskiego) dostarczyły kapitalnej ilości źródeł, bez których działania w ramach tematu projektu mogą być wyłącznie spekulatywne.

Nie bez znaczenia są również międzynarodowe kontakty archeologów z UMCS oraz znakomite zaplecze biblioteczne Instytutu z kluczem wejścia do bazy danych DYABOLA i aktywność w projektach KAFU. To wszystko buduje wartość poważnego partnerstwa naukowego i gwarantuje skuteczność realizacji projektów.

Partnerzy norwescy są również zainteresowani współpracą z muzeami z naszego regionu, liczą na wymianę doświadczeń w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego oraz stażami lubelskich studentów w instytucjach norweskich. Nie wykluczają włączenia w zakres wspólnych działań specjalistów badających dzieje epok starszych niż okres rzymski i wędrówek ludów oraz wczesnego średniowiecza. Zainteresowani są również badaniami nad rekonstrukcją starożytnego środowiska naturalnego lubelskich przyrodników.

Warunki, jakie stawiają, są trywialne: komunikatywność (znajomość języków obcych) i potwierdzone doświadczenie naukowe. Znacząca część pracowników Instytutu Archeologii wypełnia je z łatwością.

Andrzej Kokowski

I. I. Khrapunov, F.-A. Stylegar (red.), *Inter Ambo Maria. Contacts between Scandinavia and the Crimea in the Roman Period*, Kristiansand – Simferopol 2011.

Fot. Archiwum Instytutu Archeologii

WIECZÓR Z POEZJĄ EWY BECHYNE-HENKIEL

6 czerwca 2013 r. w auli CJKP UMCS odbył się wieczór poetycki Ewy Bechyně-Henkiel połączony z promocją jej najnowszego tomu *Pod różą studentką*. Spotkanie zgromadziło sympatyków, kolegów, przyjaciół i rodzinę poetki, ale przede wszystkim fanów twórczości Ewy Bechyně-Henkiel, której późny – ale jakże dojrzały debiut poetycki w 2010 r. (*Pod białą różą*) przysporzył autorce znakomitych recenzji i zasłużonej chwały. Następne trzy lata przyniosły dwa kolejne tomy: *Pod różą herbacianą* (2012) oraz wyżej wymieniony tom (łac. *sub rosa* – „pod różą”, znaczyło: w dyskrecji, w zaufaniu, w tajemnicy).

Ewa Bechyně-Henkiel urodziła się na Kresach, w Łucku w 1936 r. Jest córką Sybiraka, żołnierza Korpusu gen. Andersa. Studia magisterskie z psychologii ukończyła na KUL-u, zaś na UMCS – studia podyplomowe. W życiu zawodowym zajmowała się głównie psychologią rehabilitacyjną osób niepełnosprawnych. W życiu prywatnym była żoną

wybitnego geomorfologa, pracownika naukowego UMCS – prof. dr. hab. Andrzeja Henkiela, zmarłego w 1999 r. Obecnie jest słuchaczką Lubelskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz członkiem Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich. Kocha przyrodę i zwierzęta, szczególnie psy. Istotą jej twórczości dość celnie nazywa Marek Skalski we wstępie do tomu: „Autorka *Róż studentki* głęboko wierzy w misję i siłę oddziaływania poezji (...). Megame-tafora – klucz uniwersalny, gdzie «wszystko jest różą», odsłania poznane już wcześniej pokłady wyobraźni, w których niezmiennie tkwi wrażliwe studium zgłębiania życia (...), by demonstrować nam wciąż radosny witalizm, postawę upojenia życiem, snuć wspomnieniowe refleksje arkadyjskiego mitu kresów i urokliwych miejsc, zdarzeń, ludzi”.

Wieczór poprowadził i na zmianę z autorką wiersze czytał niżej podpisany.

Jacek Brzeziński

Ewa Bechyně-Henkiel i Jacek Brzeziński

Autorka z czytelnikami

TRADYCJA I WARTOŚCI

W dniach 20–23 maja 2013 r. w Baranowie Sandomierskim odbyła się czwarta już ogólnopolska konferencja naukowa „Tradycja i wartości”.

Baranowskie spotkania na temat tradycji są wspólną inicjatywą Zakładu Kultury Polskiej i Zakładu Socjologii Wsi i Miasta. Ich pokłosiem jest seria wydawnicza *Tradycja dla współczesności. Ciągłość i zmiana*, w której dotychczas ukazały się następujące tomy:

- *Tradycja: wartości i przemiany*, red. J. Adamowski, J. Styk, 2009.
- *Tradycja w tekstach kultury*, red. J. Adamowski, J. Styk, 2009.
- *Tradycja w kontekstach społecznych*, red. J. Styk, M. Dziekanowska, 2011.

• *Tradycja w kontekstach kulturowych*, red. J. Adamowski, M. Wójcicka, 2011.

• *Pamięć jako kategoria rzeczywistości społecznej*, red. J. Styk, M. Dziekanowska, 2012.

• *Pamięć jako kategoria rzeczywistości kulturowej*, red. J. Adamowski, M. Wójcicka, 2012.

Celem tegorocznej konferencji było zaprezentowanie aktualnego stanu badań nad istotą i funkcjami wartości w społeczeństwie współczesnym. Tematem przewodnim była refleksja o relacjach między tradycją a wartościami. Autorzy zastanawiali się nad znaczeniem wartości w tradycjach narodowych, regionalnych i lokalnych oraz analizowali wartości w języku, obrzędach i zwyczajach. Inny wątek stanowił zakres sakralizacji

i instytucjonalizacji elementów tradycji. Uwagę poświęcono również przemianom etosów zawodowych i środowiskowych oraz obecności elementów tradycji w rodzinnych systemach wartości.

Konferencja miała charakter inter- i multidyscyplinarny. Do udziału w niej zaproszono: socjologów, kulturoznawców, językoznawców, antropologów, etnologów, folklorystów oraz przedstawicieli innych dyscyplin z obszarów nauk humanistycznych i społecznych. Autorzy z dziesięciu polskich ośrodków naukowych wygłosili w sumie 37 referatów.

Pod koniec 2013 r. ukazą się nakładem Wydawnictwa UMCS dwa kolejne tomy rzeczony serii wydawniczej, w których zostaną zamieszczone teksty referatów wygłoszonych podczas tegorocznej konferencji.

Małgorzata Dziekanowska

(NIE)OBECNOŚĆ KOBIET W PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

20 czerwca 2013 r. na Wydziale Politologii UMCS odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa „(Nie)obecność kobiet w przestrzeni publicznej”, zorganizowana ku pamięci Zofii Hertz. W obradach plenarnych wzięły udział kobiety związane z różnymi sferami życia publicznego Lublina: Iwona Hofman, Henryka Strojnowska, Katarzyna Mieczkowska-Czeriak, Małgorzata Stanowska oraz Joanna Żarnoch-Chudzińska.

Pierwszy panel Sekcji A rozpoczęła mgr Katarzyna Zabratńska (UMCS), która podjęła temat kobiet w przestrzeni publicznej na Ukrainie. O kobietach w Egipcie mówiła Magdalena Zawrotna (UJ). Mgr Joanna Gruszevska oraz mgr Natalia Nadkańska (UJ) przedstawiły kobiety polityków w Bangladeszu. Temat politycznej reprezentacji kobiet kontynuował mgr Jacek Skup (UJ). Mgr Magdalena Michno (UMCS) zaprezentowała niekonwencjonalny wymiar feminizmu, panel zakończyła lic. Eunika Chojcka (UMCS), prezentując biografię Margaret Thatcher.

Drugą część rozpoczęło wystąpienie mgr Malwiny Kusy (URz) nt. kobiet doświadczających przemocy. Mgr Paulina Karbownik (UMK) zaprezentowała katolickie koncepcje ról społecznych kobiet. Lic. Agnieszka Barańska oraz Kamila Zabłocka (UM) wygłosiły referat „Kulturowe uwarunkowania roli kobiety”. Mgr Izabela Leśniak (UMCS) dokonała przeglądu postulowanych ról kobiet w dawnych Niemczech.

Kolejną część Sekcji B rozpoczęła

mgr Sylwia Kijewska (UW), analizując wizerunek kobiet w wybranych kampaniach wyborczych. Wystąpienie mgr Małgorzaty Posyłek (PCz) stanowiło kontynuację poruszonego wcześniej tematu. Mgr Justyna Maguś (UMCS) zwróciła uwagę na role żon polityków w procesie kreacji wizerunku ich mężów. Paula Noga (UMCS) zbadała reklamy polityczne Joanny Muchy, natomiast lic. Przemysław Brzuszczak (UW) zaprezentował temat dotyczący kwot płci na listach wyborczych. Łukasz Jędrzejski (UMCS) przedstawił biografię Hanny Suchockiej.

Drugą część Sekcji B rozpoczęła mgr D. Popielec (UMCS), przybliżając audytorium postaci Ayn Rand. Mgr Danuta Kędziorska (UMW) zaprezentowała sylwetkę Janiny Ochojskiej, zaś Katarzyna Luksa (UŚ) scharakteryzowała biografię Gabrieli Balickiej.

Panel medialny otworzyła mgr Katarzyna Bielska (UMCS), prezentując referat „Media a kulturowy obraz płci”. Mgr Ewa Bulisz (UMCS) podjęła temat wizerunku kobiet we współczesnych poradnikach. Mgr

Anna Szwed (UMCS) analizowała polską prasę narodową i obecne na jej łamach wzorce kobiecości. Mgr Agnieszka Strykowska (UMCS) zaprezentowała zgromadzonym kracje kobiet w tygodniku „Nie-dziennik cotygodniowy”. Mgr M. Pataj (UMCS) dokonała z kolei przeglądu kampanii społecznych skierowanych do kobiet. Mgr M. Nowakowska (UMCS) skupiła się na prezentacji vlogerek w nowych mediach, zaś mgr Ilona Dąbrowska (UMCS) zbadała wybrane blogi modowe.

Drugi panel tej Sekcji rozpoczął dr n. med. Dorota Żołnierczuk-Kieliszek, dr. n. o zdr. Mariola Janiszewska oraz lic. Agnieszka Barańska (UM), podejmując problem samotności kobiet pracujących w ochronie zdrowia. Mgr Ewa Kruk (UWr) podjęła próbę odpowiedzi na pytanie „Czy kobiety w Polsce mogą przemówić?”. Mgr Mateusz Król (UŚ) zaprezentował słuchaczom referat „(trans)Kobiety w przestrzeni publicznej”, z kolei mgr Karina Gaik (KUL) wygłosiła referat podejmujący problematykę kobiet islamie.

Mgr Magdalena Pataj

Fot. Studenckie Koło Dziennikarskie

Uczestniczki obrad plenarnych

FORUM – INNOWACYJNE MATERIAŁY

W dniach 18–19 czerwca 2013 r. na Wydziale Chemii UMCS odbyła się konferencja „Forum – Innowacyjne Materiały”, zorganizowana w ramach realizowanego przez UMCS projektu POIG.02.01.00-06-024/09 „Centrum Nanomateriałów Funkcjonalnych”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach działania 2.1. Rozwój ośrodków o wysokim potencjale badawczym Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka.

Celem Forum było spotkanie naukowców oraz praktyków biznesu, szczególnie z małych i średnich przedsiębiorstw. Stanowiło okazję do zaprezentowania wyników prac naukowych dotyczących opracowy-

wanych innowacyjnych materiałów i nanomateriałów, rokujących przedsiębiorcom dużą wartość dodaną oraz do poznania przez naukowców oczekiwań przedsiębiorców. Zaprezentowano 79 komunikatów z kilku obszarów aktywności środowiska naukowego: nowe materiały, nanomateriały i biomateriały, materiały z obszaru energii, ochrona środowiska, zdrowia, fotonika oraz doświadczenia z komercjalizacji wyników badań naukowych. W Forum uczestniczyło 99 naukowców z UMCS oraz innych ośrodków naukowych oraz 15 przedstawicieli przemysłu. Liczymy, że spotkanie zaowocuje transferem pomysłów i wyników prac naukowych do gospodarki, zdefiniowaniem obszarów współpracy, a także innymi korzyściami, jakie naukowcy i przed-

siębiorcy mogą odnieść ze współpracy, takimi jak wzajemna inspiracja, stymulacja i synergizm działań.

Wspólne działania przedsiębiorców i naukowców będą niezbędne w nowym Programie Operacyjnym Inteligentny Rozwój (następcy Innowacyjnej Gospodarki) oraz rozwojowych programach regionalnych, w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w latach 2014–2020. Planowane jest przeznaczenie bardzo dużej części środków finansowych dla przedsiębiorstw współpracujących z ośrodkami naukowymi przy wdrożeniach nowych materiałów i technologii, prowadzących do unowocześnienia i zwiększania innowacyjności polskiej gospodarki. Przedsiębiorcy i naukowcy już teraz są i będą sobie jeszcze bardziej nawzajem potrzebni.

Dr hab. Andrzej Machocki,
prof. nadzw.

SYMPOZJUM W JODŁOWSKIM KOŚCIELE

Już po raz trzeci w Jodłowej, niewielkiej miejscowości na Pogórzu Ciężkowickim, 18 maja 2013 r. odbyło się sympozjum naukowe. Motywem przewodnim obrad był: „Święty Stanisław ze Szczepanowa – Ojciec Ojczyzny i patron Jodłowej – w historii, kulturze i języku Słowian”.

Organizatorami spotkania tradycyjnie już byli: Parafia Jodłowa, Urząd Gminy Jodłowa oraz Gminne Centrum Kultury i Czytelnictwa w Jodłowej. Po raz drugi patronat naukowy nad sympozjum objął Instytut Filologii Słowiańskiej UMCS, reprezentowany przez dr. Leszka Mikruta z Pracowni Glottodydaktyki Języków Słowiańskich, który odczytał adres przekazany organizatorom przez dyrektora IFS prof. Feliksa Czyżewskiego. Niekonwencjonalnym miejscem obrad znów stał się zabytkowy modrzewiowy kościół pw. Św. Stanisława BM z końca lat 70. XVII w. Ta zabytkowa świątynia

Fot. Archiwum Leszka Mikruta

jest jedynym w kraju Sanktuarium Dzieciątka Jezus.

Obradom przewodniczył proboszcz Parafii Jodłowa ks. mgr lic. Zenon Tomasiak. Wprowadzenia tematycznego dokonał dr Marek Florek z Instytutu Archeologii UMCS, omawiając przedchrześcijańskie miejsca kultu na Pogórzu Rzeszowskim, zaś poprzez postać św. Stanisława Biskupa i Męczennika spojrzął na Jodłową oraz niewielką austriacką miejscowość Osiach – ks. dr Julian Kapłon. Dr Leszek Mikrut dokonał oglądu wybranych utworów piśmiennictwa polskiego, koncentrując się na gloryfikacyjnych odzwierciedleniach postaci tego patrona Polski, ale także i na jego negatywnych obrazach utrwalonych na kartach pol-

skich utworów literackich i historyograficznych. Z kolei ks. dr Piotr Drewniak omówił kult św. Stanisława BM w parafiach Diecezji Tarnowskiej. Podsumowania dokonał proboszcz ze Szczepanowa ks. mgr Władysław Pasiut, prezentując kult świętego Stanisława w XXI w. w miejscu jego urodzenia.

Organizatorzy zadbał o bogatą oprawę artystyczną. Obrady uświetnił koncert Chóru Sanktuarijnego w Jodłowej pod dyktando mgr. Waldemara Sztograna oraz koncert „Pieśni o Ojczyźnie” w wykonaniu zespołu „Kumoterki i Kumotrzy” z Tarnowa. Uczniowie z Jodłowej przygotowali inscenizację fragmentów sztuki ks. Pawła Wierzchowskiego *Święty Stanisław Szczepanowski, dramat historyczny z XI wieku* w reżyserii mgr Beaty Ogu i mgr Barbary Gil.

Najbliższe spotkanie odbędzie się w maju 2014 r. i poświęcone będzie 100. rocznicy odsłonięcia jodłowskiego pomnika Konstytucji 3 Maja. Organizatorzy przewidują także zbiorowe wydanie drukiem materiałów pokonferencyjnych z poprzednich lat.

Dr Leszek Mikrut

MEDIA MNIEJSZOŚCI, MNIEJSZOŚCI W MEDIACH

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej był współorganizatorem III międzynarodowej konferencji naukowej z cyklu „Mniejszości narodowe i etniczne na tle europejskim”, która odbyła się w dniach 11–13 czerwca 2013 r. w Lublinie.

Honorowym patronatem konferencję objęła Marszałek Sejmu RP Ewa Kopacz. W gronie organizatorów poza UMCS znalazło się Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, Komisja Wspólna Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, Polskie Towarzystwo Komunikacji Społecznej, Towarzystwo Ukraińskie, Lubelski Urząd Wojewódzki, Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego i Urząd Miasta Lublin. Komitet organizacyjny tworzyli: prof. dr hab. Grzegorz Janusz, Dziekan Wydziału Politologii UMCS, prof. dr hab. Iwona Hofman, Prodziekan ds. Studenckich Wydziału Politologii UMCS, dr Grzegorz Kuprianowicz, Prezes Towarzystwa Ukraińskiego, adiunkt w Zakładzie Historii Najnowszej UMCS, dr Ewa Godlewska, adiunkt w Zakładzie Praw Człowieka UMCS oraz dr Małgorzata Adamik-Szysiak, adiunkt w Zakładzie Dziennikarstwa UMCS.

Wzorem lat ubiegłych w konferencji udział wzięli nie tylko liczni badacze zajmujący się problematyką mniejszościową, reprezentujący różne dyscypliny naukowe, ale także praktycy – przedstawiciele mniejszości narodowych i etnicznych, politycy zajmujący się tą tematyką oraz urzędnicy państwowi realizujący politykę państwa wobec mniejszości.

Tegoroczna konferencja, zatytułowana „Media mniejszości, mniejszości w mediach”, poświęcona była problematyce medialnej. Jej celem była wszechstronna analiza sytuacji mediów mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce na tle europejskim, a także refleksja nad obecnością problematyki mniejszościowej w mediach „większościowych” oraz obrazem mniejszości w tych mediach. W trakcie spotkania, zgodnie z tradycją lat poprzednich, odbyło posiedzenie Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych, podczas którego omówiono możliwości, jakie stwarza dla programów mniejszości narodowych i etnicznych cyfryzacja telewizji publicznej.

Pierwszego dnia obrady toczyły się w Lubelskim Urzędzie Wojewódzkim, drugiego i trzeciego – na Wydziale Politologii UMCS. Część inauguracyjną konferencję,

podczas której głos zabrali przedstawiciele instytucji państwowych i samorządowych, poprowadzili: prof. Grzegorz Janusz, prof. Iwona Hofman oraz dr Grzegorz Kuprianowicz. Tego dnia obrady koncentrowały się na problematyce funkcjonowania mediów mniejszości w Polsce. Zostały podzielone na dwa panele plenarne. Co ciekawe, popołudniowe obrady przybrały postać formuły okrągłego stołu, do którego zaproszono reprezentantów mediów mniejszości w Polsce. Panel poprowadzili prof. Iwona Hofman oraz Jarosław Firlej (KRRiT), uczestnikami byli: red. Anna Akbik Sulimowicz (karaïmskie czasopismo „Awazymyz”), red. Aleksandra Popow (program TV „Rosyjski Ekspres”), red. Andrzej Romańczuk (Radio Białystok SA., „Rosyjski Głos”), red. Jarosław Przystasz (ukraińskie czasopismo „Nasze Słowo”), red. Jerzy Kalina (Biełsat TV), red. Jerzy Leszczyński oraz red. Radosław Dąbrowski (Radio Racyja), a także red. dr Rudolf Urban (Zespół Producentki Pro Futura Sp. z o.o. – wydawca

Uroczyste otwarcie konferencji

Uroczyste otwarcie konferencji – przedstawiciele komitetu organizacyjnego

niemieckojęzycznych programów radiowych i telewizyjnych). Spokojnie to wywołało szczególne zainteresowanie słuchaczy, a w konsekwencji burzliwą dyskusję nt. działalności mediów mniejszości na polskim rynku medialnym, w tym problemów (zwłaszcza finansowych), z jakimi nieustannie zmagają się ich twórcy.

Obrady drugiego dnia konferencji odbywały się w ramach czterech sesji problemowych. Referenci i dyskutanci w pierwszej z nich podkreślali znaczenie mediów mniejszości narodowych w Polsce. Na tematyce uwarunkowań problematyki mniejszościowej w dyskursie publicznym koncentrowali się uczestnicy drugiej sesji problemowej. Trzecią sesję problemową zatytułowano „Obraz mniejszości narodowych i etnicznych w polskich mediach”, natomiast ostatnia sesja poświęcona została ukazaniu funkcjonowania i znaczenia mediów mniejszości narodowych w Europie.

Trzeci dzień konferencji zorganizowany został przez studentów i doktorantów Wydziału Politologii UMCS. Wśród najistotniejszych wydarzeń wymienić należy sesję posterową, a także tematyczną dyskusję prowadzoną przez doktorantów w formie okrągłego stołu. Na zakończenie spotkania uczestnicy zwiedzili Lublin.

Podczas konferencji poruszono kwestie związane zarówno z kondycją mediów mniejszości, jak i obrazem oraz działalnością mniejszości w mediach „większościowych”. Zwieńczeniem każdego panelu była dyskusja, w której prelegenci mogli doprecyzować sformułowane tezy, a słuchacze odnieść się do nich. Relatywnie szeroka tematyka poszczególnych paneli korespondowała z tematem konferencji, odzwierciedlając wieloaspektowość omawianej problematyki. Organizatorzy publikację zaprezentowanych referatów oraz kontynuację spotkań z cyklu „Mniejszości narodowe i etniczne w Polsce na tle europejskim”.

Dr Małgorzata Adamik-Szysia

PIERWSZY HONOROWY PROFESOR UMCS – DOKTOREM „HONORIS CAUSA”

8 lipca 2013 r. archeologiczna Europa cieszyła się z faktu nadania przez Uniwersytet im. Christiana Albrechta w Kilonii najwyższej akademickiej godności honorowej – doktora *honoris causa* – prof. Jørgenowi Ilkjærowi, wybitnemu duńskiemu badaczowi bagiennych stanowisk ofiarnych, pierwszemu honorowemu profesorowi Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Na uroczystość, która odbyła się w Zamku Gottorf w Szlezewiku (siedziba Muzeum Krajowego Szlezewiku-Holsztyna i jednego z najważniejszych ośrodków naukowych badań archeologicznych w Europie), Jego Magnificencja Rektor UMCS prof. Stanisław Michałowski wystosował list gratulacyjny następującej treści:

*„Prof. dr Jørgen Ilkjær
Pierwszy Honorowy Profesor UMCS
Amicis Universitatis UMCS*

Wielce Szanowny Panie Profesorze, społeczność akademicka Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie z ogromną radością przyjęła informację, że Christian-Albrecht-Universität w Kilonii (zu Kiel) nadał Panu Profesorowi najzaszczytniejszy z tytułów akademickich – doktor honoris causa.

Na tę okoliczność spieszę z gratulacjami i życzeniami wszystkiego najlepszego, a nasze serca przepełnia duma, że zaszczyt ten spotkał naszego Pierwszego Honorowego Profesora.

Kłaniając się nisko nowemu doktorowi honorowemu Uniwersytetu w Kilonii, dziękujemy za wszystko, co Pan Profesor uczynił dla naszej Uczelni, dla lubelskiej i polskiej archeologii.

At multos annos!”

W trakcie uroczystości promotor (prof. dr hab. Claus von Carnap-Bornheim) szeroko odwoływał się do lubelskiej karty działalności profesora Ilkjæra, przypominając o zaszczycie bycia pierwszym profesorem honorowym UMCS. Fotografie z lubelskiej uroczystości prezentowano w tle całego spektaklu nominacji.

Prof. dr Jørgen Ilkjær jest dyrektorem „Illerup Projekt” z siedzibą w Moesgård (Dania), specjalistą w zakresie okresu rzymskiego w Skandynawii, znawcą militariów z okresu rzymskiego i problematyki stanowisk bagiennych. Spod jego ręki wyszło m.in. 14 części opracowania (niektóre w kilku tomach) dzieła *Illerup Ådal*. Jego książkę *Illerup Ådal – et arkæologisk tryllespejl* (Moesgård 2000) wydano już pięciu językach¹.

Dyplom profesora honorowego UMCS odebrał w roku 2003, potem został laureatem medalu *Amicis Universitatis Mariae Curie Skłodowska* i jako pierwszy – Nagrody Honorowej „Srebrny Laur Masłomęcki” (2004). Przewodniczył też Honorowemu Komitetowi Obchodów Jubileuszu Ćwierćwiecza Archeologii w Masłomęczu. Jest też współinicjatorem i współwydawcą realizowanej w Lublinie serii „Monumenta Studia Gothica”.

Lublin i Lubelszczyznę uważa za swój drugi archeologiczny dom, a tutejsze odkrycia za kluczowe dla poznania wielu aspektów dziejów starożytnej Europy.

Społeczność lubelskich archeologów z radością przyłączyła się do życzeń skierowanych przez Jego Magnificencję.

Andrzej Kokowski

¹ Polskie wydanie w tłumaczeniu A. Kokowskiego – J. Ilkjær, *Illerup Ådal*. Czarodziejskie zwierciadło archeologii, Wydawnictwo TRIO, Warszawa 2007

FASCYNUJĄCY ŚWIAT ROŚLIN

18 maja 2013 r. był dniem wyjątkowym dla wszystkich botaników i osób związanych z roślinami. Już po raz drugi odbyła się międzynarodowa akcja „Fascynujący Świat Roślin” lub w skrócie „Dzień Roślin”, pod auspicjami Europejskiej Organizacji Nauk o Roślinach (EPSO – *European Plant Science Organization*). W tym roku polskim Koordynatorem Narodowym była prof. Małgorzata Garnczarska z Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, a Koordynatorem EPSO – Trine Hvoslef-Eide z Norwegii. Do udziału zaproszono wszystkich zainteresowanych roślinami, od uczniów po firmy ogrodnicze, oraz wszystkich, którzy sądzą, że ich pomysły mogą stanowić wartościowy wkład w tę botaniczną inicjatywę. Wiele instytucji naukowych prowadzących badania roślin, uczelnie, ogrody botaniczne i muzea, a także rolnicy, leśnicy czy firmy producenckie, otworzyło w trakcie dnia „Fascynującego Świata Roślin” 2013 swe podwoje dla publiczności i przedstawiło szeroki wachlarz działań związanych z roślinami. Podobnie jak w ubiegłym roku, zaproszono media, naukowców, rolników, polityków i przedstawicieli przemysłu, by wspólnie dyskutować o badaniach naukowych prowadzonych na najwyższym poziomie, pokazywać wyniki przełomowych doświadczeń biologii roślin, a także odkryć, jaki niewyczerpany dotychczas potencjał aplikacyjny drzemie w naukach botanicznych. Dzień „Fascynującego Świata Roślin” został wsparty działaniami w przestrzeni publicznej, w teatrach, kafejkach, parkach czy na centralnych placach miast. Były one zaplanowane w taki sposób, by stanowić bodziec

dla każdego do zastanowienia się nad roślinami.

W 2013 r. aż 20% działań w ramach Dnia Roślin było przeprowadzonych w Polsce. Jest to bardzo dobry wynik, świadczący o bardzo entuzjastycznym zaangażowaniu polskich botaników. Wystarczy wspomnieć, że na świecie w „Fascination of Plants Day” wzięły udział 54 kraje. Celem akcji jest przedstawienie nie tylko pracy ludzi, dla których pasją są rośliny, ale także przekazanie przesłania, że wiedza o roślinach jest niezbędna we współczesnym świecie. Ma ona nieoszacowane znaczenie dla rozwoju rolnictwa, ekologicznego wytwarzania żywności, a także ogrodnictwa i leśnictwa. Znajomość świata roślin ma niemniejsze znaczenie w produkcji różnorodnych produktów pochodzenia roślinnego niż papier, drewno, tkaniny, odczynniki chemiczne, energia czy farmaceu-

tyki. Bardzo ważnym przesłaniem jest również wskazanie znaczenia roślin dla zachowania naturalnych walorów środowiska.

Chociaż, podobnie jak w ubiegłym roku, 18 maja nadal pozostał kulminacyjnym dniem akcji „Fascynujący Świat Roślin”, główne wydarzenia na Wydziale Biologii i Biotechnologii UMCS odbywały się 17 maja. W uroczystym otwarciu akcji wzięli udział Rektor UMCS prof. Stanisław Michałowski, Dziekan i Prodzienkani Wydziału: prof. Kazimierz Trębacz, dr hab. Magdalena Staszczak i dr hab. Adam Choma oraz uczniowie lubelskich liceów. Najliczniej reprezentowane było V LO. Z żalem odprawiono około dziesięć kilkudziesięcioosobowych grup, ze względu na ograniczone miejscem możliwości badań udostępnianych dla szerszej publiczności przez botaników Wy-

Fot. Archiwum Organizatorów

działu. Jednocześnie radość budzi tak duże zainteresowanie naukami botanicznymi.

Po zaproszeniu uczniów – potencjalnych studentów – przez Rektora UMCS do poznawania wiedzy o roślinach i podkreśleniu, że bez stu-

Fot. Archiwum Organizatorów

dentów nie ma uczelni wyższych, akcja na Wydziale rozpoczęła się od wykładu „Rekordowe rośliny”. Wygłosiła go dr Agnieszka Hanaka, adiunkt w Zakładzie Fizjologii Roślin. Wykład był wspaniale ilustrowany wszystkimi możliwymi przykładami naj- w świecie roślin, łącznie z najdroższymi gatunkami wykorzystywanymi w kuchni. Po podzieleniu uczestników na mniejsze grupy laboratoryjne odbyły się warsztaty w poszczególnych Zakładach Wydziału, których pracownicy prowadzą badania z roślinami w roli głównej.

W ramach zajęć laboratoryjnych można było poznać rośliny, które smakują, pachną i leczą, a także podziwiać dyskretny urok glonów (zajęcia prowadziły: dr Anna Cwener i dr Małgorzata Wrzesień z Zakładu Geobotaniki oraz dr Hanna Wójciak i mgr Magdalena Pluta z Zakładu Botaniki i Mykologii). Możliwa była wędrówka z roślinami, które okazały się wytrwałymi podróżnikami (prowadząca: mgr Justyna Tracz z Zakładu Geobotaniki), a także dotrzeć do środka roślinnego zarodka lub przeżyć przygodę z pyłkami (prowadzące: mgr Kinga Lewtak, mgr Agata Leszczuk, mgr Anna Kasprzyk i prof. Ewa Szczuka z Zakładu Anatomii i Cytologii Roślin). Uzyskanie odpowiedzi na tytułowe pytanie „Pyłek czy ziarno?” stało się po takich

zajęciach laboratoryjnych już tylko czystą formalnością.

Akcję na Wydziale Biologii i Biotechnologii UMCS przygotowano wspólnie z Oddziałem Lubelskim Polskiego Towarzystwa Botanicznego, ze względu na to, że większość osób zaangażowanych w obchody jest członkami tej największej polskiej organizacji skupiającej nie tylko polskich botaników. Do akcji na UMCS przyłączyły się także dwie ważne organizacje na Lubelszczyźnie: bardzo liczna Liga Ochrony Przyrody oraz prężnie działające Zamojskie Towarzystwo Przyrodnicze.

W ramach akcji zorganizowanej przez Zarząd Okręgu Ligi Ochrony Przyrody w Lublinie, Prezes Anna Mikołajko-Rozwałka zaprosiła członków tej organizacji (nauczycieli lubelskich szkół i nie tylko) na XXVIII sesję edukacyjną w terenie „Spotkania przy pomnikach przyrody”. Obok podziwiania obiektów botanicznych w okolicach Ryk, wspomniano historyczne fakty przy Pomniku Powstańców Styczniowych w Żyrzynie, odwiedziono wystawę samolotów bojowych w Dęblinie z takimi eksponatami jak schody do helikoptera, którym przemieszczał się Jan Paweł II podczas pielgrzymek w Polsce, a także fortyfikacje carskie, które są pozostałością po dawnym forcie obronnym. Prawdziwą ucztą dla botaników, nauczycieli, przyrodników – członków LOP była wizyta u Małgorzaty i Artura Majów, współwłaścicieli szkółki drzew i krzewów ozdobnych „Daglezja” w Rykach, a później w prowadzonym przez nich „Mini Arboretum Daglezja”. Przy wspaniałej majowej pogodzie ponad hektarowy ogród z licznymi gatunkami roślin był miejscem relaksu dla uczestników spotkania. Ponad 2000 gatunków i odmian drzew i krzewów roślin nagozalążkowych cieszyło oko różnorodnością i wyglądem. W każdym zakątku można było podziwiać wyjątkowo piękną i zadbaną roślinność. Atmosfera spotkania skłoniła autorkę niniejszego artykułu do wygłoszenia prelekcji, w której zawarte zostały

informacje na temat „Fascination of Plants Day”, a uroda otaczających drzew zainspirowała do podkreślenia wagi i wykorzystania badań tych roślin w życiu człowieka. Bogaty i dopracowany w najdrobniejszych szczegółach program wyjazdu terenowego obejmował również spotkanie z mgr Grażyną Maziarek, Zastępcą Burmistrza Dęblina, Radnym Miasta Dęblin Krzysztofem Karbowskiem oraz uczniami i nauczycielami miejscowego Liceum Ogólnokształcącego im. 15 Pułku Piechoty „Wilków”, w ciekawie zmodernizowanej pracowni biologicznej w Centrum Promocji Zdrowia i Ekoetyki. W LO im. 15 P. P. „Wilków” w Dęblinie naszą grupę przyjął Dyrektor mgr Roman Dariusz Bytniewski oraz nauczyciele biologii – mgr Anna Lipnicka i mgr Jolanta Rykała, która z uczniami przeprowadziła multimedialną lekcję. Po tym specjalnym programie zaprezentowanym z wykorzystaniem nowoczesnych środków nauczania obiecano udział w akcjach propagujących działalność Wydziału Biologii i Biotechnologii UMCS.

Interesującą inicjatywą w ramach akcji „Fascynujący Świat Roślin” wykazali się członkowie Zamojskiego Towarzystwa Przyrodniczego (ZTP). Razem ze współorganizatorem – Stowarzyszeniem „Projekt-Europa” (<http://projekteuropa.pl>) zrealizowali bogaty program w dniu 18 maja, na który złożyły się wykłady dr Anny Cwener (Wydział Biologii i Biotechnologii), mgr. Piotra Chmielewskiego oraz mgr. Wacława Michalczyka z ZTP. Dotyczyły one ochrony muraw kserotermicznych w Polsce, ochrony roślin i odkryć botanicznych na Zamojszczyźnie, a jeden z nich pozwolił na poznanie odpowiedzi na pytanie: czy wszystko, co zielone to trawa? Wartościową częścią obchodów były pokazy i wykłady do wykorzystania w praktyce, np. pokaz artystycznego wyrobu kwiatów pt. „Zatrzymać urok wiosny”, zaprezentowany przez mgr Sylwię Zgorzałek i mgr Joannę Kusek ze Studenckiego Koła Naukowego Biologów UMCS. W praktyce można ►

wykorzystać także wiadomości z wykładu nt. leków z polnej apteki, wygłoszonego przez mgr Monikę Budzyńską z Lubelskiego Towarzystwa Ornitologicznego. Zaprojektowanie terenów zielonych, ogrodów czy parków ułatwiły słuchaczom wykłady: „Projektowanie terenów zielonych” – mgr inż. arch. Ewa Furlepa; „Jak zaplanować ogród” oraz „Historia i aktualne założenia Parku Miejskiego w Zamościu” – mgr inż. arch. kraj. Katarzyna Fornal i mgr inż. arch. kraj. Szymon Urbańczyk z Biura Architektoniczno-Krajobrazowego Landsart.

Program „Dnia Roślin” w Zamościu zakończył się pokazem filmu znanego przyrodnika Davida Attenborough, zatytułowanego „Prywatne życie roślin”. Dodatkową atrakcją były m.in. nagrody książkowe, a między wykładami i pokazami zapraszano uczestników na przerwy ziołowo-herbaciane.

Bogaty, kilkudniowy program obchodów „Dnia Roślin” był realizowany także w Ogrodzie Botanicznym UMCS w Lublinie. Uczestnikami były zarówno kilkudziesięciosobowe grupy zorganizowane, jak i rodziny z dziećmi oraz osoby indywidualne. Po wykładach i pokazach przygotowanych przez pracowników Ogrodu uczestnicy mogli bezpłatnie podziwiać kolekcje roślin.

Szacuję, że w akcji przeprowadzonej na terenie Lubelszczyzny wzięło udział ponad 500 osób (szacunek oparto na liczbie rozdanych znaczków przygotowanych na święto roślin), w tym na Wydziale Biologii i Biotechnologii lub z udziałem pracowników Wydziału – prawie 200. Mam nadzieję, że akcja „Fascynujący Świat Roślin” na stałe zagości w programie majowych propozycji dla uczniów szkół licealnych i nie tylko. *European Plant Science Organization* następną akcję zaplanowała na rok 2015. Zapraszamy do udziału.

Ewa Szczuka
Koordynator akcji
„Fascynujący Świat Roślin”
na Lubelszczyźnie

40-LECIE WYPRAWY SKNG UMCS NA BLISKI WSCHÓD

7 lipca 2013 r. z inicjatywy mgr. Mariana Majczyny, byłego Prezesa Studenckiego Koła Naukowego Geografów (1969–1973) na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS odbyło się okolicznościowe Seminarium Studenckiego Koła Naukowego Geografów (SKNG) UMCS. Wzięły w nim udział władze dziekańskie – dr Jolanta Rodzoś i dr hab. Sławomir Terpiłowski, prof. nadzw., opiekun SKNG dr Andrzej Gluza, dr hab. Marek Nowosad, dr Janusz Rodzik, czterech uczestników wyprawy na Bliski Wschód – Andrzej Wyszkowski, Władysław Kondel, Marian Majczyna i Tomasz Radzikowski, członkowie Koła i studenci geografii oraz gość specjalny – emerytowany profesor UMCS Józef Wojtanowicz. Doktora Jerzego Butryma, nieżyjącego już opiekuna naukowego wyprawy, reprezentowała Jego córka Rita Nikiel.

Przyczynkiem do zorganizowania Seminarium była 40. rocznica I Studenckiej Wyprawy Naukowej z Lublina na Bliski Wschód. W latach 70. XX w. międzynarodowe wyprawy studenckie były rzadkość

cią, a wyprawa SKNG była pierwszą z Lublina i jedną z pierwszych w Polsce.

Uczestników oraz obszerną, ilustrowaną przezroczami relację z przygotowań i przebiegu wyprawy przedstawił jej kierownik dr Andrzej Wyszkowski. W programie spotkania znalazło się też wystąpienie studenta Grzegorza Siwka, Prezesa SKNG nt. form działalności Koła, zwłaszcza aktywności międzynarodowej na forum World Youth Parliament for Water. SKNG przygotowało również dokumentację fotograficzną z późniejszych wypraw. Uczestnicy Seminarium zwiedzili ponadto nowy budynek Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej – sale dydaktyczne i nowoczesne laboratoria, doskonale wyposażone dzięki dotacjom UE, w ramach Narodowej Strategii Spójności – Rozwój Polski Wschodniej.

Z inicjatywy uczestników wyprawy część spotkania była poświęcona pamięci ich nauczyciela prof. dr. hab. Adama Malickiego, patrona SKNG. Sylwetkę i życiorys naukowy Profesora przybliżył zebrany prof. Józef Wojtanowicz.

Tę część zakończyło uroczyste zasadzenie dębu „Adam” przed gmachem Wydziału przez prodziekanów dr Jolantę Rodzoś i dr. hab. Sławomira Terpiłowskiego, prof. nadzw. oraz prezesów SKNG – mgr Mariana Majczyń (1973) i Grzegorza Siwka. Po zakończeniu Seminarium uczestnicy pierwszej wyprawy wraz z rodzinami udali się na cmentarz przy ul. Lipowej, gdzie złożyli kwiaty i zapalili znicze na grobach swych nauczycieli, profesorów Adama Malickiego i Anieli Chałubińskiej oraz dr. Jerzego Butryma.

Fot. Andrzej Gluza

Grzegorz Siwek Prof. Józef Wojtanowicz wspomina prof. Adama Malickiego

WYPRAWA NAUKOWA SKNG W LUBLINIE NA BLISKI WSCHÓD 5 CZERWCA – 3 SIERPNIA 1973

Pomysł zorganizowania wyprawy, której trasa początkowo miała prowadzić do Afganistanu, powstał jesienią 1971 r. Miało w niej wziąć udział 10 uczestników, w tym pięciu studentów, opiekun naukowy, lekarz, dziennikarz i dwóch kierowców. Projekt spotkał się z żywym zainteresowaniem ówczesnego Kuratora SKNG prof. dr. hab. Adama Malickiego. Pod jego kierunkiem program naukowy i trasę wyprawy przygotowali studenci Andrzej Wyszkowski i Marian Majczyń. Zakładaliśmy, że środkiem transportu będą dwa samochody Żuk z FSC w Lublinie i jedna ciężarówka Star z FSC Starachowice. Po szczegółowym rozpracowaniu trasy wyprawy złożyliśmy wizytę Rektorowi UMCS prof. dr. hab. Wiesławowi Skrzydle, przedstawiając całą zebraną dokumentację i prosząc o pomoc w uzyskaniu samochodów. Fabryka w Starachowicach odmówiła pomocy, natomiast dyrektor FSC mgr Gustaw Krupa, prócz dwóch samochodów z kierowcami, obiecał nam również środki na pokrycie

kosztów paliwa i udziału kierowców w wyprawie. W sytuacji, gdy brak Stara uniemożliwił nam dotarcie do Afganistanu, postanowiliśmy, że w to miejsce, w drodze powrotnej z Azji, „zaliczymy” dodatkowo kawałek Europy. Całkowity koszt wyprawy, który oszacowaliśmy na blisko 350 tys. zł, znacznie przekraczał możliwości studenckiej kieszeni. W tej sytuacji postanowiliśmy zwrócić się o pomoc do władarzy Lublina. Dzięki wsparciu prof. Adama Malickiego i rektora prof. Wiesława Skrzydły, przewodniczący MRN mgr Stanisław Bora przyjął honorowy patronat nad wyprawą i wraz z deklaracją pomocy, dorzucił z kasy miasta do wyprawy 50 tys. zł. Obiecał również pomoc ze strony lubelskich zakładów pracy podlegających magistratowi. Koordynację działań w tym zakresie prowadził zastępca przewodniczącego MRN mgr Zbigniew Oleszczyński. Znaczącą pomoc uzyskaliśmy z RSW Prasa-Książka-Ruch, która w całości pokryła koszty uczestnictwa Leszka Mazurka – dziennikarza „Kuriera Lubelskiego”. W sumie

wyprawę wspomogło finansowo lub rzeczowo około 50 różnych instytucji, głównie z województwa lubelskiego. Warto jednak dodać, że pomogły nam także firmy z tak odległych miejscowości, jak spółdzielnie rybne z Dziwnowa i Świnoujścia czy też OZOS z Olsztyna.

Problemy finansowe, choć poważne, nie były jedyną przyczyną bólu głowy organizatorów wyprawy. Do jej realizacji konieczne było ►

Fot. Andrzej Gluza

Prodziekan dr Jolanta Rodzoś, mgr Marian Majczyń i Grzegorz Siwek sadzą dąb „Adam”

Fot. Andrzej Głucha

Andrzej Wyszkowski wspomina wyprawę SKNG z 1973 r.

uzyskanie dewiz. Na początku lutego złożyliśmy wnioski o ich przydział – dla studentów w „Almatyrze”, a dla pozostałych uczestników wyprawy w „Orbisie”. Na początku marca dowiedzieliśmy się, że wnioski złożone w „Orbisie” zostały rozpatrzone negatywnie. Ponieważ żadne prośby i interwencje w Lublinie nie dały pożądanego rezultatu, za pośrednictwem rektora zwróciliśmy się o pomoc do Ministerstwa Finansów. W oczekiwaniu na odpowiedź poddaliśmy się szczepieniom ochronnym przeciwko ospie i cholerze. W tym czasie pojawił się nowy problem. Z powodu przyszycy granice krajów demokracji ludowej były zamknięte i, co gorsze, wcale nie zanosilo się na to, że wkrótce zostaną otwarte. W ten sposób odcięta została jedyna (przez Bułgarię) możliwa dla nas droga do Turcji. Interweniowaliśmy w Wydziale Chorób Zakaźnych Ministerstwa Rolnictwa w Warszawie. Rozmowa z naczelnikiem Wydziału nie była łatwa, jednak zrozumiał on nasze argumenty i obiecał pozytywną decyzję w dniu następnym. Decyzja i owszem była, tyle że negatywna. Sprawę tę zostawiliśmy samą sobie, licząc na to, że jakoś się wyjaśni. Tak też się później stało – granica bułgarska została otwarta w maju. Tymczasem pod koniec kwietnia z Warszawy nadeszła odpowiedź z informacją,

że w drodze wyjątku Ministerstwo Finansów wyraża zgodę na dokonanie przez nas zakupu 2500\$ USA.

W pierwszej połowie maja 1973 r. cały zasadniczy sprzęt i prowiant mieliśmy już skompletowany. 15 maja odebraliśmy paszporty i już następnego dnia w Warszawie rozpoczęliśmy trwający ponad tydzień proces ich wizowania. Po załatwieniu spraw paszportowych okazało się, że odebranie dewiz z banku wcale nie jest proste. Nie obyło się zatem bez dwóch kolejnych wizyt w NBP i Ministerstwie Finansów w Warszawie. Ostatecznie dewizy znalazły się w metalowej kasce wyprawy dopiero 4 czerwca. Jeszcze tego samego dnia rozpoczęliśmy pakowanie samochodu ciężarowego. Okazało się wówczas, że ciężar naszego bagażu o blisko tonę przekraczał możliwości Żuka. Zaryzykowaliśmy przejazd przeciążonym samochodem do Stambułu, gdzie nadwyżkę prowiantu zamierzaliśmy zostawić w polskim konsulacie, a później zabrać ją w drodze powrotnej z Azji. W rzeczywistości przechował nam ją Leszek Ryży – sołtys Polonezköyü, polskiej wsi pod Stambułem. Następnego dnia rano większość pojemników z prowiantem i sprzętem została opieczetowana i warunkowo odprawiona w Urzędzie Celnym. O godz. 12.00 odbyło się uroczyste pożegnanie grupy w MRN, a około godz. 17.00

wyruszyliśmy na pierwszy etap do Przemyśla.

Wyprawa trwała od 5 czerwca do 3 sierpnia 1973 r. Uczestniczyło w niej pięciu studentów: Andrzej Wyszkowski (kierownik wyprawy), Władysław Gurdak, Władysław Kondel, Marian Majczyna i Tomasz Radzikowski, opiekun naukowy – dr Jerzy Butrym, lekarz – Tomasz Wojciechowski, dziennikarz – Leszek Mazurek oraz dwaj kierowcy: Stefan Opaliński i Seweryn Sokół. Trasa prowadziła przez Ukrainę, Rumunię, Bułgarię, Turcję, Syrię, Liban, Irak, Iran, Turcję i dalej przez Grecję, Bułgarię, Jugosławię, Włochy, San Marino, Austrię i Czechosłowację do Polski. W ciągu dwóch miesięcy przejechaliśmy blisko 20 tys. km. Prowadziliśmy badania i obserwacje procesów pustynnych na Pustyni Syryjskiej, zjawisk wulkanicznych w Kapadocji i kalderze wulkanu Nemrut w Turcji, zjawisk krasowych w Pamukkale w Turcji i na Wyżynie Kras w byłej Jugosławii, form polodowcowych w Dolomitach i na lodowcu Pasterze w Wysokich Taurach. Efektem zrealizowanego projektu były tysiące slajdów i zdjęć oraz bardzo liczne okazy geologiczne, zdeponowane po zakończeniu wyprawy w Zakładzie Geografii Fizycznej Instytutu Nauk o Ziemi UMCS.

Andrzej Wyszkowski
Kierownik wyprawy

Od lewej: Andrzej Wyszkowski (kierownik wyprawy), dr Jerzy Butrym i dr Jerzy Opaliński (opiekun naukowy), Andrzej Wyszkowski (dziennikarz), Tomasz Radzikowski (student), Władysław Gurdak (student), Stefan Opaliński (kierownik), Władysław Kondel (student), dr hab. Andrzej Kozłowski (opiekun UMCS), Marian Majczyna (student), prof. dr hab. Wiesław Skarżyński (opiekun UMCS), mgr Zdzisław Dębski (inżynier z Urzędu Przemysłowego MRN w Lublinie), Leszek Mazurek (dziennikarz), Karol Lubicki (inżynier)

Pożegnanie uczestników wyprawy pod lubelskim magistratem (5.06.1973 r.)

Fot. Archiwum Uczestników wyprawy

WIELBARK ARCHAEOLOGICAL FIELD SCHOOL

Już po raz drugi studenci archeologii z naszego Uniwersytetu uczestniczyli w międzynarodowych badaniach archeologicznych w Malborku-Wielbarku, odbywających się w ramach programu Erasmus. Wzięli w nich udział także studenci i ich opiekunowie z uniwersytetów z Berlina, Bochum, Budapesztu, Madrytu oraz Szczecina. Kierownikiem ekspedycji był prof. Jörg Kleemann z Uniwersytetu Humboldt'a w Berlinie i Uniwersytetu Szczecińskiego, a całość prac koordynował dr Piotr Łuczkiwicz z UMCS. Studenci mieli możliwość eksplorować gockie cmentarzysko w Malborku-Wielbarku, eponimiczne dla całej kultury archeologicznej (tzw. kultury wielbarskiej), utożsamianej z germańskimi Gotami, którzy mieszkali na naszych ziemiach w I–IV w. n.e¹.

Cmentarzysko to zostało odkryte przez niemieckich archeologów w latach 30. XX w., lecz po kilku sezonach badań prace zostały na wiele dziesięcioleci przerwane. Jego „ponownym odkrywcą” został w 2008 r. prof. Kleemann, podówczas pracownik Instytutu Archeologii UMCS. Wyniki tych pierwszych kampanii badawczych były tak ważne z naukowego punktu widzenia, że bez większych problemów udało się je włączyć w struktury wspierania nauki przez UE i uzyskać pełne finansowanie dla stworzonego projektu „Wielbark Archaeological Field School”, rozpisanego na lata 2012–2014.

Wykopaliska trwały przez cztery tygodnie – od 8 lipca do 4 sierpnia i były doskonałą okazją do wymiany doświadczeń związanych z organizacją i metodyką badań wykopaliskowych ze studentami i naukowcami z innych krajów. Studenci zostali podzieleni na pięcioosobowe grupy, w których znalazły się osoby różnych

Fot. Joanna Münster

Fot. Patryk Futa

narodowości. Poznane metody badań, stosowane w innych ośrodkach naukowych, choć różniły się od praktykowanych w „lubelskiej szkole eksplorowania”, nie przewyższały ich pod względem precyzyjności. Wykopaliska okazały się ciekawe i pouczające, ponieważ pozwoliły poszerzyć wiedzę teoretyczną oraz dały możliwość bezpośredniego jej zastosowania w fundamentalnych obszarach praktyki archeologicznej: eksplorowaniu, dokumentowaniu, badaniach geodezyjnych, zabezpieczaniu zabytków przed zniszczeniem² oraz interpretacji odkrywanych obiektów archeologicznych. Interdyscyplinarny charakter wykopalisk pozwolił na wykorzystanie nieocenionej pomocy dwóch studentów antropologii z Madrytu. Dzięki przeprowadzonej przez nich wnikliwej analizie, niekiedy na podstawie kilkumilimetrowych fragmentów kości, możliwe było odczytanie wielu szczegółowych informacji o zmarłym.

Oprócz samych badań wykopaliskowych elementem „letniej szkoły archeologicznej” w Malborku były

wykłady dotyczące wybranych zagadnień archeologii młodszego okresu przedrzymskiego, okresu rzymskiego, kontaktów z Imperium Rzymskim, obecności Wizygotów na terytorium Hiszpanii oraz kwestii zasad prowadzenia własnej firmy archeologicznej. Wykłady prowadzili zaproszeni goście i opiekunowie zespołów: prof. M. Erdrich (UMCS), prof. J. Kleemann (HU Berlin/US), dr P. Łuczkiwicz (UMCS), prof. J. Lopez-Quidrog (Universita Autonoma de Madrid) oraz mgr P. Pachulski (Archeologiczna Pracownia Badawcza THOR, Niechanowo). Ponadto organizowane były wycieczki do muzeów archeologicznych w Grudziądzu, Elblągu oraz Gdańsku. Wolny czas studenci mogli poświęcić na zwiedzanie Malborka i integrację.

Reasumując, projekt Wielbark Archaeological Field School można uznać za bardzo udany. Dla studentów archeologii pobyt w Malborku był znakomitą okazją do zapoznania się z metodyką zagranicznych badań, nawiązania nowych interesujących znajomości, wymiany wiedzy i poglądów oraz praktycznego doskonalenia języków obcych.

Patryk Futa, Szymon Wrzos

1. A. Kokowski, *Goci od Skandzy do Campi Gothorum*, Warszawa 2008, s. 350, 353.

2. <https://ipwafs.hu-berlin.de/> (stan z dnia 29.08.2013).

VIII WARSZTATY MŁODYCH GEOMORFOLOGÓW W LUBLINIE

Fot. Archiwum Organizatorów

W dniach 3–5 czerwca 2013 r. na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS w Lublinie odbyły się VIII Warsztaty Młodych Geomorfologów. Honorowy patronat na wydarzeniu objął Rektor UMCS prof. Stanisław Michałowski, zaś patronat naukowy – Stowarzyszenie Geomorfologów Polskich oraz UMCS. Komitet naukowy nad wydarzeniem sprawowali: Przewodnicząca SGP – prof. Zofia Rączkowska, Wiceprzewodnicząca SGP – prof. Maria Łanczont, Dziekan WNoZiGP – prof. Radosław Dobrowolski, Prodziekan ds. Badań Naukowych WNoZiGP – prof. Sławomir Terpiłowski, prof. Piotr Migoń (UWr), prof. Zbigniew Zwoliński (UAM w Poznaniu), Sekretarz SGP – dr Lucyna Wachecka-Kotkowska (UŁ). Przewodniczącą komitetu organizacyjnego tegorocznej edycji była dr Anna Godlewska (Zakład Geoekologii i Paleogeografii WNoZiGP), natomiast skład komitetu organizacyjnego tworzyli pracownicy i doktoranci Zakładów: Geoekologii i Paleogeografii, Geologii i Ochrony Litosfery, Gleboznawstwa i Ochrony Gleb oraz Geomorfologii.

Corocznie na warsztatach spotykają się młodzi naukowcy, chcący poszerzyć swoją wiedzę z geomorfologii i zapoznać się z tajnikami pracy naukowej. Konwencja spotkań uczy m.in. w jaki sposób należy formułować wnioski badawcze, artykuły i prezentacje naukowe, ale także pokazuje ciekawe i nowoczesne metody badawcze. Spotkanie w Lublinie miało na celu zapoznanie uczestników z metodami laboratoryjnymi wykorzystywanymi we współczesnej geomorfologii.

Warsztaty cieszyły się wyjątkową popularnością doktorantów i studentów, którzy zafascynowani tą dziedziną nauki, pragną z nią związać swoją przyszłość i dalszy rozwój naukowy. Wzięło w nich udział 38 osób – 23 doktorantów i 15 magistrantów z całej Polski (m.in. Poznania, Krakowa, Wrocławia, Torunia, Gdańska oraz Lublina).

Pierwszy dzień poświęcony był szeroko rozumianym problemom geomorfologii: planowaniu, organizowaniu i finansowaniu badań naukowych, a także

organizacji i przygotowaniu publikacji naukowych. Podczas uroczystej inauguracji uczestnicy zostali powitani przez władze Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej oraz władze Stowarzyszenia Geomorfologów Polskich. Referat wprowadzający wygłosił prof. P. Migoń na temat: „World Geomorphology”, następnie prof. Z. Rączkowska omówiła działalność Stowarzyszenia Geomorfologów Polskich. W dalszej kolejności dr L. Gawrysiak, dr T. Brzezińska-Wójcik, mgr Ł. Chabudziński oraz mgr Piotr Demczuk wystąpili z referatem „Analizy geoprzestrzenne w geomorfologii”.

Pierwszy blok referatowy, wprowadzający w problematykę badań naukowych, poprowadził prof. Z. Zwoliński, odnosząc się do planowania i organizacji badań naukowych. W podobnej tematyce pozostał również kolejny referat prof. Z. Rączkowskiej nt. finansowania badań naukowych na przykładach grantów NCN, NCBiR oraz wybranych stypendiów (FNP, Anny Pasek). Drugi blok, prowadzony przez dr A. Godlewską, w całości poświęcony był organizacji i przygotowaniu publikacji naukowych.

Ostatnim punktem programu tego dnia było spotkanie w ramach tzw. Ice-breakers w celu integracji uczestników warsztatów, przedstawienia na forum własnych zainteresowań i pasji naukowych. Każdy miał swoje pięć minut, aby „zabłysnąć” i zainteresować pozostałych swoją problematyką badawczą.

Drugi dzień warsztatów upłynął pod znakiem praktycznych ćwiczeń laboratoryjnych. Podzieleni na grupy uczestnicy mieli możliwość poznania różnych metod analitycznych, stosowanych w laboratoriach. Organizatorzy umożliwili uczestnikom zgłębienie takich metod jak analizy: geotechniczna, geochemiczna, Cladocera/Ostracoda, palinologiczna, uziarnienia, makroszczątek, mikromorfologiczna, morfoskopowa czy analiza w mikroobszarze z użyciem SEM.

Ostatnim, mniej formalnym punktem programu był wieczór integracyjny. Uczestnicy mogli tym razem poznać się jeszcze lepiej, nie tylko od strony naukowej. Była to także doskonała okazja do podzielenia się swoimi pierwszymi spostrzeżeniami i odczuciami wyniesionymi z warsztatów.

Trzeciego dnia zaprezentowane zostały ostatnie referaty: prof. P. Migonia dotyczący „Przygotowania prezentacji naukowej” oraz dr L. Wacheckiej-Kotkowskiej nt. organizacji i przygotowania projektu badawczego.

Ostatnim elementem, wieńczącym cykl warsztatowy, było podsumowanie oraz uroczyste zakończenie wraz z wręczeniem dyplomów. Uczestnicy wyrazili również swoją wdzięczność i uznanie wobec organizatorów, złożone na ręce dr A. Godlewskiej.

**M. Dzierżak., J. Jarosz,
J. Pietruczuk, M. Pietruczuk**

Fot. Archiwum SKD

prowadzone przez dziennikarza śledczego Tomasza Patorę, znanego z programu TVN *Uwaga*. Tematem wiosennych spotkań były tajniki dziennikarstwa śledczego. Szkolenie łącznie obejmowało 100 godzin, podczas których studenci otrzymali cenne rady w zakresie poszukiwania tematu, odnajdywania źródeł i finalnie obserwacji o charakterze śledczym.

W kwietniu br. koło pomagało przy organizacji konferencji naukowej „Współczesne media – wartości w mediach, wartości mediów”, której istotą był problem języka w dzisiejszej prasie, radiu i telewizji, a także wpływ tabloidów na inne media.

Ponadto, członkowie koła współorganizowali III Międzynarodową Konferencję Naukową z cyklu „Mniejszości narodowe i etniczne w Polsce na tle europejskim” pt. „Media mniejszości, mniejszości w mediach”, na której

podjęto kwestię roli mniejszości narodowych w mediach, a także ich wizerunku w oczach Polaków.

Poza organizacją i czynnym udziałem koła w konferencjach, studenci zatroszczyli się także o organizację spotkań z charyzmatycznymi osobowościami.

8 stycznia SKD zainicjowało spotkanie z cyklu „Salon Polityki”, którego gościem była Justyna Sobolewska – dziennikarka i autorka książki *Krótko o czytaniu, czyli resztę dopisz sam*, a także recenzji książkowych i felietonów w „Gazecie Wyborczej”, „Nowych Książkach”, „Tygodniku Powszechnym” i „Przeglądzie Politycznym”, obecnie dziennikarka tygodnika „Polityka”. Na spotkaniu J. Sobolewska ujawniała tajemnice swojej pracy, a także promowała swoją nową książkę.

10 kwietnia z inicjatywy SKD odbyło się spotkanie z Tadeuszem Sznukiem, znanym z programu ▶

AKTYWNOŚĆ STUDENCKIEGO KOŁA DZIENNIKARSKIEGO

Istotnymi czynnikami rozwoju każdej uczelni są bez wątpienia koła naukowe. Wydział Politologii może śmiało pochwalić się m.in. aktywnie działającym Studenckim Kołem Dziennikarskim, które w tym roku akademickim angażowało się w szereg akcji promujących Wydział, a także zapewniających samodoskonalenie przyszłych dziennikarzy i nie tylko.

26 lutego 2013 r. wybrano nowy zarząd koła. Demokratycznie, prezesem został Marcin Szpak, wiceprezesem Joanna Marszałec, redaktorem naczelnym magazynu „Polformance” Ewelina Miskurka, zastępcą redaktora Ada Koperwas, natomiast rzecznikiem Rafał Fabiński.

Członkowie koła zadbali o profesjonalny charakter wszelkich szkoleń i warsztatów. Na przełomie 2012 i 2013 r. zorganizowali warsztaty dotyczące reklamy. Prowadziła je mgr Magdalena Jaros-Fijałkowska – specjalista ds. koordynacji projektów reklamowych i współprodukcji TV, TVN S.A. Zajęcia odbywały się na Wydziale Politologii UMCS i obejmowały zakres zagadnienia lokowania produktu, tworzenia briefów czy rozmowy z producentami.

Kolejną okazją do nabycia nowych umiejętności były warsztaty

Fot. Archiwum SKD

Prof. Jan Hartman

„Jeden z Dziesięciu”. Uczestnicy otrzymali wyczerpujące odpowiedzi na zadane pytania, ubarwione anegdotami. Prezenter opowiadał m.in. o swojej pracy w radiu i telewizji oraz o kulisach teleturnieju.

Gościem kolejnego spotkania, które odbyło się 17 kwietnia, był dziennikarz radia RMF FM – Konrad Piasecki. Uczestnicy otrzymali szereg dziennikarskich rad, dowiadując się, jak wygląda praca w radiu.

29 maja zorganizowano spotkanie z filozofem i profesorem nauk humanistycznych Janem Hartmanem. Wykład pt. „Etyka w polityce” cieszył się ogromnym zainteresowaniem studentów Wydziału oraz lubelskich mediów. Gośćmi specjalnymi „Salonu Polityki” byli Rektor UMCS prof. Stanisław Michałowski oraz Dziekan Wydziału Politologii UMCS prof. Grzegorz Janusz. Była to już druga próba zaproszenia profesora, tym razem udana. Wiosną Hartman miał wygłosić wykład pt. „Blaski i cienie antyklerykalizmu”, niestety fala protestów środowisk studenckich, niepodzielających jego poglądów zmusiła władze Wydziału do odwołania spotkania ze względów bezpieczeństwa.

Najpełniejszą formą nauki warsztatu dziennikarskiego przez członków koła jest redagowanie magazynu „Polformance”, a także systematyczne relacjonowanie bieżących wydarzeń na stronie internetowej magazynu. W tym roku akademickim wydano dwa numery zawierające m.in. wywiady z władzami Uczelni oraz osobowościami publicznymi, z którymi zaprzyjaźniło się koło.

Z tego miejsca chcielibyśmy serdecznie podziękować naszej opiekun prof. Iwonie Hofman oraz władzom Uczelni, w szczególności Dziekanowi prof. Grzegorzowi Januszowi, za wsparcie i pomoc przy realizacji naszych dotychczasowych projektów, licząc na dalszą owocną współpracę.

Marcin Szpak
Joanna Marszalec
Ewelina Miskurka
Adrianna Koperwas
Rafał Fabiński

Fot. Agnieszka Grzegorzczak

W ogrodzie Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie

GOŚCIE Z BRIAŃSKA W LUBLINIE

W dniach 29 maja – 5 czerwca 2013 r. Wydział Humanistyczny po raz kolejny gościł studentów z Państwowego Uniwersytetu w Briańsku, którzy przybyli do nas w ramach umowy o współpracy zawartej między uczelniami. Opiekę nad Gośćmi sprawował Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej UMCS, a z jego ramienia dr Piotr Tańkowski i mgr Lidia Jarska.

Studenci nauk społecznych o specjalizacji pedagogika specjalna: Irina Bugruto, Ekaterina Kondulina, Alina Tarasenko, Aleksandr Klimenkov, Evgeny Krestnikovskiy, Nikita Poliakov, Aleksei Utko wraz z opiekunkami Mariną Sidoriną i Olgą Malkiną wizytę rozpoczęli od spotkania z prof. dr hab. Irminą Wawrzyczek, Prodziekan Wydziału Humanistycznego ds. Współpracy Międzynarodowej.

Podczas pobytu w Lublinie, mającego przybliżyć historię, kulturę i dzień dzisiejszy Lubelszczyzny, rosyjskim studentom towarzyszyli członkowie Studenckiego Koła Informacji Naukowej „Palimpsest”, działającego przy Instytucie Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej UMCS. Wspólnie zwiedzali Lublin, Warszawę oraz Kazimierz Dolny, Puławę i Janowiec.

Ciekawym doświadczeniem były warsztaty w lubelskiej Izbie Drukarstwa, w czasie których składali wiersz *Miłość* Józefa Czechowicza. Goście uczestniczyli też w seminarium naukowym zorganizowanym przez dr Lucynę Adamowską i dr Martę Czechowską-Bielugę z Zakładu Andragogiki, na którym poruszono kwestie kształcenia pedagogicznego w Polsce i Rosji, programów studiów, praktyk studenckich, systemów opieki i pomocy socjalnej dla dzieci i młodzieży. Sympatycznym akcentem na zakończenie wizyty było spotkanie ze studentami filologii rosyjskiej i dr Katarzyną Oszust z Zakładu Języka Rosyjskiego.

Podczas pożegnania nasi przyjaciele nie kryli żalu, że tak szybko muszą wyjeżdżać. Zapewnili nas, że z Lublina zabierają ze sobą mnóstwo miłych wrażeń i piękne wspomnienia.

Piotr Tańkowski, Lidia M. Jarska

Fot. Archiwum AZS UMCS

CEL: AWANSOWAĆ DO EKSTRAKLASY

Po minionym sezonie, w którym lubelskie akademickie miały walczyć o najlepszą czwórkę pierwszej ligi, ale ostatecznie musiały bronić się przed spadkiem, w drużynie nie doszło do dużych zmian. Działacze AZS UMCS postanowili zbudować nowy zespół, sięgając po zawodniczki z doświadczeniem na parkietach pierwszej ligi i ekstraklasy. Akademicki poprowadzi dotychczasowy trener Sławomir Depta. – Naszym celem jest awans do ekstraklasy. Dlatego budujemy bardzo mocny zespół, który powinien sprostać temu zadaniu – deklaruje trener.

Z Ze starego składu w klubie pozostały tylko trzy zawodniczki: lecząca kontuzję Daria Cybulak, Agata Smoleń i Anna Kasperska. W trakcie wakacji lubelską drużynę zasililo aż siedem nowych koszykarek, które mają pomóc w wywalczeniu upragnionego awansu.

Pierwszym wzmocnieniem, o którym poinformował prezes AZS UMCS, była Karolina Łodygowska. 24-letnia środkowa w ubiegłym sezonie występowała w pierwszoligowym JAS-FGB Sosnowiec. W niedługim czasie do lubelskiej ekipy dołączyła Grażyna Witkoś. Mierząca 192 cm wzrostu koszykarka w ubiegłym sezonie grała w zespole MKK Siedlce, zdobywając przeciętnie 7 punktów w meczu i notując tyle samo zbiórek.

Działaczom AZS UMCS udało się też namówić na przeprowadzkę do Lublina 23-letnią Magdalenę Kaczmarek, która w minionym sezonie była wiodącą postacią ekstrakligowego OPTeamu Rzeszów. Kaczmarek zaigrała w 19 spotkaniach swojej drużyny, zawsze wychodząc w pierwszej piątce (na parkiecie spędzała średnio po 25 minut). 23-latką była najskuteczniejszą zawodniczką w ekipie Wojciecha Zapolskiego, zdobywając średnio 9,5 punktu na mecz.

Emocje po niespodziewanym transferze Kaczmarek nie zdążyły jeszcze opaść, gdy AZS poinformował o kolejnym wzmocnieniu. Nową zawodniczką została Katarzyna Furdak, występująca na pozycji rozgrywającej. 24-letnia koszykarka przez ostatnie dwa sezony broniła barw występującego

na parkietach I ligi MKK Siedlce. W sezonie 2010/2011 była zawodniczką zespołu Blachy Pruszyński Lider Pruszków, walczącego w Polskiej Lidze Koszykówki Kobiet. – Kasia jest szalenie ambitną koszykarką i jesteśmy przekonani, że w znaczący sposób przyczyni się do awansu naszego zespołu na parkiety PLKK – zapewniał prezes AZS Dariusz Gaweł.

Klub nadal nie zwalniał tempa i do końca lipca pozyskał jeszcze dwie zawodniczki. Pierwsza to Lucyna Kotonowicz. 27-letnia rozgrywająca miniony sezon spędziła w pierwszoligowym MKK Siedlce, a w przeszłości broniła też barw Widzewa Łódź, z którym występowała na parkietach PLKK. Do drużyny dołączyła też skrzydłowa Paulina Antczak. – Paulina była w ubiegłym sezonie jedną z najlepszych zawodniczek, grającą w ekstraklasie ekipy Lidera Pruszków, miała świetne statystyki, a nie należy zapominać, że grały tam bardzo dobre Amerykanki. Mam nadzieję, że zastąpi ona z powodzeniem Paulinę Dąbkowską, która odchodzi z naszego zespołu – powiedział Dariusz Gaweł.

To jednak wciąż nie był koniec wielkich zakupów AZS-u. Jako ostatnia do lubelskiej ekipy dołączyła Magdalena Skrzecz. 19-letnia zawodniczka, mierząca 163 cm gra na pozycji rozgrywającej, a w ostatnich sezonach reprezentowała barwy Szkoły Mistrzostwa Sportowego PZKosz Łomianki. Skrzecz jest także reprezentantką Polski juniorek, z AZS-em związała się trzyletnim kontraktem.

Lubelski zespół rozpoczął przygotowania do sezonu 19 sierpnia. Wtedy odbył się pierwszy wspólny trening. Następnie podopieczni trenera Depty czekał obóz dochodzeniowy, a przed rozpoczęciem ligi akademicki rozegrały cykl sparingów. Pierwsza kolejka ligowych zmagania już 5 października. AZS UMCS Lublin podejmie wówczas we własnej hali zespół AZS UW Warszawa.

Katarzyna Niećko

NOWOŚCI WYDAWNICZE WYDAWNICTWA UMCS

Oprac. Aneta Okuń

Socjologia stosunków międzynarodowych

Czesław Maj

Monografia stanowi próbę prezentacji socjologicznego ujęcia stosunków międzynarodowych. Celem rozprawy jest wskazanie roli państwowych i pozapaństwowych uczestników stosunków międzynarodowych. Stworzyło to okazję do próby wykorzystania dorobku socjologii do analizy stosunków międzynarodowych, w tym również charakterystycznych dla socjologii metod badawczych. Umożliwiło też ukazanie znaczenia aktywności jednostek i grup społecznych omawianej sfery stosunków politycznych.

„Etnolingwistyka” t. 25

Jubileuszowy, 25. tom „Etnolingwistyki” został przygotowany z myślą o Międzynarodowym Kongresie Słowistów w Mińsku i zawiera w swojej zasadniczej części referaty przewidziane do wygłoszenia tam w ramach bloku tematycznego „Wartości w językowo-kulturowym obrazie świata Słowian i ich sąsiadów”. W tomie znalazły się także artykuły tematycznie bliskie, mieszczące się w kręgu zainteresowań Komisji Etnolingwistycznej MKS i badaczy skupionych w konwersatorium EUROJOS.

„Etnolingwistyka” ukazuje się od 1988 r. – początkowo była zorientowana na problemy języka i kultury ludowej, ale stopniowo rozszerzała swój zakres na języki standardowe w ich relacji do kultury ogólnonarodowej, by w kolejności przejść do badań w skali ponadnarodowej.

Crimina legitima w rzymskim prawie publicznym

Krzysztof Amiełańczyk

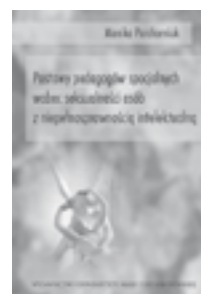
Autor przedstawia linie rozwojowe rzymskiego prawa karnego publicznego wyznaczone przez wielowiekowe – od ustaw królewskich po kodyfikację Justyniana – kształtowanie się typów poszczególnych przestępstw. Najpoważniejsze z nich, *crimina legitima*, uregulowane ustawami karnymi głównie Sulli, Cezara i Augusta pochodzącymi z końca republiki i początków pryncypatu, stały się przedmiotem zainteresowania rzymskiej jurysprudencji, tak w zakresie ustalenia znamion przestępstw, jak i określenia istoty przestępstwa karnego. Przeprowadzone na podstawie przekazów jurystów badania dowodzą obecności w rzymskim prawie karnym publicznym idei jednoci ustawy (*lex*), przestępstwa (*crimen*), postępowania (*iudicium*) i kary (*poena*).

Dyskursy wiedzy. Michela Foucaulta archeologie nauk humanistycznych

Paweł Bytniewski

Książka jest próbą zmierzenia się nie tyle z całością labiryntu Foucaultowskiej myśli, podąża zaledwie za archeologicznymi jej tropami i to drogą, która wcale nie jest jedyna.

Postawy pedagogów specjalnych wobec seksualności osób z niepełnosprawnością intelektualną

Monika Parchomiuk

W książce poddano analizie postawy pedagogów specjalnych wobec seksualności osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim oraz głębszym. Uwzględniono wymiar emocjonalny, wartościujący, poznawczy, behawioralny oraz kon-

tekst tych postaw w postaci kompetencji osobowych.

.....

Adolf Dygasiński – niepoprawny pozytywista. Między tradycją a nowoczesnością.

Agata Skała

Autorka proponuje taki ogląd utworów literackich Dygasińskiego, który pozwala widzieć w nich dzieła wyłamujące się ze schematów tendencji, typowości i przyjętych w epoce pozytywizmu porządków estetycznych.

.....

Orientacja na sukces zawodowy studentów kończących studia translatorskie

Katarzyna Klimkowska

Praca stanowi odpowiedź na potrzebę eksploracji obszaru edukacji wyższej pod kątem przygotowania studentów do odniesienia sukcesów. Podjęte w pracy badania nad orientacją na sukces zawodowy studentów stanowią pierwszy etap szerokiej eksploracji uwarunkowań sukcesów zawodowych tłumaczy. Ważne było nie tylko ustalenie, czy studenci chcą odnieść sukces

w zawodzie i co on dla nich oznacza, ale również to, w jakim stopniu dysponują narzędziami do realizacji swoich zamierzeń. Autorka dążyła nie do arbitralnego wnioskowania o szansach osiągnięcia sukcesów zawodowych przez studentów, ale do ukazania złożoności problematyki orientacji na sukces z możliwie szerokim spektrum zjawisk ją tworzących. Publikacja dostarcza wiedzy ważnej do konstruowania programów kształcenia akademickiego, które tworzą studentom możliwości rozwoju na studiach.

.....

Morphology of Larval and Pupal Stages of Selected Species of Bagoinae Thomson, 1895 with Comments on Their Biology and Taxonomy

Rafał Gosik

Presented work is a summary of many years' observations. The first stage larvae of: "B. alismatis", "B. nodulosus", "B. frivaldszkyi" "B. lutulentus", "B. binodulus", and "B. robustus" are described and illustrated for the first time. The illustrations of the detailed chaetotaxy of the mature larvae of: "B. alismatis", "B. lutulentus", "B. subscarinatus", "B. nodulosus", and "B. frivaldszkyi" are provided. Information about ecology, life-cycle and distribution of mentioned species are collected and presented. Analysis of the morphological features of the preimaginal stages of "Bagoins" species in terms of their use in taxonomic studies based on the morphology of adult insects and results of the

analysis of their preimaginal stages is conducted. Also comparison of the morphological structure of the first and mature larval stage is presented. The phylogenetic origin and kinship between Bagoinae and other selected weevils' groups are also studied.

.....

Postmedia. Cyfrowy kod i bazy danych

Piotr Celiński

Książka jest poszukiwaniem wzajemnych odniesień i wyjaśnień, weryfikacją „kompatybilności” pomiędzy dorobkiem i warsztatem humanistyki, jej teoriami, mapami pojęciowymi i słownikami a płynnymi, znajdującymi się w stanie nieustannej remediacji bytami cyfrowego uniwersum technokulturowego.

.....

Ryzyko sektorowe przemysłu przetwórczego. Modelowanie i ocena

Arkadiusz Kijek

Publikacja poświęcona jest analizie sytuacji ekonomiczno-finansowej branż polskiej gospodarki oraz ryzyka sektorowego. W pracy przedstawiono propozycje metod umożliwiających kompleksową ocenę

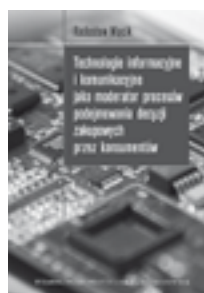
poziomu ryzyka inwestycyjnego w sektorach gospodarczych i dywersyfikację ryzyka portfela inwestycyjnego w ujęciu branżowym.

Rozwijanie kompetencji emocjonalnych uczniów szkół ponadgimnazjalnych

Danuta Woś-Kawala

Praca ta stanowi uzupełnienie dotychczasowego piśmiennictwa polskiego z dziedziny wspomagania uczniów w ich rozwoju emocjonalnym i społecznym. Omawiane w niej zagadnienia są niezmiernie ważne z punktu widzenia pracy nauczyciela w odniesieniu do jego oddziaływań wychowawczych.

Technologie informacyjne i komunikacyjne jako moderator procesów podejmowania decyzji zakupowych przez konsumentów

Radosław Mąćik

Publikacja jest udaną próbą pogłębionego studium nad zachowaniami konsumentów przed, w trakcie i po dokonaniu zakupów w internecie.

Temat, choć znany, przybiera w pracy autora zupełnie nowy wymiar dzięki szerokim i longitudinalnym badaniom własnym, które znajdują swoje odzwierciedlenie w unikalnym na tle polskiej literatury przedmiotu podejściu modelowym.

Zróżnicowanie modeli edukacyjnych w przedszkolu a funkcjonowanie psychospołeczne dzieci

Jolanta Andrzejewska

W rozprawie autorka dokonuje z jednej strony analizy różnych aspektów społecznego funkcjonowania człowieka jako świadomego podmiotu w relacjach ze sobą i światem zewnętrznym, budującego własną koncepcję siebie. Przedmiotem refleksji są więc m.in. takie pojęcia, jak: obraz siebie, samoocena, poczucie własnej wartości, motywacje, samodzielność. Analizuje nie tylko istotę i cechy opisywanych zjawisk, ale również czynniki i przebieg ich rozwoju u dzieci.

Agresywność, kompetencje społeczne i samoocena resocjalizowanych

nieletnich a ich przestępczość w okresie dorosłości

Zdzisław Bartkiewicz

Przedstawione w tej pracy badania włączają się w nurt poszukiwań uwarunkowań sukcesu bądź fiaska resocjalizacji zakładowej nieletnich, podejmowanych z myślą o wykorzystaniu ich w praktyce resocjalizacyjnej. Przeprowadzone badania miały za zadanie ustalić, które spośród zmiennych określających funkcjonowanie psychospołeczne nieletnich w czasie pobytu w zakładzie resocjalizacyjnym są predyktorami konfliktu z prawem.

Rosyjski poemat komiczny XVIII – początku XIX wieku (próba opisu typologicznego)

Alina Orłowska

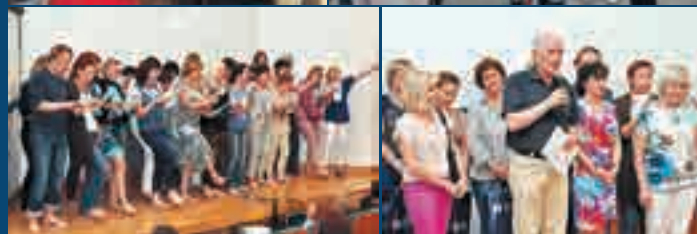
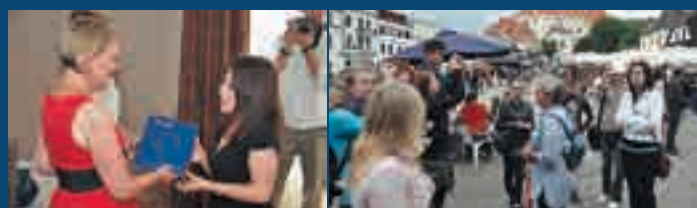
Lubelska badaczka nadzwyczaj konsekwentnie skupia swą uwagę na literaturze rosyjskiej XVIII wieku. Te unikalne na tle naszej rusycystyki literackiej zainteresowania przyniosły dotąd znaczną liczbę studiów opublikowanych w kraju i za granicą. Obecnie włącza autorka do obiegu naukowego rozległe opracowanie genologiczne, dotyczące rosyjskiego poematu komicznego XVIII i początków XIX wieku. Alina Orłowska porusza się po wyznaczonym przez siebie polu badawczym pewnie, trafnie prezentuje typologię gatunku, który – co poświadcza analiza – także w Rosji wystąpił w postaci licznych wariantów.

LATO POLONIJE 2013

Fotografie: Włodzisław Kostko

CHATKA

FESTIWAL

11-12.10.2013

CHATKABLUES.PL

11.10.2013 ACK CHATKA ŻAKA (INKUBATOR MEDIALNO-ARTYSTYCZNY)
FEEL LIKE GOING HOME (2003), REŻ. M. SCORSESE, FILM DOKUMENTALNY
BLUES PUBLICZNA DYKUSJA NA TEMAT BLUESA Z UDZIAŁEM ZAPROSZONYCH GOŚCI

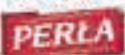
11.10.2013 ROCK BAR JĘDRZEJ KUBIAK • MAREK WÓJTOWICZ

12.10.2013 ACK CHATKA ŻAKA ADAM BLUES BAND • SCHAU PAU ACOUSTIC BLUES
CARLOS JOHNSON AND HOO DOO BAND

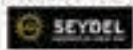
REALIZOWANO
PRZET POMOCY
FINANSOWEJ
MIASTA TORUN

SPONSOR GŁÓWNY

SPONSOR STRATEGICZNY

ORGANIZATOR

WIECZNI ARTYSTYCZNY

WSPÓŁPRACA

PATRONI MEDIALNI

SPONSORZY

